

TRẠI SÚC VẬT

NGUYÊN TÁC

ANIMAL FARM BY GEORGE ORWELL

ĐỖ CẨM SƠN CHUYỂN VIỆT NGỮ

TRẠI SÚC VẬT

NGUYÊN TÁC

ANIMAL FARM BY GEORGE ORWELL
ĐỖ CẨM SƠN CHUYỂN VIỆT NGỮ

ANIMAL FARM

BY

GEORGE ORWELL

TRẠI SÚC VẬT

ĐỖ CẨM SƠN

CHUYỂN NGỮ

TRÌNH BÀY

ĐỖ THANH LIÊM

NÓI VỚI BẰNG HỮU

Bản chuyển ngữ Trại Súc Vật này sẽ chẳng đến tay người đọc nếu không có sự khuyến khích của các bạn sau đây:

Nguyễn Tiến Đức
Trần Huy Bích
Song Thao Tạ Trung Sơn
Đỗ Duy Chương

Xin chân thành cảm ơn các bạn

Đỗ Cẩm Sơn

LỜI NGƯỜI DỊCH

George Orwell là bút hiệu của một người Anh có tên thật là Eric Blair. Ông sinh tại Bengal năm 1903, theo học tại đại học Eton và sau khi tốt nghiệp, phục vụ trong lực lượng cảnh sát hoàng gia Ấn tại Miến Điện. Sau khi ra khỏi ngành này, ông trở về Âu Châu sinh sống bằng nghề viết tiểu thuyết và xã luận. Ông qua đời năm bốn mươi bảy tuổi vì chứng bệnh sưng phổi trong khi sự nghiệp văn chương đang lẫy lừng.

Ông là người theo chủ nghĩa Xã Hội, nhưng trong tác phẩm lại chống chế độ Cộng Sản. Ông không tin tưởng giới trí thức, mặc dù ông là một cây bút sáng giá trong văn chương trào lộng, châm biếm. Ông cực lực chống lại thể chế Chuyên Chính trong các tác phẩm phê bình chính trị, và ông đã sống trọn vẹn là một chứng nhân lịch sử thời ông.

Cuốn *Animal Farm* được khởi sự viết vào tháng Mười Một năm 1943, hoàn tất tháng Hai năm 1944 và được bày bán đúng vào lúc hai trái bom nguyên tử tàn phá hai thành phố Hiroshima và Nagasaki, tiếp theo là sự đầu hàng vô điều kiện của Nhật Bản.

Cái hay của *Animal Farm* ở điểm lời cuốn đọc giả thuộc mọi lứa tuổi và mọi trình độ hiểu biết. Chúng ta đã từng mê thích truyện ngụ ngôn của Aesop, Thurber, và gần gũi chúng ta hơn hết là văn hào La Fontaine khi ông nhân cách hóa giống vật trong thế giới loài vật để nói về tình người trong thế giới loài người. Chúng ta đã có lần phần nộ

khi thấy con chó sói ranh mãnh, độc ác hạch hỏi con trầu non bên bờ suối trước khi ghép “ nạn nhân” vào một tội do y bịa ra cho có cơ để giết con mồi. Nhưng hoạt cảnh này chỉ xảy ra giữa một con sói đói đang cần miếng ăn và một con trầu ngây thơ. Khi đã giải quyết được vấn đề bao tử, sói bỏ đi và quên hết những gì vừa xảy ra

Trong Animal Farm hành động của bầy heo nằm trong một mưu toan chính trị. Giả thử Lão Major không có giấc mơ hoặc đừng phổ biến giấc mơ cho toàn thể gia súc của ông Jones bằng bài nói chuyện lý luận một chiều và đầy giọng điệu kích thích, lại cũng giả thử tên Snowball đừng mang ảo tưởng vào thực tế cách mạng, đánh đuổi ông Jones , rồi chính tên này lại bị đồng bọn là Napoleon “ đảo chính”, và từ đây, bi kịch bắt đầu với thủ đoạn, với dối trá, lật lọng, bất công và tàn nhẫn, thì tất cả mọi giống vật trong trại Manor vẫn chỉ là những con vật phải làm việc khó nhọc nhưng an phận sống như con lừa già Benjamin đã nói:”.....tự ngàn xưa cho tới ngàn sau, đời chẳng bao giờ sướng hơn và cũng chẳng bao giờ khổ hơn, đói khát, khổ cực, thất vọng, đã nằm trong định luật bất biến của cuộc đời .” Thản hoặc khi quá thất vọng, mệt mỏi muốn tìm một nơi để hướng tới thì đã có Đường Sơn của Moses, miễn đất hứa của mọi con vật sau khi đã tròn kiếp sống.

Người dịch xin tạm ngừng ở đây để mời bạn đọc tiếp những trang sau và tự mình tìm ra ẩn ý của George Orwell.

ĐỒ CẨM SƠN

Lễ Tạ Ôn 1999

CHƯƠNG MỘT

Trời đã tối. Ông Jones chủ trại Manor ra khóa cửa khu nuôi gà, nhưng vì quá say nên quên đóng các cửa chuồng. Ông bước lảo lỏi qua sân, tay xách ngọn đèn bão có ánh lửa vàng vọt tỏa thành một vùng ánh sáng tròn đong đưa theo nhịp chân. Khi đến cửa sau, ông co chân hất đôi ủng văng mỗi nơi một chiếc, tạt vào nhà bếp, tới thùng rượu uống thêm một ly bia cuối cùng rồi đi thẳng đến giường ngủ. Trên giường bà vợ đang ngáy như trời gấm.

Ánh đèn trong phòng ngủ vừa tắt, một bầu không khí sôi động nổi lên khắp trang trại. Ban ngày có tin đồn rằng lão Major, một con heo nọc già đã có lần chiếm giải Middle

White đêm trước có nằm mơ một giấc mơ lạ, và lão muốn kể giấc mơ đó cho cả bầy gia súc. Tất cả đều đồng ý rằng ngay sau khi không còn thấy bóng dáng ông Jones nữa, chúng sẽ họp nhau lại tại nhà kho lớn. Lão Major (đó là tên gọi thân mật hàng ngày, khi trưng bày tại khu triển lãm, lão có tên rất mỹ miều là Willingdon Beauty) được cả trại kính nể. Vì vậy con vật nào cũng sẵn sàng bỏ một giấc ngủ để đến nghe xem lão nói gì.

Ở cuối nhà kho, nơi bức gỗ cao có trải rơm, Major nằm bệ vệ trong ổ, dưới ánh sáng leo lét tỏa ra từ một chiếc đèn dầu treo trên xà nhà. Lão đã mười hai tuổi thọ, và lúc sau này trở nên mập ú. Dầu vậy lão vẫn có dáng dấp bệ vệ của một con heo với vẻ bề ngoài đầy khôn ngoan và độ lượng, mặc dù cặp răng nanh của lão chìa dài ra mà chưa từng được cắt ngắn. Chẳng mấy chốc bầy gia súc trong trại đã lục tục kéo đến đông đủ và nằm, ngồi, thoải mái ngổn ngang. Đến trước tiên là ba con chó Bluebell, Jessie và Pincher. Tiếp đó là đàn heo đến nằm ngay trên ổ rơm trước bức. Đàn gà mái đậu trên thành cửa sổ. Đám bồ câu bay đậu trên xà nhà. Trâu và bò tới nằm sau đàn heo, bắt đầu bồm bẻm nhai lại. Cặp ngựa kéo xe Boxer và Clover cùng đến một lượt. Chúng đặt bước thật chậm chạp, thận trọng, sợ rằng những bàn chân lông lá thô kệch của mình sẽ dẫm lên những con vật nhỏ mọn khác có thể đang nằm dưới lớp rơm. Clover là một ngựa nà dòng mập mập sỗ sễ, đang vào tuổi trung niên, sau lần sinh thứ tư thân hình đã mất hết vẻ gọn ghẽ. Boxer là con vật to lớn vạm vỡ, cao gần hai thước, và sức mạnh thì gấp đôi sức của một con ngựa thường. Một đốm trắng từ trán kéo dài xuống sống mũi làm nó có tướng mạo đần độn. Tuy chẳng thông minh nhanh nhẹn vào bậc nhất, nhưng Boxer lại được cả

trại phải nể về tính tình điềm đạm và sức dẻo dai phi thường. Sau cặp ngựa là con dê trắng Muriel và con lừa già Benjamin. Benjamin là con vật niên trưởng trong trại, và cũng xấu tính, xấu nét nhất. Hắn ít khi mở miệng, nhưng một khi đã nói thì toàn giọng điệu gàn dở, chậm biếm khó hiểu. Hắn thường nói rằng Trời cho hắn cái đuôi để phe phẩy đuổi ruồi, nhưng rồi có lúc đuôi cũng mất, và ruồi cũng chẳng còn. Chỉ có một mình hắn trong trại là chẳng bao giờ cười. Nếu có hỏi tại sao, hắn sẽ trả lời là chẳng thấy có gì đáng cười. Dù không nói ra, nhưng hắn rất tận tụy thương mến Boxer. Cặp này vào những ngày Chúa Nhật thường thơ thẩn gặm cỏ bên nhau, trong mảnh đất trống bên kia khu vườn cây ăn trái, chẳng nói với nhau lấy một lời.

Cặp ngựa vừa nằm xuống thì đàn vịt con mổ côi mẹ sắp hàng một lãm chằm đi vào, miệng kêu chim chirp, tung tăng chạy bên này, qua bên kia, tìm một chỗ đứng an toàn để khỏi bị đè bẹp. Thấy vậy mẹ Clover liền dùng hai chân trước to lớn của mình làm thành bức tường vây quanh chúng. Khi thấy đã được an toàn trong đó, chẳng mấy chốc chúng đều lăn ra ngủ. Tới phút chót, Mollie, một nàng ngựa bạch duyên dáng nhưng dốt nát thường kéo xe cho ông Jones, đồng đánh đi vào, miệng bồm bồm nhai cục đường. Cô ả tìm một chỗ đứng gần phía trước và phe phẩy cụm bờm trắng, hy vọng được tất cả chú ý đến chùm ruy băng đỏ cột trên đó. Đến sau cùng là con mèo, như thường lệ, đảo mắt nhìn chung quanh tìm một chỗ ẩn nấp nhất, cuối cùng thu mình nằm gọn giữa Boxer và Clover. Trong suốt cuộc nói chuyện của Major, cô nàng chỉ khe khe găm gừ chẳng thèm để ý đến một tiếng xem lão nói gì.

Lúc này tất cả gia súc đều có mặt đầy đủ, trừ con qua Moses đã được ông Jones nuôi dạy thuần thục để làm kiếng chơi, đang đậu ngủ trên cây sào ngoài cửa sau. Khi thấy mọi giống vật đã an vị và chăm chú chờ đợi, Major háng giọng bắt đầu lên tiếng:

“Thưa các đồng chí, hân các đồng chí đã nghe đồn về giấc mộng lạ lùng của tôi đêm qua. Tôi sẽ kể rõ về giấc mộng đó sau. Trước hết tôi có ít điều muốn chia sẻ cùng các đồng chí. Tôi không nghĩ rằng tôi sẽ còn được sống với các đồng chí nhiều năm nữa. Trước khi nhắm mắt, tôi thấy có bốn phận phải truyền lại cho các đồng chí, những điều khôn ngoan tôi đã thu thập được. Tôi đã có tuổi thọ. Qua những năm tháng dài nằm một mình trong chuồng, tôi đã có dịp suy nghĩ nhiều. Vì vậy có thể quả quyết rằng tôi hiểu rõ ý nghĩa của cuộc đời trên trái đất này như bất kỳ giống vật nào hiện đang sống. Do đó tôi muốn nói chuyện cùng các đồng chí đêm nay.

“Vậy thì thưa các đồng chí, ý nghĩa của cuộc đời chúng ta là gì? Chúng ta hãy nhìn thẳng vào đó: đời chúng ta cơ cực, lao động vất vả, còn kiếp sống thì ngắn ngủi! Chúng ta được sinh ra. Được bố thí cho chút lương thực đủ để cầm hơi. Kể nào trong chúng ta còn hơi thở là còn bị bắt phải làm việc cho đến kiệt sức. Rồi ngay khi không còn hữu dụng nữa, chúng ta bị đem ra làm thịt một cách tàn nhẫn. Không một con vật nào trong nước Anh hiểu được thế nào là hạnh phúc hay nhân hạ khi mới vừa tròn một tuổi đời. Không một con vật nào trong nước này có tự do. Cuộc đời của một con vật chỉ là khốn cùng và nô lệ. Sự thật là như vậy!

“Nhưng đó có phải là luật tự nhiên không? Có phải là vì đất đai nơi chúng ta đang sống cằn cỗi, nghèo nàn, đến

nỗi không thể cung cấp cho chúng ta được một cuộc sống no đủ? Không, thưa các đồng chí, một ngàn lần không! Đất đai nước Anh phì nhiêu. Khí hậu thuận hòa. Thực phẩm sản xuất được có thể cung cấp thừa thãi cho số súc vật đông gấp mấy lần số hiện đang sống tại đó. Chỉ riêng cái trại này thôi, cũng có thể nuôi hàng chục ngựa, vài chục bò, hàng trăm trâu. Tất cả đều sống thoải mái, với đầy đủ phẩm giá ngoài sức tưởng tượng của chúng ta. Như vậy tại sao chúng ta cứ phải cam chịu kiếp sống đọa đày? Xin thưa ngay là vì hầu hết lương thực do sức lao động của chúng ta làm ra, đã bị loài người lấy mất. Đó, thưa các đồng chí, là câu trả lời cho mọi vấn đề của chúng ta. Tóm lại một chữ NGƯỜI. Người thực sự là kẻ thù độc nhất của chúng ta. Loại được Người ra khỏi khung cảnh này, thì căn nguyên của đói khát và lao động quá mức sẽ bị tiêu diệt vĩnh viễn.

“ Người là sinh vật độc nhất chỉ có ăn mà không có sản xuất. Chúng không làm ra sữa, không đẻ trứng, yếu đuối không kéo nổi cái cày, không chạy nhanh để bắt được thỏ. Thế nhưng chúng lại là chúa tể của mọi giống vật. Chúng bắt súc vật làm việc, và đổi lại chỉ cho ăn vừa đủ để khỏi chết đói. Số lương thực còn lại chúng giữ cho mình. Sức lao động của chúng ta cày đất. Phần chúng ta làm cho đất mầu mỡ, thế mà chẳng ai trong chúng ta có được nhiều hơn một bộ da bọc xương. Các đồng chí bò đang nằm trước mặt tôi đây, trong năm vừa qua đã sản xuất ra bao nhiêu ngàn lít sữa? Và chuyện gì đã xảy ra cho số sữa đó đáng lẽ phải được dùng để nuôi đàn bê cho bú bằm? Mọi giọt sữa đã trôi xuôi theo họng kẻ thù của chúng ta. Còn các đồng chí gà mái, trong năm vừa qua đã đẻ ra bao nhiêu trứng, và bao nhiêu trứng trong số đó đã được cho

ấp nở thành gà con? Số trứng còn lại đều bị đem ra chợ bán lấy tiền mang về cho Jones và đám gia nhân của hắn. Đồng chí Clover nữa, bốn đứa con mà đồng chí đã mang nặng đẻ đau đáng lẽ phải là nguồn vui để giúp đỡ đồng chí lúc tuổi già sức yếu thì nay ở đâu ? Mỗi đứa đều bị bán đi khi mới vừa tròn một tuổi đời, và chắc chắn không bao giờ đồng chí còn có thể nhìn thấy dù chỉ một đứa. Để đền đáp cho bốn lần sinh nở và công khó nhọc ngoài đồng ruộng, đồng chí đã được gì ngoài khẩu phần ít ỏi hàng ngày và một gian chuồng ?

“ Và ngay cả cuộc đời khốn nạn của chúng ta, cũng không thể đi đến đoạn cuối một cách tự nhiên. Phần tôi, tôi không phải than phiền về điều đó, vì tôi là một trong những kẻ may mắn. Tôi đã mười hai tuổi thọ và có trên bốn trăm con cháu. Đó là đời sống tự nhiên của một con heo. Nhưng rốt cuộc chẳng con vật nào thoát khỏi lưỡi dao tàn ác. Các bạn heo trẻ đang nằm trước mặt tôi đây, trong vòng một năm nữa, từng bạn sẽ phải thét lên tiếng thét hãi hùng trên thớt thịt. Tất cả chúng ta từ bò, heo, trư, gà, đều phải qua giây phút kinh hoàng đó. Ngay cả ngựa và chó cũng không có phần số may mắn hơn. Đồng chí Boxer cũng vậy, khi mà các bắp thịt rắn chắc vạm vỡ của đồng chí không còn sức dẻo dai nữa, Jones sẽ bán đồng chí cho nhà sản xuất thực phẩm gia súc. Chúng sẽ cắt cổ đồng chí, xả thịt nấu thành đồ ăn cho chó. Còn phần các đồng chí chó, khi về già rụng hết răng, Jones sẽ buộc một viên gạch nặng vào cổ và liệng xuống một ao gần nhất cho chết đuối.

“ Đó đã chẳng quá rõ ràng cho các đồng chí thấy rằng, mọi khốn khổ của cuộc đời chúng ta, đều bắt nguồn từ loài người tàn bạo đó sao? Chỉ cần loại Người ra khỏi trại

này, là thực phẩm do công lao chúng ta làm ra sẽ thuộc về chúng ta. Có thể chỉ qua một đêm, chúng ta sẽ trở nên giàu có và tự do. Vậy chúng ta phải làm gì để đạt được mục đích đó? Hãy sát cánh cùng nhau làm việc ngày đêm, thể xác cũng như tinh thần để nhắm vào việc lật đổ giống Người! Đây là thông điệp của tôi gửi cho các đồng chí: Phải làm Cách Mạng. Tôi không biết rõ ngày nào cuộc Cách Mạng đó sẽ xảy ra. Có thể trong một tuần, mà cũng có thể hàng trăm năm sau. Nhưng tôi biết chắc như tôi đang nhìn thấy các cộng rơm dưới chân tôi đây, rằng sớm muộn gì công lý cũng phải được thực hiện. Các đồng chí hãy chú tâm vào đó trong suốt quãng đời ngắn ngủi còn lại. Và hơn hết là truyền lại lời trăng trối này của tôi cho đến các thế hệ mai sau, để con cháu chúng ta sẽ tiếp tục cuộc đấu tranh cho đến thắng lợi.

“ Và các đồng chí nên nhớ rằng ý chí không bao giờ được lung lạc. Không bàn cãi tranh luận nhiều để rồi lạc hướng. Đừng bao giờ tin khi nghe nói rằng Người và Vật có cùng một quyền lợi, rằng sự thịnh vượng của Người cũng là của Vật. Điều đó chỉ là dối trá. Người chẳng phục vụ quyền lợi cho ai ngoài chính chúng. Còn giữa loài vật với nhau, chúng ta hãy đoàn kết thành một khối, hãy đối xử với nhau trong tình đồng chí thấm thiết khi đấu tranh. Mọi Người đều là kẻ thù, mọi giống vật đều là đồng chí. “

Đúng vào lúc này có một vụ xáo trộn gây ồn ào. Sợ là trong lúc Major đang hăng say nói, bốn con chuột cống lớn bò ra khỏi hang ngồi nghe. Bỗng đàn chó nhìn thấy, và nếu không ba chân bốn cẳng chạy nhanh như chớp chui biến vào hang, cả bốn chú chuột đã không toàn mạng. Major dơ cao cẳng ra hiệu im lặng, nói tiếp:

“ Thưa các đồng chí đây là điểm cần minh định ngay. Các loài sống hoang như chuột và thỏ, chúng là bạn hay thù? Chúng ta hãy lấy biểu quyết. Tôi đưa ra câu hỏi trước hội nghị: Chuột có phải là đồng chí với chúng ta không ? ”

Màn biểu quyết tiến hành ngay, và đại đa số phiếu thuận cho chuột là đồng chí. Chỉ có bốn phiếu chống, ba con chó và một con mèo, sau đó mới khám phá ra là chúng đã bỏ cả phiếu chống lẫn phiếu thuận. Lão Major lại tiếp tục :

“ Tôi xin nói thêm một chút nữa, tôi chỉ nhắc lại, hãy luôn nhớ nhiệm vụ thù nghịch đối với loài Người, cùng mọi sự thuộc về chúng. Bất cứ động vật nào đi bằng hai chân là kẻ thù. Động vật nào đi bằng bốn chân, hoặc có cánh là bạn. Và cũng phải nhớ là khi chống lại loài Người, chúng ta không được bắt chước chúng. Ngay khi đã toàn thắng chúng, các đồng chí cũng đừng đua đòi học các thói hư tật xấu của chúng. Không con vật nào được ở trong nhà, ngủ trên giường, mặc áo quần, uống rượu, hút thuốc, đụng chạm đến tiền bạc hay hành nghề buôn bán. Mọi thói quen của Người đều xấu xa. Và trên hết không con vật nào được ngược đãi đồng loại. Mạnh hay yếu, khôn ngoan hay chậm chạp, chúng ta đều là anh em. Không con vật nào được giết con vật khác, tất cả mọi giống vật đều bình đẳng.

“ Và bây giờ, thưa các đồng chí, tôi xin kể giấc mộng của tôi đêm qua. Tôi không thể tả lại đúng giấc mộng đó được. Đó là giấc mộng về một trái đất khi không còn bóng dáng loài Người. Giấc mộng đó nhắc tôi nhớ đến một điều đã quên bằng từ lâu. Ngày xa xưa khi tôi còn là một heo con, mẹ tôi và các bà bạn nái sẽ thường hay ngâm nga một bài ca rất cũ, mà các bà chỉ mang máng nhớ bập bõm

điệu nhạc và ba chữ đầu. Thuở nhỏ tôi cũng thuộc điệu nhạc đó, nhưng lâu quá đã quên mất. Thế mà lạ thay, đêm qua cả điệu nhạc lẫn lời ca lại về với tôi trong giấc mộng. Bài ca này tôi tin chắc đã được nhiều súc vật ca hát trước kia, nhưng trải qua bao nhiêu thế hệ nên bị chìm vào quên lãng. Tôi xin hát cho các đồng chí nghe. Tôi đã già, giọng không còn trong trẻo, nhưng khi tôi dạy lại, các đồng chí có thể hát với nhau hay hơn tôi. Tựa đề bài hát đó là “ Súc Vật Ở Anh Quốc “

Lão lấy giọng và bắt đầu hát. Như đã tự nhận, giọng lão khàn khàn, nhưng dù vậy hát cũng vẫn hay. Còn cung điệu bài ca lại rất kích động, nửa giống như bài Clementine, nửa giống như bài La Cucaracha. Lời ca như sau:

Súc vật ở Anh quốc, súc vật ở Ai nhĩ lan
Súc vật ở mọi quốc gia mọi địa phương
Hãy nghe tin vui rồi loan truyền đi
Về một thời tương lai vàng son

Sớm muộn ngày vinh quang cũng sẽ tới,
Loài Người tàn bạo sẽ bị lật nhào,
Và những ruộng vườn phì nhiêu Anh Quốc,
Sẽ chỉ còn in dấu chân súc vật.

Mũi chúng ta không còn phải đeo khuyết,
Và yên cương biến khỏi trên lưng,
Hàm thiết và sắt thúc ngựa để rí sét,
Ngọn roi tàn bạo không còn vun vút kêu.

Thịnh vượng hơn óc tưởng tượng,
Lúa mạch, lúa mì, khoai, sắn, cỏ khô,

Kê, đậu, củ cải,
Sẽ là của chúng ta ngày đó.

Ánh sáng sẽ chiếu rọi ngời trên ruộng đồng Anh Quốc,
Nước sẽ trở nên trong trẻo hơn,
Gió cũng ngọt ngào mát mẻ hơn,
Trong ngày chúng ta được tự do.

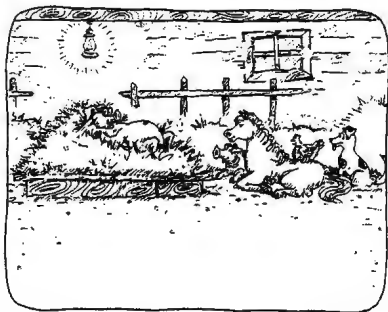
Để sửa soạn cho ngày đó, chúng ta phải cố gắng,
Dù có phải chết trước khi thấy được vinh quang,
Bò, ngựa, ngỗng, gà,
Đều phải ra công khó nhọc để trả giá cho tự do.

Súc vật ở Anh Quốc, súc vật ở Ái Nhĩ Lan,
Súc vật ở mọi quốc gia, mọi địa phương,
Lắng nghe tin vui vẻ, của thời tương lai vàng son.

Bài ca khi hát lên đã kích thích đám súc vật đến tột độ. Trước khi Major hát đến câu chót, bảy súc vật đã bắt đầu hát được với nhau. Ngay cả những con dốt nhất cũng ê a điệu nhạc và bập bẹ vài câu. Còn những con thông minh hơn như heo và chó chẳng hạn, thì đã thuộc cả bài ca trong mấy phút. Rồi sau vài lần hát thử, cả trang trại cùng bật lên đồng ca Súc Vật Ở Anh Quốc bằng một giọng rất hùng hồn. Bò rống, chó sủa, trư be he, ngựa hí, vịt quạc. Say sưa với lời ca, chúng hát đi hát lại tới năm lần, và nếu không bị làm gián đoạn, chúng đã hát thâu đêm tới sáng.

Chẳng may sự ồn ào làm ông Jones thức giấc, bật dậy ra khỏi giường và nghi là có chồn cáo mò vào trong sân. Ông với tay lấy khẩu súng lúc nào cũng dựng ở góc phòng ngủ, bắn một phát vào bóng đêm. Những mảnh đạn chì bay như

mưa rào rồi ghim vào vách gỗ nhà kho làm buổi họp giải tán trong vội vàng. Con nào con nấy lén lút đi về chỗ ngủ của mình . Cả trang trại trong phút chốc đã ngủ im thin thít.

CHƯƠNG HAI

Ba đêm sau, lão Major an giấc ngàn thu trong khi đang ngủ. Người ta đem chôn lão ở cuối khu vườn cây ăn trái.

Bây giờ là đầu tháng Ba. Suốt ba tháng vừa qua, trong trại đã có rất nhiều hoạt động bí mật. Bài nói chuyện của Major đã mở mắt cho các con vật thông minh hơn, nhìn thấy những khía cạnh mới của cuộc đời. Chúng không biết bao giờ cuộc Cách Mạng do Major tiên đoán sẽ xảy ra, và cũng chẳng có lý do gì để nghĩ rằng trong suốt đời mình Cách Mạng sẽ bùng lên. Nhưng chúng thấy rằng nhiệm vụ của chúng là phải dọn đường cho đại cuộc đó. Công việc giáo huấn và tổ chức cho những giống vật khác, đương

nhiên nằm trong tay đàn heo, vì chúng được coi là loài thông minh nhất. Xuất chúng trong họ nhà heo là hai con heo nọc còn trẻ, một con tên Snowball, con kia tên Napoleon, cặp này đang được ông Jones nuôi cho mập để bán. Napoleon là con độc nhất thuộc nòi Birshire, to lớn và dáng dấp hung tợn, ít nói nhưng nổi tiếng về cách xoay xở bằng thủ đoạn. Snowball sắc sảo hơn, miệng lưỡi hoạt bát và nhất là nhiều sáng kiến hơn, nhưng nhìn chung tính tình kém sâu sắc. Đàn heo còn lại đều là heo thịt. Con được biết đến nhiều nhất là một heo non mập ú tên Squealer, hai má phính, mắt hấp háy, cử chỉ nhanh nhẹn và giọng the thé. Con này ăn nói bóng bẩy và khi tranh luận đến điểm gay go nó có thói quen nhảy qua nhảy lại, vịn vẹo cái đuôi tỏ ra rất dễ thuyết phục đối thủ. Nhiều con khác nhận xét về Squealer rằng nó có thể đổi đen thành trắng.

Bộ ba heo này đã sắp xếp những giáo điều của Major thành một hệ thống tư tưởng hoàn hảo mà chúng đặt tên là Chủ Nghĩa Súc Vật. Mỗi tuần mấy đêm, sau khi ông Jones đã ngủ say, chúng tụ họp mật trong dãy chuồng lớn và thuyết giảng các nguyên tắc của Chủ Nghĩa Súc Vật cho những con vật khác. Thoạt mới đầu chúng gặp rất nhiều ý tưởng ngu độn và những thái độ thờ ơ. Có những con vật còn nói đến bốn phận phải trung thành với ông Jones mà chúng tôn là Chủ. Hoặc có con còn lý luận bằng những câu sơ đẳng như: " Ông Jones nuôi chúng ta, nếu đuổi ông ấy đi chúng ta sẽ chết đói hết ". Nhiều con khác lại đưa ra những câu hỏi đại loại như: " Tại sao chúng ta phải lo lắng cho những điều sẽ xảy ra sau cuộc đời này? Chết là hết ". Hoặc: " Nếu đảng nào cũng có Cách Mạng bùng nổ thì việc gì chúng ta còn phải sửa soạn nữa? " Chỉ khổ cho đàn

heo, chúng phải vất vả giải thích cho đám súc vật gàn bướng thấy rằng quan niệm như thế là đi ngược lại tinh thần Chủ Nghĩa Súc Vật. Những điều thắc mắc ngu ngốc nhất là của con Mollie. Câu đầu tiên cô nàng mở miệng hỏi là: " Cách Mạng xong rồi liệu có còn đường mà ăn không ? "

Snowball phải dứt khoát trả lời rằng :

" Không, trong trại này chúng ta không có phương tiện sản xuất đường. Hơn nữa đồng chí đầu có cần đường, lúa mì và cỏ khô đồng chí cần bao nhiêu cũng có".

Mollie lại hỏi : " Thế tôi có còn được đeo những ruy-băng đỏ này trên bờm không ? " Snowball đáp :

" Này đồng chí, những chùm ruy-băng mà đồng chí mê thích đó chẳng qua chỉ là dấu hiệu của nô lệ mà thôi. Đồng chí không biết rằng tự do còn quý hơn những thứ đó hàng ngàn lần ư ? "

Mollie bề ngoài tỏ ra đồng ý, nhưng nhìn kỹ cô ả có vẻ vẫn chưa bị thuyết phục hoàn toàn .

Đàn heo còn phải khổ công trong việc giải độc những điều bịa đặt thất thiệt do con quạ Moses cung của ông Jones loan ra. Moses là một tên do thám, một tên ngồi lê mách lẻo, nhưng đồng thời ăn nói cũng rất hoạt bát. Nó thường khoe trong những lần bay cao tít tận mây xanh , nó biết có một quốc gia tên là Đường-Sơn, mọi giống vật sau khi chết được lên ở đó. Nơi này ở rất xa, cao xa hơn cả những đám mây một chút. Tại Đường-Sơn một tuần lễ có bảy ngày Chứa Nhật, tiên thảo mọc khắp nơi, còn đường và bánh ngọt mọc đầy trên các hàng dâu. Nhiều con vật ghét Moses vì suốt ngày nó chẳng làm gì ngoài việc lẻo mép kể chuyện. Nhưng cũng có con tin vào Đường-Sơn

của Moses. Còn heo thì phải khó khăn giải thích rằng chẳng có nơi nào lạ lùng như vậy cả .

Tín đồ trung thành của heo là hai con ngựa kéo xe tên Boxer và Clover. Hai con này không tự nghĩ ra được điều gì. Nhưng khi đã chấp nhận đàn heo là những bậc thầy, chúng hấp thụ mọi lời nói của heo và còn truyền lại cho những con vật khác bằng lý luận giản dị. Chúng không bao giờ thiếu vắng trong những buổi họp, và khi giải tán cũng đều khởi xướng bản Súc Vật Ở Anh Quốc để đồng ca.

Cuộc Cách Mạng đã khởi sự sớm hơn và dễ dàng hơn cả dự liệu của súc vật. Số là trong những năm qua, Jones tuy là một ông chủ khó tính nhưng lại là một điển chủ có tài. Sau khi xui xẻo mất hết tiền của trong mấy vụ thua kiện, ông ta càng trở nên thối chí hơn, tối ngày vùi đầu vào thú say sưa rượu chè. Có khi suốt ngày ông ngồi co ro trên chiếc ghế hiệu Windsor kê dưới bếp, đọc báo, nhắm nháp ly rượu. Thỉnh thoảng ông lấy mẫu bánh mì nhúng vào bia rồi đưa lên cho con quạ Moses ăn. Đám gia nhân được thể lêu lổng, lười biếng. Ngoài đồng cỏ mọc ngập đầu. Mái nhà giọt nát. Hàng đậu cây để mọc hoang và súc vật không được săn sóc, thiếu ăn.

Trời đã sang tháng Sáu, cỏ ngoài đồng đến lúc phải cắt để phơi khô. Đêm trước ngày Hạ chí, nhằm vào thứ Bảy, ông Jones ra tỉnh Willingdon và ghé vào quán Sư Tử Đỏ uống rượu say khướt, mãi đến trưa Chúa Nhật mới về. Bọn gia nhân sau khi đã vắt sữa bò xong vào lúc sáng sớm bèn rủ nhau đi săn thỏ, chẳng ai nhớ cho súc vật ăn. Phần ông Jones, sau khi về đến nhà liền ném mình lên chiếc giường kỷ, lấy tờ Tin Thế Giới đắp lên mặt ngủ vùi. Mãi đến chiều tối súc vật vẫn bị bỏ đói! Sau cùng không chịu đựng

thêm được nữa, một con bò trong đàn dùng sừng húc tung cánh cửa nhà kho và đàn súc vật tràn vào tự tìm thức ăn. Vừa lúc đó ông Jones thức dậy, thoáng chốc ông và bốn gia nhân tay cầm roi vào nhà kho đánh đập túi bụi. Đám súc vật đói khát chịu hết nổi. Tuy chưa có sẵn một kế hoạch nào, chúng đồng loạt xô tới kẻ thù đang đàn áp mình. Jones cùng đám gia nhân bỗng nhiên bị đá, húc từ phía. Tình thế trở nên rối loạn. Từ trước tới nay, họ chưa hề thấy súc vật hung hăng như vậy bao giờ. Sự nổi dậy đột khởi của đám gia súc mà thường ngày bị họ đánh đập, hành hạ tùy thích, đã làm cho họ khiếp đảm. Sau vài phút bàng hoàng, bốn năm người không còn dám chống cự nữa và ba chân bốn cẳng chạy trốn xuống con đường mòn dẫn ra lộ chính. Đằng sau đám gia súc truy kích trong niềm vui chiến thắng.

Bà Jones nhìn qua cửa sổ phòng ngủ, chứng kiến sự việc xảy ra từ lúc đầu, vội vàng thu góp ít của cải, ném đại vào trong một túi vải, lén trốn ra khỏi trại bằng một lối khác. Con quạ Moses bỏ chỗ đậu, vỗ cánh bay theo bà, kêu inh ỏi. Trong khi đó Jones và thuộc hạ đã bị đuổi ra đến đường cái. Đám gia súc quay trở về, đóng cổng cài then lại. Thế là trước khi chúng hoàn hồn để nhận thức được những điều đã xảy ra, cuộc Cách Mạng đã thành công: Jones bị trục xuất. Từ nay trại Manor thuộc về chúng.

Mấy phút đầu đám gia súc khó mà tin vào sự may mắn của mình. Hành động đầu tiên là chúng chạy một vòng quanh trại để biết chắc không còn một người nào ẩn náu đâu đó nữa. Trở lại những căn nhà trong trại, chúng cố quét sạch mọi tàn tích thuộc về một nền thống trị đầy hận thù của Jones.

Một gian nhà kho nhỏ ở cuối dãy tàu ngựa bị phá tung cửa. Nào là bộ yên, hàm thiết, khuyết xỏ mũi, xích chó, dao nhọn ông Jones thường dùng để thiến chó và trừu....tất cả đều bị quăng xuống giếng. Còn giấy cương, sắt thúc ngựa, da che mắt, túi bịt mũi làm hạ phẩm giá loài ngựa, hết thảy ném vào đống lửa đang bập bùng cháy ở ngoài sân. Bầy gia súc nhảy lên sung sướng khi thấy những ngọn roi đang làm mỗi cho lửa. Snowball cũng quăng vào đống lửa những ruy-băng đủ màu thường được dùng để trang hoàng bờm và đuôi ngựa trong những ngày phiên chợ.

Nó nói :” Ruy-băng cũng được coi như quần áo, tàn tích của giống người, loài vật chúng ta nên ở truồng.”

Nghe thấy vậy Boxer đi lấy chiếc mũ rơm thường đội trong mùa Hè để tránh ruồi len lỏi vào trong tai, ném vào lửa. Chỉ trong phút chốc đám gia súc đã thiêu hủy tất cả mọi thứ có thể gọi cho chúng nhớ tới ông Jones. Sau đó Napoleon dẫn tất cả vào nhà kho và phân phát cho mỗi con một khẩu phần bắp gấp hai ngày thường, mỗi con chó được hai bánh ngọt. Tiếp theo chúng đồng ca Súc Vật Ở Anh Quốc bấy lần rồi lăn ra ngủ một đêm say sưa, như chưa từng bao giờ được ngủ như thế.

Sáng hôm sau chúng dậy sớm như thường lệ. Sức nhớ đến biến cố vinh quang vừa qua, chúng hòa nhau chạy ra cánh đồng cỏ. Trên đường đi có một ngọn đồi nhỏ, đứng ở đó có thể nhìn bao quát cả trang trại. Khi đã ở trên đồi, chúng cùng nhau lặng ngắm phong cảnh chung quanh đang nhuộm vàng dưới ánh nắng trong trời ban mai. Đúng, tất cả những gì trong tầm mắt đều thuộc về chúng. Phấn khởi về ý nghĩ đó, chúng khoái trá chạy nhảy tung tăng, lăn mình trong sương sớm, gặm đầy mồm những ngọn cỏ non mùa Hè, đá lật tung những hòn đất đen lên và ngửi thấy ở

đó hương thơm ngọt ngào. Chúng đi một vòng xem xét quanh trại. Với một niềm tự hào không nói thành lời, chúng quan sát ruộng đất đã cấy, cánh đồng cỏ, khu vườn cây ăn trái, ao nước. Đâu đâu cũng mới lạ như chưa hề thấy, mà giờ đây thật khó lòng mà tin được rằng tất cả đều thuộc về chúng.

Chúng xếp hàng trở về và khi đến trước khu nhà chủ trại thì dừng lại, yên lặng. Nhà này giờ đây cũng là của chúng, nhưng lại sợ không dám vào. Sau một phút do dự, Snowball và Napoleon lấy vai hích tung cửa. Bầy gia súc lần lượt thận trọng đi vào bằng hàng một, như sợ rằng có thể gây xáo trộn. Chúng nhón gót từ phòng này sang phòng khác, thì thầm bàn tán với nhau về những đồ xa hoa ngoài sức tưởng tượng. Nào là giường ngủ với nệm nhồi lông ngỗng, gương soi, ghế dài bọc nỉ lông ngựa, thảm dệt tại Bỉ. Bên trên lò sưởi còn treo một bức họa chân dung Nữ Hoàng Victoria. Khi xuống cầu thang thấy thiếu Mollie. Quay lại tìm, chúng thấy Mollie ở nơi phòng ngủ đẹp nhất. Cô nàng đang lấy một giải ruy-băng màu xanh tìm thấy trên bàn trang điểm của bà Jones, ước thử vào vai rồi soi gương ngắm nghía bằng cử chỉ lố bịch. Nhiều con nhao.nhao xỉ vả nó thậm tệ rồi bỏ ra ngoài. Những súc thịt đùi heo hun khói treo trong bếp cũng được hạ xuống đem chôn. Thùng rượu bia trong hầm bị Boxer lấy chân đá thủng. Ngoài ra không vật gì trong nhà bị đụng chạm tới. Một nghị quyết được thông qua ngay tại chỗ rằng nhà chủ trại từ nay sẽ là một bảo tàng viện. Không con nào có quyền sống trong đó.

Sau bữa điểm tâm, Snowball và Napoleon ra lệnh tập hợp. Snowball bước ra đứng trước hàng ngũ và nói:

” Thừa các đồng chí, bây giờ là sáu giờ ba mươi, chúng ta có một ngày dài trước mặt. Hôm nay chúng ta bắt đầu mùa cật cở. Nhưng cũng còn một điều nữa cần phải làm trước.”

Bọn heo tiết lộ rằng trong ba tháng qua, chúng đã tập cho nhau đọc và viết bằng một quyển văn cũ của đám con ông Jones tìm thấy trong đồng rác. Napoleon sai đem mấy thùng sơn đen và trắng lại. Y dẫn đầu toàn bọn đi ra phía cổng trại có cánh làm bằng năm song sắt lớn ngoài lộ chính. Rồi Snowball (vì chỉ có hấn là có nét chữ đẹp) kẹp một cọ vào giữa hai móng chân, sơn phủ hai chữ TRẠI MANOR đi, để viết vào đó ba chữ TRẠI SÚC VẬT. Từ nay về sau trại sẽ mang tên mới này. Sau đó chúng trở về trại. Snowball và Napoleon lại sai mang thang bắc vào bức tường cuối dãy chuồng lớn. Chúng giải thích rằng cũng trong ba tháng qua, bọn heo đã dày công nghiên cứu và tóm lược Chủ Nghĩa Súc Vật thành Bảy Điều Giáo Lệnh. Các điều này sẽ được viết lên tường để trở thành luật lệ cố định. Mọi giống vật sẽ mãi mãi phải sống theo đó. Khó khăn đôi chút (vì với một con heo, việc đứng thẳng bằng trên bậc thang không phải là điều dễ làm) Snowball leo lên viết chữ. Đứng dưới mấy nấc thang, Squealer bưng thùng sơn. Bảy Điều Giáo Lệnh được viết bằng sơn trắng trên nền tường đen, nét chữ to đến nỗi đứng cách xa ba chục thước cũng vẫn đọc được như sau :

BẢY ĐIỀU GIÁO LỆNH

- 1- Giống nào đi bằng hai chân là kẻ thù.
- 2- Giống nào đi bằng bốn chân hoặc có cánh là bạn.
- 3- Không giống vật nào được mặc áo quần.

- 4- Không giống vật nào được ngủ trên giường.
- 5- Không giống vật nào được uống rượu .
- 6- Không giống vật nào được giết giống vật khác.
- 7- Mọi giống vật đều bình đẳng.

Chữ viết thật gọn gàng, trừ chữ BẠN viết thành BẠNG và một trong các chữ G đã bị viết trái chiều. Snowball đọc to lên cho tất cả cùng nghe, con nào con nấy đều gật đầu ra chiều hoàn toàn đồng ý. Còn những con thông minh hơn bắt đầu nhấm học thuộc lòng.

Ném cọ sơn xuống đất, Snowball nói lớn :” Nào các đồng chí, chúng ta cùng ra đồng làm việc và hãy ghi lại một điểm son trong vụ cát cỏ này bằng cách làm nhanh hơn Jones và gia nhân của hắn ”.

Ngay lúc đó, ba con bò sữa trước đây đã cảm thấy khó chịu, bắt đầu kêu la vì bị tức vú. Số là trong hai mươi bốn giờ qua chẳng ai để ý đến việc vắt sữa cho chúng. Suy nghĩ chộp nhoáng, bảy heo sai đem xô tới và bằng chân, chúng cũng vắt sữa khá thành thạo. Trong chốc lát năm xô đầy sữa nổi kem trắng làm nhiều con vật nhìn vào thèm thuồng. Có con cất tiếng hỏi:” Năm xô sữa này rồi sẽ được dùng vào việc gì đây ? ”

Tức thì đàn gà mái nhao nhao nói:

” Thịnh thoảng Jones có trộn sữa vào đồ ăn cho gà chúng tôi .”

Napoleon vội ra đứng trước những xô sữa đó, lớn tiếng :

” Các đồng chí không ai phải quan tâm, sữa sẽ có kẻ khác lo. Việc cát cỏ quan trọng hơn. Đồng chí Snowball dẫn đường, tôi sẽ theo sau ngay, tiến lên các đồng chí, cỏ ngoài ruộng đang chờ chúng ta.”

Thế là đàn súc vật hò nhau ra đồng ruộng bắt đầu việc
cất cỏ. Chiều tối khi trở về trại, không con nào tìm thấy
sữa đậu nữa .

CHƯƠNG BA

Phải khó nhọc lắm bầy súc vật mới có thể mang cỏ về trại. Nhưng công lao của chúng được đền bù vì vụ thu hoạch này đã thành công hơn cả điều chúng mong ước.

Nhiều lúc công việc rất khó khăn, bởi lẽ các nông cụ khi chế tạo là chỉ để cho người xử dụng chứ không phải cho súc vật. Còn điều bất lợi hơn nữa là không con vật nào lại có thể xử dụng được những dụng cụ khi dùng phải đứng bằng hai chân sau. Nhưng óc thông minh của heo tuyệt vời đến nỗi bất cứ trong hoàn cảnh khó khăn nào chúng cũng tìm ra giải pháp ổn thỏa. Về phần ngựa, chúng nhớ từng phân tấc của ruộng đồng. Riêng việc cắt và cào cỏ lại còn

giỏi hơn cả ông Jones và đám gia nhân. Đàn heo không thực sự làm việc, nhưng trông coi và chỉ huy những con vật khác. Với sự hiểu biết xuất chúng, đương nhiên bọn này phải nắm quyền lãnh đạo. Boxer và Clover tự đeo máy cày và cào cỏ vào mình (tất nhiên là ngày nay không còn phải đeo hàm thiết và giầy cương nữa) rồi chậm chạp đi vòng quanh ruộng cỏ. Theo sau là một con heo vừa đi vừa ra lệnh: “ Đi tới! Đồng chí! ” hoặc : “ Quay lại! Đồng chí! “ Những con vật còn lại từ lớn tới bé thì nhau phoir và nhặt cỏ. Ngay cả đàn vịt, gà cũng tung tăng suốt ngày dưới ánh nắng, mổ tha vài cọng cỏ. Cuối cùng vụ cày và phoir cỏ xong sớm hơn được hai ngày, so với thời ông Jones và đám gia nhân. Hơn nữa đây lại là vụ thu hoạch lớn nhất của trại, vì gà, vịt rất tinh mắt, thu lượm hết mọi cọng cỏ, không để phí, còn súc vật thì không con nào ăn cắp dù chỉ một miếng.

Suốt mùa Hè năm đó công việc trong trại tiến triển đều đặn. Bầy súc vật rất sung sướng vì chưa bao giờ chúng dám nghĩ có ngày sẽ được như vậy. Mỗi miếng ăn trong miệng là một thích thú vì đó mới chính là thực phẩm do công khó nhọc của chúng làm ra, chứ không phải do tên chủ keo kiệt bố thí cho. Khi bọn người ăn bám đã bị loại ra, thì lương thực sẽ tăng lên cho mỗi con. Dù chưa có nhiều kinh nghiệm, nhưng chúng cũng vẫn có nhiều thì giờ hơn để nghỉ ngơi. Vào cuối năm trở ngại bắt đầu lộ dạng. Chẳng hạn như khi đã bẻ bắp xong, để tách hạt ra, chúng phải dùng một phương pháp cổ xưa là đập cho trái bắp bể, rồi dùng miệng phả hơi thổi cho mảy bay đi vì trại không có máy tẽ bắp. Nhưng dù sao với tài khéo của heo và những bắp thịt vạm vỡ của Boxer, khó khăn thế nào rồi cũng vượt qua. Mọi con vật đều thần phục Boxer. Từ thời

ông Jones nó đã nổi tiếng chăm chỉ, còn bây giờ thì lại làm việc gấp ba lần một con ngựa thường. Đã có thời hầu như mọi công việc đồng áng nặng nhọc đều chất đầy lên đôi vai vạm vỡ của nó. Từ sáng đến tối, nó khi kéo, lúc đẩy và luôn luôn quanh quẩn ở những nơi có công tác khó khăn, nặng nhọc nhất. Nó còn nhờ một con gà trống đánh thức dậy nửa giờ sớm hơn những con khác và thường hay tình nguyện làm những công việc cấp bách, trước khi một ngày lao động bắt đầu. Để trả lời cho những khó khăn, trở ngại, nó thường tự nhủ bằng một câu châm ngôn riêng : “ Tôi phải làm việc chăm chỉ hơn .”

Mỗi con vật làm theo khả năng riêng. Chẳng hạn gà vịt trong vụ mùa đã lượm những hạt bắp văng vãi chứa lại được năm dạ. Không con nào ăn cắp. Không con nào than phiền, bất mãn về khẩu phần của mình. Những cãi cọ, cấu xé nhau, những ghen ghét, tị hiềm khi xưa thường xảy ra hàng ngày, nay tuyệt nhiên không còn. Không con nào trốn việc, hoặc có thể nói hầu như không con nào trốn việc. Thực ra chỉ có Mollie là hôm nào cũng dậy muộn và lại còn nghỉ việc sớm hơn, lấy cớ có hòn đá kẹt trong móng chân. Còn tác phong của con mèo thì rất đặc biệt. Chẳng bao lâu khám phá ra rằng mỗi khi có việc là chẳng có thể kiếm ra mèo, nó biến mất hàng giờ. Đến bữa ăn hoặc vào buổi tối, khi mọi công việc đã xong xuôi, mèo lại xuất hiện, coi như không có gì xảy ra. Nó luôn luôn chữa mình bằng những giọng điệu thật nũng nịu làm mọi con vật khác không thể nào lại không tin rằng nó cũng có thiện chí. Chỉ có lừa già Benjamin là không thay đổi gì sau ngày Cách Mạng. Công việc làm cũng vẫn một điệu chậm chạp, bướng bỉnh như thời ông Jones, không trốn việc mà cũng chẳng tình nguyện làm thêm. Về cuộc Cách Mạng

và kết quả đem lại, hẳn chẳng có ý kiến gì. Khi được hỏi hẳn có cảm thấy sung sướng hơn vì Jones đã bị đuổi đi không, câu trả lời sẽ là: " Loài lừa sống lâu và chưa một ai trong các đồng chí đã có lần chứng kiến cái chết của một con lừa." Tất cả đều phải bằng lòng với câu trả lời mập mờ đó.

Các ngày Chúa Nhật đều nghỉ việc. Bữa điểm tâm ăn trễ một giờ. Sau bữa ăn sáng là một buổi lễ được tổ chức đều đặn hàng tuần. Trước hết là lễ thượng kỳ. Snowball đã tìm được trong nhà kho một khăn trải bàn cũ màu xanh của bà Jones bỏ lại. Y lấy sơn trắng vẽ lên đó một cái sừng và một cái móng chân. Cờ này mỗi sáng Chúa Nhật được kéo lên tận ngọn cột cờ dựng trong sân trại. Y giải thích màu xanh tượng trưng cho đồng ruộng nước Anh, móng và sừng tượng trưng cho nền Cộng Hòa của súc vật trong tương lai, khi loài Người đã bị lật đổ hoàn toàn. Sau lễ thượng kỳ, toàn thể súc vật kéo nhau vào nhà kho lớn để dự đại hội gọi là Biểu Tình. Trong các cuộc Biểu Tình như vậy, công tác cho tuần sau được đề ra, có quyết nghị, có tranh luận. Mà quyết nghị thì luôn luôn do đàn heo đưa ra. Các con vật khác biết cách bỏ phiếu nhưng không tự nghĩ ra được quyết nghị nào. Snowball và Napoleon là hai con hăng say nhất trong các cuộc tranh luận. Điều đáng chú ý là chúng không bao giờ thoả hiệp với nhau. Bất cứ ý kiến gì do con này đưa ra đều bị con kia chống lại. Ngay cả khi có đề nghị giành riêng miếng đất ở sau khu vườn cây để làm nơi nghỉ ngơi cho những con vật khi về hưu, điều mà không con nào có thể phản đối, thì tranh cãi lại nổ lớn về tuổi hưu trí cho mỗi giai cấp súc vật. Cuộc Biểu Tình bế mạc bằng đồng ca bản Súc Vật Ở Anh Quốc, buổi chiều được nghỉ để giải trí.

Đàn heo đã dùng gian chứa yên cương làm trụ sở chính cho chúng. Tại đây mỗi đêm chúng học tập nghề rèn, nghề mộc và nhiều nghề khác nữa trong các quyển sách lấy ra từ những căn nhà của chủ trại. Snowball cũng bận bịu với công việc tổ chức cho đám súc vật vào cái gọi là Ủy Ban Súc Vật. Làm việc này nó không thấy mệt. Nó đã thành lập Ủy Ban Sản Xuất Trứng cho gà, Liên Đoàn Sạch Đuôi cho bò, Ủy Ban Cải Tạo Các Đồng Chí Sống Hoang mà đối tượng là giáo hóa cho chuột và thỏ, Phong Trào Len Trắng Hơn cho trư...và còn nhiều điều khác nữa, ngoài các lớp tập đọc, tập viết. Nhận xét chung thì những kế hoạch như vậy đều thất bại. Chẳng hạn chương trình hoàn lương cho súc vật sống hoang, hỏng ngay từ đầu. Các loài vật này vẫn chứng nào tật đó, sống hoang đàn như trước. Khi được đối xử tử tế, chúng chỉ biết lợi dụng. Con mèo tham gia vào Ủy Ban Cải Tạo và tỏ ra rất tích cực được mấy ngày đầu. Có lần nó ngồi trên nóc nhà nói chuyện với đàn chim sẻ đang đậu ngoài tầm của nó. Mèo ngọt ngào nói với chim rằng bây giờ tất cả là đồng chí, và con sẻ nào muốn đậu chơi trên móng vuốt của nó xin cứ tự nhiên, nhưng đàn chim vẫn đậu ngoài xa.

Các lớp tập đọc, tập viết lại thành công mỹ mãn. Sang Thu hầu như con vật nào trong trại cũng đã biết đọc, biết viết ở một trình độ nào đó.

Về phần heo thì chúng đã có thể đọc và viết rất thành thạo. Đàn chó đọc cũng khá nhưng chẳng khoái đọc gì ngoài Bấy Điều Giáo Lệnh. Con dê Muriel đọc trôi chảy hơn đàn chó và thỉnh thoảng vào buổi tối thường đọc những mảnh báo cũ lượm ở đồng rác cho các con khác nghe. Benjamin đọc cũng thông như heo, nhưng chẳng chịu trau dồi thêm. Hắn nói rằng hiện tại chẳng thấy gì

đáng đọc. Clover thuộc mặt hai mươi bốn chữ cái, nhưng không biết chấp vắn. Boxer không nhớ nổi sau chữ D. Nó thường dùng móng chân vạch xuống đất A B C D rồi đứng ngấm ngĩa, hai tai quặp ra sau, thỉnh thoảng lúc lắc cụm bờm trước trán để cố nhớ xem sau chữ D là chữ gì, nhưng chẳng bao giờ nhớ nổi. Thực ra cũng có lần nó thuộc E F G H nhưng khi biết thêm bốn chữ sau thì A B C D lại biến khỏi bộ não. Sau cùng nó bằng lòng với A B C D và mỗi ngày vài lần ôn lại để nhớ. Mollie không chịu học thêm ngoài sáu mẫu tự để viết tên mình. Cô ả thường dùng que củi ghép lại thành tên, trang hoàng bằng vài bông hoa cho đẹp, rồi đi vòng quanh ngấm ngĩa.

Ngoài ra không còn con vật nào trong trại nhớ được hơn một chữ A. Bọn ngu dốt hơn như trư, gà, vịt, thì còn tệ hơn vì không thuộc Bảy Điều Giáo Lệnh. Suy nghĩ mãi, Snowball mới tuyên bố rằng bảy điều này sẽ rút ngắn lại thành một khẩu hiệu là “ Bốn chân tốt, hai chân xấu”. Con nào thấu hiểu được là đủ sức để chống lại mọi ảnh hưởng tệ hại của loài Người. Thoạt đầu những con có cánh như gà, vịt, chim, phản đối vì chúng cũng có hai chân, nhưng Snowball giải thích cho chúng rằng hiểu như vậy là sai.

Nó nói: “ Các đồng chí nên biết rằng cánh là dụng cụ quạt gió để bay, chứ không phải để làm việc như tay, nên cánh phải coi như chân. Điểm khác biệt của người là tay, với bộ phận này chúng gây đủ mọi tội ác.”

Loài có cánh chẳng hiểu những điều trang giang đại hải của Snowball, nhưng chấp nhận sự giải thích đó, và đám súc vật hèn kém lại bắt đầu học thuộc lòng khẩu hiệu “ Bốn chân tốt, hai chân xấu ” đã được viết lên dãy tường cuối nhà kho, bên trên Bảy Điều Giáo Lệnh với nét chữ lớn hơn. Khi đã thuộc lòng rồi, đàn trư tỏ ra khoái câu

này. Những lúc nằm ngoài đồng chúng thường cùng nhau hô to “ Bốn chân tốt, hai chân xấu ” lái nhải hàng giờ không biết chán .

Napoleon không mấy chú ý đến các ủy ban của Snowball. Nó nói rằng việc giáo dục cho đàn trẻ quan trọng hơn những gì đem thực hiện cho bọn già. Tình cờ cả Bluebell và Jessie sau vụ mùa đẻ ra một bảy chó chín con bụ bẫm. Ngay khi đàn chó con vừa bỏ vú mẹ, Napoleon đem nhốt chúng riêng ra một nơi và nói rằng chính y sẽ dạy dỗ cho chúng. Nơi nhốt là một gian gác xép, khi lên phải dùng thang lấy ra từ phòng yên cương. Sự sống cách biệt đó chẳng bao lâu làm mọi con vật khác quên lãng chúng.

Từ lâu vẫn có dư luận thắc mắc về số sữa bị thất thoát, thì nay vỡ lẽ ra là đồ ăn của heo có trộn sữa. Những trái táo đầu mùa đã chín bị gió thổi rụng đầy trên mặt cỏ ngoài vườn. Đám súc vật đoán theo lẽ tự nhiên là táo sẽ đem chia đều cho mọi con để cùng hưởng. Bỗng một hôm có lệnh ban ra là phải lượm tất cả táo rụng, đem cất vào trong kho cho riêng heo ăn thôi . Một số vật lấm bầm than phiền, nhưng cũng chẳng có kết quả gì. Bọn heo tán thành việc đó, riêng Napoleon và Snowball rất hấp ý với nhau về điểm này. Squealer được phái đi giải độc dư luận.

“ Thừa các đồng chí, tôi hy vọng rằng các đồng chí không cho là tui heo chúng tôi ích kỷ để hưởng đặc quyền, đặc lợi một mình. Nhiều kẻ trong chúng tôi chẳng ưa gì sữa và táo, chính tôi cũng chẳng khoái hai món này. Mục đích duy nhất của chúng tôi khi ăn táo và uống sữa, là cốt để duy trì sức khỏe. Sữa và táo theo khoa học đã chứng minh có nhiều chất bổ cần thiết cho sức khỏe của heo. Tập thể heo chúng tôi đều phải làm việc bằng trí óc. Việc

quản trị và điều hành trại này nằm trong tay chúng tôi. Ngày đêm chúng tôi phải lo cho sự an vui của các đồng chí. Chính vì các đồng chí mà chúng tôi phải ăn táo và uống sữa. Các đồng chí có biết điều gì sẽ xảy ra nếu chúng tôi thất bại trong nhiệm vụ? Tên Jones sẽ trở lại! Đúng! Jones sẽ trở lại! Chắc chắn như vậy.” Squealer thét lên, nhảy qua nhảy lại, đuôi vẫy vẫy “chắc chắn là không một ai trong các đồng chí lại muốn Jones trở lại.”

Bây giờ nếu có điều gì bấy súc vật biết rõ, thì đó là không con nào mong Jones trở lại. Khi đã nói thẳng với chúng như vậy, chúng còn kêu ca gì được. Việc bảo toàn sức khỏe cho heo là điều rất quan trọng. Tất cả đã đồng ý mà không cần phải bàn cãi thêm nữa là từ nay chẳng những táo rụng, mà ngay cả táo còn ở trên cây đều chỉ dành cho heo ăn mà thôi.

CHƯƠNG BỐN

Cuối mùa Hè năm đó, tin tức về những biến cố xảy ra ở Trại Súc Vật đã loan ra khắp nửa quận. Hàng ngày Snowball và Napoleon sai đàn bồ câu bay ra khỏi trại, với chỉ thị là phải len lỏi vào những bầy gia súc ở các trại lân cận, nói cho chúng biết về cuộc Cách Mạng, và dạy chúng bài ca Súc Vật Ở Anh Quốc.

Lúc này ông Jones thường hay la cà ở quán Sư Tử Đỏ trên tỉnh Willingdon. Gặp ai ông cũng than phiền về điều bất công ông phải chịu khi bị đám gia súc vô dụng đánh đuổi ra khỏi cơ nghiệp của mình. Các chủ trại khác khi nghe ông, bề ngoài làm ra vẻ thương xót và tiếc chắng

giúp đỡ được gì. Trong thâm tâm họ đều có cùng một ý nghĩ rằng liệu có thể lợi dụng vận hạn xui xẻo của ông, để kiếm thêm cho mình chút lợi lộc nào chẳng. Điều may mắn cho bấy súc vật, là hai ông chủ trại kế bên luôn luôn sống trong mối bất hòa với nhau. Trại bên này tên Foxwood, một trang trại đất đai tuy rộng lớn, nhưng tổ chức cổ lỗ, và không được chăm sóc chu đáo. Cây hoang chiếm gần hết. Đồng cỏ hoang tàn. Rào dậu đổ nát. Chủ nhân là ông Pilkington, một nông dân xuề xòa ưa đi câu cá, hoặc săn bắn tùy mùa. Trại bên kia mang tên Pinchfield tuy nhỏ hơn, nhưng được chăm sóc kỹ lưỡng. Trại chủ là ông Frederick, một người tính tình cứng rắn, xảo trá, luôn vướng mắc vào những vụ kiện cáo lôi thôi. Ngoài ra ông ta còn nổi tiếng keo kiệt, bớt một thêm hai trong các dịch vụ mua bán, đổi chác. Hai ông chủ trại này kinh chống nhau đến nỗi khó có thể thoả hiệp được với nhau ở một điểm nào, ngay cả việc đoàn kết lại để bảo vệ quyền lợi của riêng họ.

Dẫu vậy cả hai ông đều sợ cuộc Cách Mạng bên Trại Súc Vật, và bưng bít tin tức không cho gia súc của mình biết nhiều về vụ đó. Đầu tiên họ cùng giả đồ điều cốt về một nông trại do súc vật tự quản trị và điều hành. Họ nói rằng chỉ trong vài tuần là suy sụp ngay, và còn phao tin rằng súc vật trong trại Manor (họ cứ gọi trại bằng tên cũ Manor chứ không chịu dùng tên mới là Trại Súc Vật) luôn luôn cắn xé lẫn nhau, chẳng mấy chốc sẽ chết đói hết. Chờ mãi chẳng thấy con vật nào chết đói, thì Frederick và Pilkington lại đổi giọng điệu, bắt đầu kháo nhau về những điều ghê gớm đang diễn ra trong Trại Súc Vật. Họ tung tin rằng trong trại này súc vật ăn thịt nhau, tra tấn nhau bằng cách nung đỏ sắt móng ngựa rồi dí vào mình nhau. Còn

những con vật cái trong trại, thì bị đám đực rựa coi như của chung. Theo hai ông chủ trại này, tình trạng như vậy thật trái với luật tự nhiên.

Dù sao những chuyện bịa đặt như thế ít được ai tin. Những lời đồn đại về một trang trại thịnh vượng, nơi mà giống Người đã bị trục xuất để gia súc tự cai quản, vẫn được truyền ra ngoài một cách mơ hồ và đôi khi còn bị bóp méo sự thực. Suốt năm đó làn sóng bạo động lan ra khắp vùng quê. Những con bò mộng bình thường vẫn dễ dãi, bỗng nhiên trở nên bướng bỉnh. Đàn trâu kéo đổ hàng đậu và ăn trụi cả vườn rau. Bò nái đá tung xô hứng sữa. Ngựa sắt không chịu nhảy qua hàng rào và đột nhiên khựng lại, làm người đang cưỡi trên lưng bị hất sang bên kia. Hơn thế nữa điệu nhạc và lời ca Súc Vật Ở Anh Quốc đâu đâu cũng vang lên. Bài ca như được phổ biến rất nhanh. Loài người mỗi khi nghe đều thâm gan tím ruột, nhưng bề ngoài vẫn tỏ vẻ coi như điều nhảm nhí. Họ bàn tán với nhau rằng không hiểu tại sao đám súc vật lại có thể đua nhau ca hát những lời lăng nhăng như vậy. Mỗi khi một con vật nào của họ bị bắt quả tang đang hát đều bị đánh đòn ngay tại chỗ. Tuy vậy bài ca vẫn không bị dập tắt. Đàn sáo rú rít ngoài bờ đậu. Bỏ câu gù trong chuông. Âm thanh như quện vào cả tiếng đe búa lò rèn cùng tiếng ngân vang của chuông nhà thờ. Còn khi loài người nghe thấy, họ run sợ ngấm ngấm như đang nghe lời tiên đoán về một tương lai đen tối của mình.

Đầu tháng Mười, sau khi bẻ và chất bắp vào kho, một số bắp đã tẽ hạt xong, đàn bồ câu bay lượn trên không trung rồi đáp xuống sân Trại Súc Vật với vẻ nhớn nhác tốt độ. Jones cùng đám gia nhân và sáu người thuộc Foxwood và Pinchfield đã tiến vào tới cổng chính. Họ đang trên con

đường mòn vào trại. Tất cả đều gây gộc cầm tay, trừ ông Jones đi đầu tay lăm le khẩu súng. Rõ ràng đám này đến với ý định chiếm lại trại.

Đây là điều đám súc vật đã tiên đoán từ lâu, do đó một kế hoạch phản công cũng được hoạch định. Snowball đã nghiên cứu trong một quyển sách cũ nói về các kỹ thuật tác chiến của Julius Caesar, nên giữ nhiệm vụ phòng thủ trại. Y tức khắc ra lệnh và chỉ trong nháy mắt, mỗi con vật đều đã ở trong vị trí chiến đấu của mình.

Vừa khi bọn người tiến gần vào khu nhà trại, Snowball tung ra đợt phản công đầu tiên. Một đàn bồ câu chừng ba mươi lăm con bay qua lượn lại trên đầu địch, và từ trên không ả phân xuống. Trong khi địch quân cuống quýt lo chống trả, thì đàn ngỗng đang nấp sau hàng đậu xông ra mổ vào bắp chân từng người. Dù sao đây cũng chỉ là một màn phản công nhẹ, cốt để gây rối hàng ngũ địch, do đó đám người dễ dàng dùng gậy gộc đẩy lui đàn ngỗng. Đúng lúc này Snowball tung ra đợt phản công thứ hai. Muriel, Benjamin cùng cả đàn trừu do Snowball dẫn đầu xông thẳng ra và húc túi bụi. Benjamin lựa thế quay ngược trở lại rồi dùng hai chân sau bé nhỏ của nó đá hất về phía sau. Nhưng một lần nữa, địch quân với gậy gộc và giấy đinh, vẫn đủ ưu thế để làm chủ tình hình. Bỗng Snowball hét lên một tiếng ra lệnh rút lui. Tất cả mọi con vật quay đầu chạy qua cổng vào sân trại.

Địch quân reo hò chiến thắng. Trong trí tưởng tượng cho rằng súc vật đang thua, họ truy kích chúng bằng một hàng ngũ hỗn loạn. Đó là điều Snowball đã tiên liệu. Chờ cho bọn người vào gọn trong sân, ba con ngựa, ba con bò và bốn con heo còn lại đang phục kích nơi chuồng bò đồng loạt xông ra đánh tập hậu làm tan rã hàng ngũ địch.

Snowball ra lệnh xung phong, chồm hẳn xông thẳng vào ông Jones. Vừa thấy Snowball, ông này giơ súng bắn nhưng đạn chỉ lướt trên lưng nó, gây ra nhiều vết máu. Một con trầu trứng đạn lặn ra chết. Không chần chừ, Snowball tung cả sức nặng một trăm năm mươi cân của nó vào chân ông Jones, làm ông này té nhào vào đồng phân, súng văng ra ngoài. Nhưng cảnh hãi hùng nhất là khi Boxer đứng thẳng lên bằng hai chân sau, rồi tung mình đá móc hậu bằng những móng có đế sắt. Cú đá đầu tiên trúng ngay sọ tên chăn ngựa trại Foxwood, làm tên này nằm xống xoài bất tỉnh trên một đồng bùn. Thấy cảnh đó, địch quân ném gậy gộc bỏ chạy, mất cả hồn vía. Một lúc sau toàn thể súc vật dưới họ chạy vòng quanh sân, quân thù bị cắn, húc, đá, dầy xéo tới bời. Không con vật nào trong trại mà lại không lợi dụng tình thế này để trả thù theo lối riêng của mình. Ngay cả con mèo cũng từ trên mái nhà nhảy xuống vai tên chăn bò, và dùng móng nhọn cào cổ tên này, miệng gào thét thanh. Khi thấy lối ra cổng bỏ trống, bọn người đại bại hò nhau thoát ra khỏi sân, hướng về con lộ chính. Thế là chỉ sau năm phút xâm lăng, địch quân lại phải tháo lui nhục nhã bằng chính con đường chúng đã tiến vào, đàn ngỗng dưới theo kêu la inh ỏi, và dọc đường còn cố cắn vào bắp chân chúng nữa.

Bọn người đã mất dạng, trừ tên bị thương bị bỏ lại. Trở vào trong sân, Boxer lấy chân khều tên giữ ngựa đang nằm úp mặt xuống bùn, cố lật ngựa y lên. Thành nhỏ vẫn không nhúc nhích.

Boxer buồn rầu nói :” Y chết rồi! Tôi đâu cố ý giết y! Tôi quên là móng mình có đế sắt. Có ai tin rằng tôi không chủ ý giết tên này không ?”

Snowball với các vết thương còn rỉ máu gắt lên :” Đồng chí đừng có để tình cảm mềm yếu chi phối, chiến tranh là chiến tranh, chỉ khi nào đã thành một xác chết thằng Người mới tốt thôi .”

Boxer nheén ngào trong nước mắt:” Tôi không muốn hại đến mạng sống của ai, dù là của một thằng Người.”

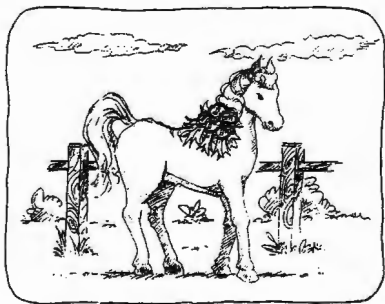
Bỗng có con cật tiếng hỏi:” Mollie đâu rồi ? “

Điểm danh thấy đúng là thiếu Mollie. Báo động tức thời nổi lên, tất cả e rằng cô ả đã bị bọn Người bắt cóc mang theo, hoặc bị hãm hại. Cuối cùng tìm thấy cô ả đang nấp ở trong chuồng, đầu giấu kín dưới lớp cỏ trong máng. Ngay phát súng đầu tiên của ông Jones, cô ả đã chạy trốn. Sau khi tìm được Mollie, súc vật kéo nhau ra ngoài và không còn thấy tên giữ chuồng ngựa đâu nữa, thực ra y chỉ bị ngất đi và đã tỉnh lại, trốn mất.

Súc vật tập hợp lại trong niềm phấn khởi tột cùng. Con nào con nấy gân cổ kể về chiến công của mình. Lễ mừng chiến thắng tổ chức ngay tức khắc. Sau lễ thượng kỳ, bài Súc Vật Ở Anh Quốc được đồng ca nhiều lần. Xác con trầu tử trận được chôn cất trọng thể, trên mộ phần có trồng một bụi nguyệt quế. Đứng bên phần mộ, Snowball ứng khẩu một bài diếu văn ngắn, nhấn mạnh đến sự quyết tâm hi sinh tính mạng cho trại khi cần .

Đám súc vật cũng đồng ý thiết lập huy chương Anh Hùng Súc Vật Đệ Nhất đẳng để tặng Boxer và Snowball. Huy chương này là một miếng đồng (thực ra là miếng đồng trang trí của yên ngựa cũ tìm thấy trong kho) để đeo trong các ngày Chúa Nhật và ngày nghỉ. Còn huy chương Anh Hùng Súc Vật Đệ Nhị Đẳng để truy tặng cho con trầu tử trận.

Nhiều tranh luận bàn cãi về tên của trận chiến, cuối cùng tất cả đều đồng ý gọi trận đó là Trận Chuồng Bò, vì tại nơi đó Snowball đã tung ra cuộc phục kích phản công. Khẩu súng của ông Jones tìm thấy trên đồng bùn. Trong nhà trại cũng còn nhiều đạn nên có quyết định sẽ dựng súng này dưới chân cột cờ như một khẩu đại pháo. Mỗi năm bắn súng hai lần nhằm ngày Mười Hai Tháng Mười kỷ niệm Trận Chuồng Bò, và ngày Hạ Chí kỷ niệm cuộc Cách Mạng.

CHƯƠNG NĂM

Mùa Đông đã tới. Mollie càng ngày càng trở nên quá quất. Sáng nào cô ả cũng đi làm trễ rồi chữa mình rằng trót ngủ quên. Ngoài ra ả còn kêu ca về những chứng đau bí mật, mặc dù tính hấu ăn vẫn có hạng. Đã vậy cô ả còn tìm cơ để trốn việc, ra ngoài bờ ao đứng thần thờ nhìn bóng mình soi dưới nước. Trong trại có nhiều bàn tán về điều coi như còn tệ hại hơn nữa của nàng. Một hôm Mollie đang nhí nhảnh bước vào sân, đuôi ve vẩy và miệng nhóp nhép nhai cỏ khô. Clover ngoắc cô nàng ra một nơi và nói: "Mollie này, tôi có chuyện quan trọng muốn hỏi cô. Sáng nay tôi thấy cô đứng cạnh bờ đậu gần

trại chúng ta với Foxwood. Một tên gia nhân của ông Pilkington ở bên kia. Tuy đứng xa nhưng chắc chắn tôi thấy rõ ràng nó nói chuyện với cô và cô lại còn để cho nó vuốt mũi cô nữa, như vậy là làm sao hả Mollie ? “

“ Chỉ lát khoét ! Tôi đâu có đứng ở đó ! Nó cũng không vuốt mũi tôi ! “ Mollie cãi, đứng chồm lên bằng hai chân sau và móng dĩa chặt xuống đất. “

“ Này cô Mollie ! Hãy nhìn thẳng vào mắt tôi. Cô có dám lấy danh dự mà thề với tôi rằng thằng cha đó không vuốt mũi cô ? “ Mollie nhắc lại :

“ Chỉ lát khoét ! “ Nhưng dù vậy không dám nhìn thẳng vào mắt Clover, rồi lập tức chạy thẳng ra ngoài đồng.

Một ý nghĩ nảy ra trong đầu Clover. Chẳng nói chẳng rằng, mụ đến thẳng tàu của Mollie và lấy chân lật ổ rơm lên coi, dẫu dưới đó là một đồng đường cục, và mấy chùm ruy-băng đủ màu.

Ba ngày sau Mollie biến mất khỏi trại. Mấy tuần đầu chẳng con vật nào biết cô ở ở đâu. Một hôm đàn bồ câu về bá cáo rằng đã nhìn thấy ở ở bên kia trại Willingdon, đứng giữa hai càng của một chiếc xe lọng lấy màu đỏ và đen đậu ngoài một quán rượu. Một ông mập mạp, mặt đỏ như gấc, mặc quần ca-rô và chân đi ủng da, trông giống như một ông chủ quán đang vuốt mũi cô ở và cho ở ăn đường. Cô ở mặc áo mới sữa, và trên trán còn có một chùm ruy-băng màu đỏ tươi. Theo nhận xét của đàn bồ câu thì cô ở ra chiều sung sướng. Từ đó không còn con vật nào nhắc đến Mollie nữa.

Ra Giêng thời tiết lạnh căm căm. Đất khô cứng như sắt và công việc đồng áng phải bỏ dở. Nhiều cuộc hội họp khai nhóm trong nhà kho lớn, còn đàn heo thì bận lo sắp kế hoạch cho mùa tới. Chúng đã được chấp nhận là thông

minh hơn các giống vật khác, nên có quyền quyết định mọi chính sách của trại. Dù vậy các quyết định của chúng cũng cần phải được đa số phiếu chuẩn y trước khi thi hành. Lễ lối làm việc như vậy cũng tốt, nếu Snowball và Napoleon không bất hòa với nhau. Hai tên này luôn tìm dịp kình chống nhau. Nếu một tên đề nghị trồng nhiều lúa mì hơn, thì tên kia lại cho rằng nhu cầu trồng lúa kiểu mạch lớn hơn. Còn khi con này nói thửa ruộng này, mảnh vườn kia thích hợp cho bắp cải, thì con kia lại phản đối cho rằng ruộng vườn đó chỉ tốt cho củ cải. Mỗi con đều có một số ủng hộ viên, vì vậy sinh ra nhiều cuộc tranh luận đến xô xát. Trong các cuộc hội họp, Snowball thường được đa số ủng hộ vì cách ăn nói hoạt bát, bóng bẩy của y. Về phần Napoleon, hắn lại thành công hơn trong các vận động ngấm ngấm vào những giờ nghỉ giải lao, mà đàn trư là những ủng hộ viên mạnh nhất. Mấy lúc sau này, đàn trư thường có thói quen hô lớn khẩu hiệu “ Bốn chân tốt, hai chân xấu ” tùy hứng và thường làm gián đoạn các cuộc Đại Hội bằng cách hô này. Nghiệm kỹ ra thì thấy là mỗi khi diễn văn của Snowball đến đoạn quyết liệt nhất, đàn trư lại đồng loạt bật lên “ Bốn chân tốt, hai chân xấu.”

Snowball đã kiếm ra một số tạp chí cũ nhan đề Nông Gia Và Trại Chủ, và nghiên cứu trong đó được nhiều kế hoạch để cải tiến nông nghiệp cùng kỹ thuật gây giống thú vật. Y nói thành thạo về dẫn thủy nhập điền, biến chế thực phẩm, phương pháp luyện kim căn bản. Một kế hoạch phức tạp đang được nghiên cứu để áp dụng cho từng con vật. Theo kế hoạch này, mọi con vật ra đồng ruộng là phân trực tiếp vào các chỗ đã chỉ định thay đổi hàng ngày, như vậy sẽ đỡ công chuyên chở. Về phần Napoleon, tuy không có kế hoạch nào cả, nhưng âm thầm nói rằng

Snowball rồi sẽ chẳng đi tới đâu. Hơn thế nữa, thái độ của Napoleon còn như đang manh tâm chờ đợi một thời cơ thuận lợi nào đó. Trong các vụ xung đột của hai tên này, chưa có vụ nào gây cân bằng vụ xảy ra chung quanh kế hoạch về máy xay gió.

Trên cánh đồng cỏ cách trại không xa, có một ngọn đồi nhỏ là nơi cao nhất của trại. Sau khi nghiên cứu địa thế, Snowball tuyên bố rằng đó là nơi tốt nhất để xây máy. Máy này có thể dùng để chạy đi-na-mô cung cấp điện cho toàn trại. Rồi ra mỗi chuồng đều có đèn và trong những ngày đông tháng giá có máy sưởi. Điện cũng còn dùng để chạy máy cưa, máy cắt, máy thái, và đặc biệt nhất là máy vắt sữa bò. Chưa một con vật nào đã từng được nghe về những loại máy như vậy vì trại vốn cổ lỗ, chỉ có các máy thô sơ. Chúng rất ngạc nhiên khi nghe Snowball tả công dụng của các máy có thể làm việc thay cho mình, trong khi chúng được nghỉ ngơi ngoài đồng, hoặc trau dồi trí tuệ bằng cách đọc sách hay chuyện trò với nhau.

Trong vòng mấy tuần lễ, các sơ đồ máy xay gió của Snowball coi như đã xong. Chi tiết về các bộ phận chuyển vận của máy rút ra từ ba quyển sách của ông Jones, như Một Ngàn Điều Hữu Dụng Làm Trong Nhà, Ai Cũng Có Thể Là Thợ Nề, Bước Đầu Làm Quen Với Điện. Khi nghiên cứu, Snowball dùng một gian chái trước đây là nơi để các máy ấp trứng, nên có sàn gỗ nhẵn nhụi, tiện cho việc vẽ sơ đồ. Mỗi lần làm việc, hắn giam mình trong đó hàng giờ. Với một quyển sách mở lớn và chặn bằng một hòn đá, một thỏi phẩn kẹp giữa hai móng chân, y thoãn thoắt đi tới, đi lui, vạch đường này, kẻ đường nọ với vẻ say mê, thích thú. Dần dần sơ đồ thành hình với nhiều chi tiết rắc rối, nào cần quay, bánh khía, chiếm gần hết nửa

phòng. Những con vật khác nhìn vào không hiểu mô tê gì, nhưng cũng ra chiều rất thích thú. Mỗi ngày ít nhất là một lần, tất cả chúng kéo nhau đến xem các hình vẽ của Snowball. Ngay cả đến gà vịt cũng vậy, và chỉ sợ dẫm lên các nét phấn. Chỉ có Napoleon là không màng tới. Từ khởi đầu, con này đã tuyên bố trắng ra là chống lại máy xay. Dù vậy bất chợt một hôm y cũng ghé lại xem. Lê bước nặng nề chung quanh gian chái, y chăm chú nhìn kỹ từng chi tiết, một đôi lần dí mũi người rồi lặng im đứng ngắm một lúc bằng nửa con mắt. Bỗng y co cẳng sau lên đá một bãi vào sơ đồ rồi quay bước đi, không thêm thốt ra nửa lời.

Toàn trại chia rẽ trầm trọng về máy xay gió! Snowball không phủ nhận rằng công việc chẳng dễ dàng gì. Cần phải lấy đá để xây tường, phải làm cánh quạt, sau đó phải có máy phát điện và giây điện. (Làm sao để có những thứ này không thấy Snowball nói tới.) Theo y thì công tác sẽ mất một năm để hoàn tất. Nhưng sau đó công việc sẽ nhẹ nhàng rất nhiều, và mọi con vật chỉ cần làm ba ngày một tuần. Trái lại Napoleon lý luận rằng, điều tối cần hiện tại là tăng mức sản xuất thực phẩm, nếu cứ dùng thì giờ vào việc xây máy xay gió sẽ chết đói hết. Súc vật chia làm hai phe dưới hai khẩu hiệu: "Bỏ phiếu cho Snowball để một tuần ba ngày làm việc" và "Đồn phiếu cho Napoleon để có nhiều thực phẩm." Benjamin là con vật độc nhất chẳng đứng về phe nào. Hắn không tin là thực phẩm rồi sẽ dư thừa, hay máy xay gió sẽ thay chúng làm việc. Máy hay không máy, đời cũng thế thôi, khổ vẫn hoàn khổ.

Ngoài việc tranh luận về máy xay gió còn có vấn đề phòng thủ trại. Tất cả đều biết rằng tuy bọn Người đã thất bại trong Trận Chuồng Bò, nhưng họ có thể vẫn còn nuôi ý định, và lần này rất quyết tâm, chiếm lại trại cho ông

Jones . Loài Người có đủ mọi lý do buộc họ phải hành động như vậy. Tin tức bại trận của họ đã được loan ra khắp vùng quê và làm cho gia súc ở các trại lân bang trở nên lì lợm hơn bao giờ hết. Như thường lệ, Snowball và Napoleon vẫn chống đối nhau. Theo Napoleon điều mà súc vật phải làm là mua súng đạn và tập tành cách sử dụng. Còn Snowball lại cho rằng phải cho thật nhiều bồ câu bay sang các trại khác để gây mầm mống nổi loạn của gia súc tại đó. Con này quan niệm rằng nếu không tự vệ sẽ bị chinh phục. Con kia lý luận nếu đâu đâu súc vật cũng nổi lên chống đối, thì chẳng cần phải tự vệ nữa. Đám súc vật hết nghe Snowball, rồi lại nghe Napoleon, cuối cùng chẳng biết con nào phải, con nào trái. Đúng ra chúng luôn luôn đồng ý với con nào đang nói mà thôi.

Sau cùng sơ đồ của Snowball cũng hoàn tất. Trong cuộc Biểu Tình vào ngày Chúa Nhật sau đó sẽ biểu quyết, xem có nên hay không nên bắt đầu xây máy xay gió. Khi mọi con vật đã đông đủ trong dãy chuồng lớn. Snowball đứng dậy và đưa ra lý do để chứng minh sự cần thiết phải xây dựng máy xay, mặc dù trong khi y nói, đã bị đàn trừu phá rối bằng cách hô khẩu hiệu. Đến lượt Napoleon đứng dậy trả lời. Y rất bình tĩnh nói rằng máy xay gió chẳng có ý nghĩa gì hết, và yêu cầu đừng con vật nào bỏ phiếu cho dự án đó, rồi ngồi ngay xuống. Lời phát biểu của y ngắn gọn, chỉ mất độ nửa phút, và hình như y cũng chẳng cần để ý đến hiệu quả của lời mình nói. Đàn trừu lại nhao nhao lên với khẩu hiệu của chúng. Đến phút này, Snowball bật đứng dậy, la đàn trừu bắt phải im lặng, y tha thiết kêu gọi sự ủng hộ cho kế hoạch máy xay. Bây giờ thì hình như súc vật đã chia thành hai phe đồng đều, đứng về mỗi bên để ủng hộ phe mình. Nhưng chỉ sau một lúc hùng biện,

Snowball đã lôi cuốn chúng bằng những lời nói bóng bẩy. Y vẽ ra quang cảnh một Trại Súc Vật khi những công việc nhọc nhằn, nhơ bẩn, không còn là gánh nặng trên vai súc vật nữa. Trí tưởng tượng của y còn đi xa hơn những máy xả bắp, máy thái củ cải. Y nói điện lực có thể dùng để chạy máy đập lúa, máy cày bừa, máy lặn, máy gặt, máy buộc. Ngoài ra còn dùng để đốt đèn, chạy máy nước nóng, nước lạnh, máy sưởi cho từng chuồng. Khi Snowball kết thúc diễn văn của y, thì đã thấy chắc chắn bên nào sẽ thắng phiếu. Vừa khi đó Napoleon đứng dậy, ném một tia nhìn xéo thật lạ lùng vào Snowball, rồi hét lên một tiếng mà chưa con vật nào từng nghe thấy như vậy bao giờ.

Sau tiếng hét của Napoleon, bên ngoài ồn ào tiếng chó sủa, và chín con chó vạm vỡ cổ đeo vòng da có gắn nhiều đinh đồng, chạy vào hội trường. Chúng phóng thẳng vào Snowball làm tên này chỉ còn đủ thì giờ né tránh những hàm răng hung tợn. Trong phút chốc y đã thoát ra khỏi cửa và bị đàn chó đuổi theo. Quá bàng hoàng, kinh hãi để chẳng thốt ra được lời nào, đàn súc vật xúm nhau nơi cửa nhìn xem cuộc rượt đuổi. Bên ngoài Snowball đang chạy trên cánh đồng cỏ trải rộng ra tận đường cái. Y chạy hết sức, hết tốc độ mà một con heo có thể chạy, đàn chó thì đang bén gót. Bỗng y trượt chân té, và hầu như đã bị đàn chó tóm được. Nhưng không, y lại chồm dậy, và cố chạy nhanh hơn trước, còn đàn chó gần như đã bắt kịp. Một con chó xuýt ngoạm trúng đuôi Snowball, nhưng tên này vẩy đuôi đúng lúc, thoát được. Y ráng chạy nhanh hơn chút nữa. Khi tới gần hàng dậu, liền phóng mình qua một chỗ trống, biến mất.

Đàn súc vật lăm lũi, sợ hãi bước vào nhà. Mấy phút sau lũ chó trở lại. Thoạt đầu không con vật nào có thể nghĩ ra

những sinh vật này từ đâu tới. Chúng chợt nhớ ra, đó là những con chó Napoleon nuôi dạy riêng từ ngày mới bỏ vú mẹ. Tuy chưa lớn lắm, nhưng chúng là những con chó vạm vỡ có vóc dáng hung tợn như những con chó sói. Chúng theo sát bên Napoleon và vẫy đuôi mừng y, hết như những con chó khác đã từng vẫy đuôi mừng ông Jones.

Với đàn chó hộ vệ tháp tùng, Napoleon lên đứng trên bục, ngay chỗ trước đây Major thường nằm diễn thuyết về sự cần thiết phải vùng dậy của súc vật. Y loan báo rằng từ nay, các cuộc Biểu Tình vào mỗi sáng Chúa Nhật bị bãi bỏ, theo y làm như vậy không còn cần thiết nữa vì chỉ mất thì giờ. Tự hậu mọi vấn đề liên quan đến công việc trại, đều được giải quyết bởi một Ủy Ban Heo đặc biệt, do chính y chủ tọa. Ủy ban này sẽ họp kín, và sau đó kết quả sẽ được thông báo ra ngoài. Mỗi sáng Chúa Nhật, sẽ chỉ còn tập hợp để chào cờ, hát Súc Vật Ở Anh Quốc, và nhận chỉ thị cho tuần tới. Tuyệt đối không còn tranh luận, bàn bạc nữa.

Đáng lẽ phải bàng hoàng về việc Snowball bị trục xuất, mọi con vật lại hoang mang vì thông báo này. Nhiều con đã lên tiếng phản đối, nếu chúng có thể tìm ra đủ lời lẽ hợp lý. Ngay cả Boxer cũng cảm thấy có điều bất ổn mơ hồ. Hắn cúp tai ra sau, ve vẩy cụm bờm trước trán nhiều lần, và cố gắng sắp xếp ý tưởng, nhưng cuối cùng chẳng tìm ra được lời nào để nói. Ngay trong đàn heo cũng có nhiều con bất mãn. Bốn con heo nhỏ ngồi hàng đầu hét lên phản đối, và cùng đứng lên một lượt định nói. Nhưng đàn chó ngồi chung quanh Napoleon chợt đồng loạt gầm gừ dọa nạt, làm mấy heo non im miệng và tiu ngứu ngồi xuống. Bọn trư thừa cơ bắt đầu hô “ Bốn chân tốt, hai

chân xấu ” lái nhải tới mười lăm phút, làm không còn cơ hội để tranh luận nữa.

Sau đó Squealer được phái đi khắp trại để giải thích chính sách mới như sau : “ Thừa các đồng chí, tôi tin rằng tất cả súc vật chúng ta ở đây, đều hoan nghinh sự hy sinh cao cả của đồng chí Napoleon, khi tự gánh vác thêm công tác nặng nề vào mình. Xin đừng tưởng làm lãnh tụ là vui thú đâu nhé. Trái lại đó là một trách nhiệm rất sâu xa và nặng nhọc. Không ai tin tưởng hơn đồng chí Napoleon rằng mọi súc vật đều bình đẳng. Đồng chí ấy chỉ cảm thấy sung sướng khi để các đồng chí có quyền tự quyết. Nhưng đôi khi các đồng chí có thể sai lầm, và như vậy chúng ta sẽ đi về đâu? Giả dụ là các đồng chí theo Snowball với kế hoạch mơ hồ về máy xay gió. Snowball như các đồng chí đang thấy đó, hiện chỉ là một tên tội phạm, không hơn không kém.”

Có con cãi: “ Nhưng hấn đã chiến đấu gan dạ trong Trận Chuồng Bò .”

“ Gan dạ chưa đủ “, Squealer đáp, “ Trung thành và tuân lệnh còn quan trọng hơn. Còn như trong Trận Chuồng Bò, tôi tin sẽ có lúc chúng ta khám phá ra là vai trò của y trong đó đã được phóng đại một cách quá đáng. Các đồng chí nên nhớ phải có kỷ luật, một kỷ luật thép! Đó là khẩu hiệu của chúng ta ngày nay. Chỉ một bước sai lầm, là kẻ thù có thể trở lại đe dọa đe cổ chúng ta ngay. Đúng vậy! Các đồng chí không muốn thấy tên Jones trở lại chứ ? ”

Lại một lần nữa, lý luận đó không có câu trả lời. Dĩ nhiên không một con vật nào muốn thấy Jones trở lại. Nếu duy trì các cuộc tranh luận sáng Chúa Nhật có thể làm cho Jones trở lại, thì thà rằng chẳng có họp hành gì còn hơn. Sau khi đã có thì giờ suy nghĩ kỹ mọi vấn đề, Boxer bộc lộ

cảm tưởng tổng quát như sau:” Nếu đồng chí Napoleon đã nói như vậy tất phải đúng”. Từ đó nó chấp nhận câu châm ngôn :” Napoleon luôn luôn đúng “, ngoài câu đã có từ trước :” Tôi sẽ làm việc chăm hơn.”

Lúc này thời tiết đã sang mùa. Công việc cấy ruộng vào tiết Xuân cũng bắt đầu. Gian chái trước đây Snowball dùng để vẽ các sơ đồ máy xay gió, vẫn cửa đóng then cài. Tất cả đều đoán rằng những sơ đồ đó chắc đã bị xóa sạch khỏi sàn nhà. Mỗi sáng Chúa Nhật, đàn vật tụ tập để nghe các lệnh cho tuần tới. Xương sọ của Major được đào lên và đặt trên một gốc cây đã cưa mất ngọn, ngay dưới chân cột cờ, bên cạnh khẩu súng. Sau lễ thượng kỳ, đám súc vật diễn hành hàng một qua xương sọ, với vẻ cung kính trước khi vào nhà. Ngày nay không còn cảnh ngồi quây quần với nhau như trước. Napoleon và Squealer cùng một heo con tên là Minimus, tên này có tài làm thơ và sáng tác bài ca, ngồi trên một bục cao, có đàn chó chín con vây thành nửa vòng tròn quanh chúng. Số heo còn lại ngồi đằng sau. Mọi giống vật khác ngồi đối diện, bên dưới. Napoleon bằng một giọng lính tráng cứng cỏi, đọc các lệnh cho tuần tới, sau khi hát một lần bài Súc Vật Ở Anh Quốc, tất cả giải tán.

Vào sáng Chúa Nhật thứ ba sau ngày Snowball bị trục xuất, súc vật ngạc nhiên khi nghe Napoleon tuyên bố dù sao cũng sẽ xây máy xay gió. Y không đưa ra lời giải thích tại sao lại đổi ý, nhưng báo cho mọi con vật khác biết rằng công việc rồi sẽ rất khó khăn, và còn có thể phải giảm khẩu phần ăn. Những chi tiết cuối cùng của họa đồ cũng đã vẽ xong. Một ủy ban heo đặc biệt đã phải làm việc cật lực suốt ba tuần qua. Công trình xây cất máy và nhiều cải tiến cho trại hy vọng sẽ hoàn tất trong hai năm.

Tối hôm đó Squealer giải thích riêng cho các giống vật khác là thực ra, không bao giờ Napoleon chống lại kế hoạch xây máy xay. Trái lại chính y đã khởi xướng từ đầu, và sơ đồ mà Snowball vẽ trong gian chái đã bị đánh cắp trong các giấy tờ của Napoleon. Đúng ra phải hiểu máy xay gió là phát minh của Napoleon. Có con chất vấn tại sao chính Napoleon lại công khai chống dự án này, thì Squealer với cái nhìn rất láu lỉnh trả lời rằng, đó là điều rất tinh ranh của Napoleon. Bề ngoài làm ra vẻ như chống lại việc xây máy, chính là thủ đoạn để tống khứ Snowball, một tên nguy hiểm và có nhiều ảnh hưởng xấu. Bây giờ không còn y nữa, thì công việc có thể tiến hành mà không sợ bị phá. Theo Squealer thì đó chính là chiến thuật.” Đúng, các đồng chí ạ, chiến thuật, chiến thuật, nhớ chưa? “ Y nhắc đi nhắc lại nhiều lần hai chữ chiến thuật, nhảy qua nhảy lại, đuôi vẫy vẹo, miệng cười khoái trá. Toàn thể súc vật chẳng hiểu gì cả, nhưng miệng lưỡi Squealer thu hút quá, và cũng còn ba con chó đi cùng với y cứ sủa vang lên như để dọa dẫm. Chúng phải chấp nhận lời giải thích đó mà không dám hỏi han thêm điều gì.

CHƯƠNG SÁU

Cả năm đó súc vật làm việc như nô lệ. Nhưng dù vậy chúng vẫn tìm thấy phần khởi trong công việc, không ta thán nếu có phải cố gắng và hy sinh nhiều. Chúng biết rằng những gì chúng làm đều phục vụ cho quyền lợi của mình, và cho đám con cháu mai sau, chứ không phải để nuôi bọn Người ươn hèn, ăn cắp.

Suốt mùa Xuân và mùa Hè, chúng phải làm sáu mươi giờ một tuần. Đến tháng Tám Napoleon còn báo rằng sẽ phải làm việc cả chiều Chúa Nhật. Việc này hoàn toàn có tính cách tự nguyện, nhưng con nào vắng mặt sẽ bị giảm nửa khẩu phần ăn. Dù vậy cũng vẫn có những công tác bị

bỏ dở. Vụ mùa thu hoạch kém năm trước. Hai thửa ruộng đáng lẽ phải gieo hạt cải củ vào đầu Hè, lại không làm được vì cấy bữa chưa xong. Đó là điểm báo trước cho mùa Đông tới sẽ vô cùng khốn đốn.

Máy xay gió gây thêm nhiều khó khăn bất ngờ. Trại có một hầm đá vôi rất tốt, và cát cùng xi măng cũng sẵn trong kho, nói chung mọi vật liệu xây cất đều có đủ. Khó khăn đầu tiên chúng không thể giải quyết nổi là làm thế nào để đập đá vỡ ra đúng cỡ. Không có cách nào khác hơn là dùng xà beng và thuổng, thì lại chẳng có con nào xử dụng được vì không thể đứng bằng hai chân sau. Mất mấy tuần lễ uống công vô ích, chợt một con có ý kiến là phải lợi dụng trọng lực. Những hòn đá khổng lồ nằm ngổn ngang trong hầm được cột lại bằng thừng. Rồi nào bò, nào ngựa, nào trâu, bất cứ con nào có thể nắm vào giây thừng, đều cùng nhau ịch kéo đá lên miệng hầm. Từ đó xô cho đá lăn xuống vỡ ra. Ngay cả heo cũng tham gia vào những lúc kéo đá gây cản nhất. Chuyên chở đá nhỏ tương đối dễ hơn. Ngựa kéo lên từng xe, trâu tha lên từng hòn. Muriel và Benjamin dùng một xe cũ chất đá nhỏ lên rồi cùng kéo chung. Cuối Hè, đá chất đã đủ và công việc xây cất bắt đầu dưới sự đôn đốc của bảy heo.

Dù sao công việc đập đá như vậy cũng rất chậm chạp và khó khăn. Thường thì phải cả ngày gắng hết sức mới kéo nổi một tảng đá lên miệng hầm. Khi đẩy cho lăn xuống, đá không bể. Nếu không có Boxer thì chẳng việc gì thành, vì sức lực của nó bằng cả đàn gom lại. Khi một tảng đá lớn đang được kéo lên, mà như sắp tuột xuống, đàn vật kêu la thất thanh vì sợ đá kéo theo, thì chính nhờ Boxer gồng mình kìm giữ, nên đá không rơi được. Có thấy cảnh nó kéo đá nhích lên từng phân tắc một, hơi thở hỗn

hển nặng nhọc, móng chân ghim chặt xuống đất, còn mình mẩy thì đầm mồ hôi, tất cả sức vật mới tỏ đầy về thân phục. Mụ Clover nhiều lần khuyên nó không nên phí sức, nhưng nó đều bỏ ngoài tai. Hai câu châm ngôn “ Tôi sẽ làm việc chăm hơn “ và ” Napoleon luôn luôn đúng “ đã là câu trả lời đầy đủ cho mọi khó khăn. Mỗi buổi sáng nó đã nhờ một con gà trống đánh thức dậy sớm hơn bốn mươi lăm phút, chứ không phải nửa giờ như trước nữa. Trong những lúc rảnh rang hiếm hoi, nó lại một mình ra hầm thu lượm đá vụn kéo vào địa điểm xây cất .

Trọn mùa Hè năm đó, đời sống súc vật vẫn chẳng khá hơn, mặc dù công việc rất khó khăn, vất vả. Nếu chúng không no đủ hơn thời Jones, thì ít ra chúng cũng không đói. Nguyên một điều lợi là thực phẩm do công lao mình làm ra, thì lại chính mình hưởng chứ không còn phải nuôi nấng tên Người vô dụng, đã thừa đủ để bù vào những thất bại. Trong nhiều trường hợp, phương pháp làm việc của súc vật còn hiệu quả hơn, và lại ít tốn sức lao động. Công việc như nhổ cỏ dại chẳng hạn, là vô phương đối với loài Người. Ngoài ra không con nào ăn cắp, nên chẳng cần phải dựng hàng rào ngăn đồng cỏ với ruộng trồng trọt, cũng đỡ tốn rất nhiều công của. Dù vậy khi mùa Hè tới, những khó khăn không lường trước bắt đầu xuất hiện, làm chúng chơi vơi. Những nhu cầu như dầu đốt đèn, đinh, dây nhợ, bánh bích-qui cho chó, sắt bịt móng ngựa.....tất cả đều không thể tự sản xuất tại trại. Rồi còn hạt giống, phân bón, dụng cụ canh tác và sau hết là mô-tơ của nhà máy. Làm thế nào để có những món này thì không con nào có thể nghĩ ra được.

Vào một sáng Chúa Nhật, khi súc vật tập hợp để nhận lệnh, Napoleon loan báo y đã quyết định một chính sách

mới cho trại. Từ nay về sau, Trại Súc Vật sẽ trao đổi mậu dịch với các trại lân bang, dĩ nhiên không phải vì mục đích thương mại, nhưng cốt để có được những nhu yếu phẩm đang rất cần. Y tuyên bố rằng nhu cầu cho máy xay gió trên tất cả. Y đã thương lượng bán một đồng cỏ khô, và một phần lúa mì trong vụ mùa năm nay. Sau này nếu chưa đủ tiền, sẽ phải bán đến cả trứng gà mà trên tỉnh Willingdon thì trường lúc nào cũng thiếu trứng. Theo y thì đàn gà mái nên tình nguyện hy sinh như một đóng góp đặc biệt cho máy xay.

Một lần nữa đám súc vật lại cảm thấy nỗi hoang mang mơ hồ. Không bao giờ giao dịch với loài Người. Không bao giờ buôn bán đổi chác. Không bao giờ đụng chạm đến tiền bạc....đó chẳng là những quyết định, đã được thông qua trong cuộc Biểu Tình Mừng Chiến Thắng, sau khi tổng cổ Jones đi đó sao? Con nào cũng nhớ đã thông qua các quyết định như vậy, hay ít ra cũng nghĩ rằng chúng nhớ. Bốn con heo trước đây đã có lần phản đối Napoleon, khi tên này tuyên bố bãi bỏ các buổi họp, rụt rè lên tiếng, liền bị đàn chó găm gờ nạt nộ làm im miệng ngay. Rồi như thường lệ, đàn truồng cất tiếng đồng loạt hô " bốn chân tốt, hai chân xấu " làm bầu không khí đang căng thẳng dịu xuống. Sau cùng Napoleon dơ cẳng ra hiệu im lặng để thông báo rằng y đã sắp xếp mọi công việc đầu vào đó. Các cuộc tiếp xúc với loài người không con nào phải làm, vì đó là điều chẳng hay ho gì. Chính y tình nguyện gánh vác hết trọng trách này. Một ông thầy cãi vườn tên là Whymper ở trên Willingdon đã đồng ý làm môi giới giữa Trại Súc Vật và thế giới bên ngoài. Mỗi sáng Thứ Hai ông này sẽ đến trại nhận chỉ thị của y. Để kết thúc y hô to khẩu hiệu quen thuộc " Trại Súc Vật muôn năm ". Sau khi

đồng ca bản Súc Vật Ở Anh Quốc tất cả giải tán. Tiếp theo, Squealer đi một vòng quanh trại để trấn an súc vật. Tên này đoán chắc rằng quyết định chống lại việc buôn bán và xử dụng tiền bạc, chưa hề bao giờ được thông qua. Ngay cả những đề nghị như vậy, cũng không bao giờ có. Đó chỉ là do óc tưởng tượng, và truy nguyên ra thì có thể là do chính Snowball đã bịa đặt, rồi loan truyền đi. Nhưng có nhiều con vẫn tỏ ra nghi ngờ thì bị Squealer hỏi vặn rằng: “đồng chí có thể đoán chắc là đã không thấy những điều như thế trong khi ngủ mơ chớ? Có gì làm bằng cơ không? Có giấy trắng mực đen ghi ở đâu không?” Thực ra chẳng có giấy tờ gì làm bằng chứng, đám súc vật phải tự nhận chúng đã nhầm.

Mỗi Thứ Hai ông Whymper đến trại như đã thỏa thuận trước. Ông này dáng dấp nhỏ thó và coi bộ ranh mãnh với bộ ria mép. Tuy là mối lái, nhưng ông ta biết rất ít về thương mại, dù vậy lại sớm nhận ra hơn ai hết rằng thế nào trước sau Trại Súc Vật cũng phải cần đến một tay trung gian, và vì thế hoa hồng sẽ cao. Bầy súc vật nhìn ông này lúc đến, cũng như khi đi với vẻ vừa ghét vừa run sợ, nên tìm cách tránh né. Dù vậy cảnh một Napoleon đứng bằng bốn chân, ra lệnh cho Whymper đứng trên hai chân, đã gây cho chúng nhiều kiêu hãnh, và xoa dịu đi phần nào những bất mãn về đường lối mới của trại. Mỗi bang giao của trại bây giờ khác hẳn ngày trước. Loài người khi thấy trại thịnh vượng lại càng tỏ ra ghen ghét hơn. Ai ai cũng tin chắc rằng chẳng chóng thì chầy trại sẽ phải phá sản. Máy xay gió rồi sẽ là thất bại đầu tiên. Họ thường đàn đúm trong quán rượu, rồi dùng sơ đồ chỉ cho nhau rằng nhà máy sẽ sụp đổ hoặc có đứng vững được, thì động cơ cũng chẳng chạy. Nhưng dù không muốn, họ cũng

vẫn phải tỏ lòng cảm phục một phần nào, về hiệu quả của việc tự quản trị và điều hành lấy trại của súc vật. Một dấu hiệu chứng tỏ điều đó, là họ đã bắt đầu dùng tên Trại Súc Vật, và không còn giả đồ cứ gọi trại bằng tên Manor như trước. Họ thôi ủng hộ ông Jones, và chính ông này cũng từ bỏ hy vọng chiếm lại trại, đến sống ở một nơi khác trong quận. Ngoài sự trung gian của ông Whympers, trại không còn đường giây nào khác để tiếp xúc với thế giới bên ngoài. Tuy vẫn có tin đồn là Napoleon sẽ thiết lập bang giao, thương mại với hoặc Pilkington bên trại Foxwood, hoặc với ông Frederick chủ Pinchfield. Nhưng có điều chắc chắn y sẽ không quan hệ bình thường với cả hai ông này cùng một lúc.

Vào thời điểm này, đàn heo đột nhiên dọn vào nhà chủ trại. Súc vật một lần nữa mang máng nhớ ra rằng trong những ngày đầu Cách Mạng, đã có quyết nghị chống lại súc vật ở trong nhà. Squealer giải thích rằng trường hợp này khác hẳn. Nó nói đàn heo hiện là đầu não của trại, nên điều tối cần là phải có một nơi yên tĩnh để làm việc. Hơn nữa phẩm cách của một lãnh tụ (từ nay nó dùng danh từ lãnh tụ để chỉ Napoleon) phải được ở trong nhà, hơn là một gian chuồng. Dù nghe vậy, một số vật vẫn tỏ ra hoang mang khi biết rằng chẳng những đàn heo ăn uống trong nhà bếp, mà lại còn dùng gian chái làm phòng giải trí, khi ngủ thì nằm trên giường. Boxer như thường lệ, chấp nhận tất cả với câu châm ngôn "Napoleon luôn luôn đúng". Nhưng mụ Clover nhớ rằng đã từng có một luật lệ cấm ngủ trên giường. Mụ đi đến cuối dãy nhà kho và cố gắng đọc Bảy Điều Giáo Lệnh viết rõ ràng trên đó. Thấy mình chỉ có thể nhận ra từng chữ cái nhưng không đọc nổi, mụ đi tìm Muriell và nói :

“ Này Muriell, đọc hộ tôi điều thứ tư đi. Điều này không nói về cấm ngủ trên giường sao ? ”

Với một chút khó khăn, nhưng ả cũng đánh vần và đọc được như sau :

“ Không một con vật nào được ngủ trên giường có trải khăn phủ nệm.”

Clover không nhớ là điều thứ tư có nói đến khăn phủ nệm, nhưng trên tường có viết rõ ràng như vậy, thì dù đàn heo có ngủ trên giường cũng chẳng vi phạm luật lệ gì. Đúng lúc này Squealer ùnh cờ đi qua, có ba con chó hộ vệ, y lại dùng miệng lưỡi để đả thông rất ồn thỏa :

“ Các đồng chí đã biết hiện tại heo chúng tôi ngủ trên giường trong nhà phải không ? Nhưng tại sao lại không như thế được chứ ? Các đồng chí có nhớ kỹ là đã từng có luật cấm đoán việc ngủ trên giường không? Giường chỉ là một chỗ để nằm ngủ, vậy thì một ổ rơm trong chuồng, theo định nghĩa cũng là giường. Luật lệ chỉ cấm có khăn trải giường mà thôi, vì đó là phát minh của loài người. Ở trong nhà, chúng tôi đã lột hết các khăn trải giường, và chỉ nằm ngủ trên chăn nệm, cũng êm chán! Nhưng dù sao cũng vẫn chưa đủ êm ấm, so với nhu cầu của heo chúng tôi. Nói cho các đồng chí hay, với công việc chúng tôi phải làm bằng tim óc như hiện tại, các đồng chí không muốn cướp đi sự nghỉ ngơi của chúng tôi chứ ? Các đồng chí không muốn chúng tôi quá mệt mỏi để không chu toàn được nhiệm vụ phải không ? Chắc chắn là không có ai trong các đồng chí lại muốn thấy tên Jones trở lại. “

Nghe đến đây, tất cả súc vật đều đồng ý với y về điểm này. Sự việc đàn heo ngủ trên giường không còn gì để phải bàn tán nữa. Mấy ngày sau, tin loan ra rằng từ nay,

mỗi buổi sáng heo sẽ dậy trễ hơn các con vật khác một giờ, chẳng có con nào mở miệng kêu ca phàn nàn điều này.

Trời đã sang Thu, tuy mệt nhọc nhưng tất cả súc vật cảm thấy sung sướng. Chúng đã qua một năm khó khăn. Sau khi phải bán đi một phần cỏ khô và bắp, thực phẩm giành cho mùa Đông tháng giá chẳng còn bao nhiêu. Bù lại, công việc xây máy xay gió đã hoàn thành được một nửa. Sau vụ mùa, thời tiết khô khan và bầy súc vật phải làm việc cực nhọc hơn. Chúng nghĩ rằng nếu có phải vất vả suốt ngày, chuyên chở đá để có thể xây tường máy xay cao thêm vài tấc, thì cũng đáng công sức. Riêng Boxer lại còn tình nguyện một mình ra ngoài làm việc dưới ánh trăng. Trong những lúc rảnh rang, súc vật thường rủ nhau đi dạo chung quanh nhà máy đang xây nửa chừng. Chúng ngắm nghía những bức tường sừng sững, vững chãi, và tự hào là chưa bao giờ lại có thể thực hiện được một công trình đồ sộ đến như thế. Chỉ có lão lừa già Benjamin là chẳng hề tỏ ra một thái độ nhiệt thành nào về nhà máy. Dù vậy như thường lệ, hắn không nói năng gì ngoài câu bí hiểm, gằn bướng là “loài lừa sống lâu.”

Sang tháng Một, với những cơn giông kéo tới từ hướng Tây Nam, công việc xây cất phải tạm hoãn vì ướt át quá, không trộn hồ được. Sau hết, vào một đêm giông bão nổi lên, mạnh mẽ đến nỗi các căn nhà trong trại rung rinh tận chân móng. Ngói trên mái nhà kho bị trổ bay đi mất một ít. Đàn gà mái chợt thức giấc, cùng nhau kêu thất thanh, run sợ, vì chúng đều như mơ thấy có nghe tiếng nổ lớn vọng về từ ngoài xa. Đến sáng súc vật ùa nhau ra khỏi chuồng, và thấy cột cờ bị gió thổi gãy. Một cây sồi ở cuối vườn bị bật gốc đổ như một củ cải bị nhổ. Vừa thấy cảnh tượng khủng khiếp đó, súc vật đồng loạt kêu gào thất

vọng. Máy xay đang xây dở giờ đây chắc chỉ còn là một đống đá vụn.

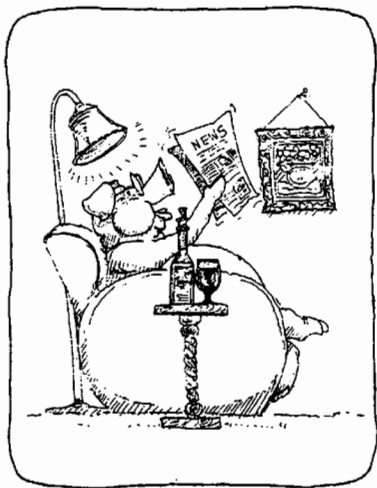
Chúng đồng loạt chạy đến địa điểm xây cất. Ngay cả Napoleon rất ít khi vội vã, cũng chạy dẫn đầu. Công trình của bao cố gắng, giờ đây đang lún lóc ngổn ngang trên mặt đất. Những tảng đá chúng đã mất nhiều công làm cho bề ra, và cần cù chuyên chở đang nằm vung vãi khắp nơi. Xúc động đến chẳng thốt được nên lời, súc vật chết lặng đảo mắt nhìn vào những hòn đá rải rác đó đây. Napoleon đi tới, đi lui, thỉnh thoảng dừng lại lấy mũi ngửi đất. Đuôi của y vẫy vọo cứng cỏi, ra chiều trong thâm tâm đang phải suy nghĩ ghê gớm. Bỗng nhiên y dừng lại như đã khám phá ra được điều gì rồi chậm rãi nói :

“ Các đồng chí có biết ai đã gây ra thảm cảnh này không? Các đồng chí có biết rằng kẻ thù nhờ đêm tối lên vào phá hoại máy xay của chúng ta không? Bỗng nhiên y gầm lên “SNOWBALL ! Chính Snowball là thủ phạm. Với lòng nham hiểm nhỏ nhen, nó tưởng rằng sẽ làm cho kế hoạch của chúng ta chậm lại. Để trả thù việc bị trục xuất, tên phản bội này đã lợi dụng bóng đêm mò vào đây, triệt hạ công trình xây dựng gần một năm của chúng ta. Trước sự hiện diện của các đồng chí, bây giờ và tại đây, tôi tuyên án tử hình Snowball. Sẽ trao tặng huy chương Anh Hùng Súc Vật Đệ Nhị Đẳng, và nửa dạ táo cho ai đưa được nó ra trước công lý. Thưởng một dạ đầy táo cho bất cứ con nào bắt sống được nó.”

Súc vật đều bàng hoàng, vì ngay cả Snowball mà cũng bị ghép vào những tội tầy đình như vậy. Một tiếng hét đầy bất mãn nổi lên, con nào con nấy đều nghĩ đến cách bắt sống Snowball để lãnh thưởng, nếu y còn dám mò về đây. Ngay lúc đó nhiều dấu chân heo được tìm thấy trên

cổ gần ngọn đồi. Dấu chân chỉ in trên cỏ một quãng, nhưng hầu như bắt đầu từ một lỗ hổng trên hàng đậu. Napoleon ngửi những dấu chân đó rồi quả quyết tuyên bố đúng là dấu chân Snowball. Y cũng cho rằng có thể con này đã đến từ hướng trại Foxwood.

Sau khi khám xét các dấu chân, Napoleon thét lên :'' Các đồng chí không chần chừ gì nữa! Chúng ta phải hành động ngay. Bắt đầu từ sáng nay, chúng ta nối tiếp công trình xây cất máy xay, và dù mưa hay nắng, chúng ta cũng cứ tiếp tục làm qua cả mùa Đông. Chúng ta sẽ dạy cho tên phản phúc đó rằng, nó không thể nào làm gián đoạn chương trình của chúng ta một cách dễ dàng như vậy. Các đồng chí nên nhớ, kế hoạch của chúng ta sẽ không thay đổi. Tiến lên các đồng chí! Máy xay gió muôn năm. Trại Súc Vật muôn năm ! ''

CHƯƠNG BẢY

Vào Đông tiết trời thật rét mướt. Sau những trận bão tuyết là đá băng, mãi đến tháng Hai mới tan. Súc vật cố gắng hết mình trong việc tái thiết máy xay, vì biết rõ rằng thế giới bên ngoài đang dòm ngó chúng. Loài Người với lòng dạ nhỏ mọn sẽ hoan hỉ lắm, nếu công trình này không hoàn thành đúng hạn kỳ.

Vì ghen tuông đố kỵ, họ giả vờ không tin Snowball là thủ phạm vụ phá hoại. Trái lại còn kháo nhau rằng tường đổ vì xây quá mỏng. Súc vật cho họ nói như vậy là sai. Dầu vậy lần xây lại này, chúng quyết định cho tường dày gần một thước, chứ không chỉ mỏng có ba mươi phân như

trước. Vấn đề đặt ra là lại phải kiếm thêm đá nhiều gấp bội. Từ lâu nay hầm đá bị tuyết phủ kín nên đành chịu. Trong lúc thời tiết rét khan sau đó, thực ra cũng làm được đôi chút, nhưng công việc thật nặng nhọc. Đã có lúc chúng nản lòng, chứ không còn hy vọng phần khởi tràn trề như trước, ngoài ra còn phải chịu đói khát và rét mướt nữa. Chỉ có Boxer và Clover là vẫn không sờn chí. Squealer nhiều lần đã đề cao đức tính hăng say trong công việc, và những vinh quang cao quý của lao động. Nhưng thực ra, tinh thần đám súc vật chỉ được khích động bằng sức mạnh của Boxer, và câu châm ngôn không lúc nào thiếu trên cửa miệng của nó là :” Tôi sẽ làm việc chăm hơn .”

Ra Giăng, thực phẩm đã khan hiếm. Khẩu phần bắp phải cắt giảm thê thảm, rồi có tin loan báo sẽ lãnh bù bằng khoai. Nhưng phần lớn khoai trong kho bị lạnh, thâm nhũn lại vì lớp vỏ ủ mỏng quá, chỉ còn một số ít có thể dùng được. Thường khi trong nhiều ngày, súc vật chẳng có gì để ăn ngoài cỏ vụn và củ cải. Nạn đói như đang đe dọa.

Điều tối cần là phải che đậy hoàn cảnh này, không để lọt ra thế giới bên ngoài. Phần khởi khi thấy công trình xây cất máy của trại bị đổ vỡ, loài Người lại bịa đặt ra nhiều điều xuyên tạc về Trại Súc Vật. Họ phao lên rằng súc vật đang chết đói và chết bệnh, rằng chúng luôn luôn hành hạ lẫn nhau, phải ăn thịt nhau và giết hết con trẻ. Napoleon biết rất rõ là nếu thực trạng về nạn thiếu hụt thực phẩm bị lộ ra ngoài, hậu quả sẽ không lường được, nên đã dùng miệng lưỡi Whympet để phao tin ngược lại. Từ trước đến nay, súc vật có rất ít tiếp xúc, hoặc không có tiếp xúc nào với ông Whympet mỗi khi ông này hàng tuần tới trại. Một số con vật được lựa chọn, mà đa số là trù, khi thấy bóng dáng ông này đứng gần thì giả dờ nói

chuyện vu vơ với nhau, cốt để ông ta nghe thấy rằng khẩu phần ăn đang được gia tăng. Thêm vào đó, Napoleon đã ra lệnh cho đổ cát vào các thùng không đến gần đầy, rồi trên miệng thùng phủ một lớp mỏng ngô, đậu còn lại rất hiếm hoi. Trong lúc như vô tình, ông Whympet được dẫn đi qua nhà kho để tận mắt nhìn thấy thực phẩm vẫn dồi dào. Ông này thực ra đã bị đánh lừa mà không hay biết. Khi về ông sẽ loan truyền rằng đã thấy kho nào kho nấy trong trại đầy ắp ngũ cốc, chứ đâu có vấn đề thiếu hụt như lời đồn đại.

Dù cho có cố gắng đến đâu chăng nữa, vào cuối tháng Giêng, hiển nhiên là phải kiểm tra ở đâu đó một số thực phẩm cho trại. Những lúc sau này ít thấy Napoleon xuất hiện trước công chúng, y thường suốt ngày ở trong nhà, mỗi cửa ra vào đều có một con chó tưởng mạo hung dữ đứng canh gác. Khi y ra ngoài là phải có đủ lễ nghi quân cách bằng sáu con chó tháp tùng chung quanh, nếu có con vật nào tới gần quá, lũ chó này gầm gừ đe dọa. Y cũng không còn thường xuyên xuất hiện vào mỗi buổi sáng Chúa Nhật nữa. Còn các lệnh ban ra, đều qua một con heo trong đàn, thường là Squealer.

Vào một sáng Chúa Nhật, Squealer thông báo rằng, đàn gà mái lại vừa mới lên ổ để phải nhường hết số trứng. Vì qua trung gian của Whympet, Napoleon mới ký kết một giao kèo bán trứng ra bên ngoài, bốn trăm trái mỗi tuần. Tiền bán trứng có thể đủ để trại tồn tại đến qua Hè, lúc đó tình trạng sẽ dễ dàng hơn.

Nghe tin này, đàn gà kêu la thất thanh. Trước đây chúng đã được loan báo rằng sự hy sinh của chúng rất cần thiết, nhưng không ngờ thực sự lại phải làm như vậy. Chúng đã sửa soạn ổ sẵn sàng cho vụ ấp mùa Xuân, nên phản đối

rằng lấy trứng lúc này chẳng khác gì giết chúng. Sau khi trục xuất Jones, đây là lần đầu tiên xảy ra một vụ có vẻ như chống đối. Đứng đầu là ba con gà mái tơ giống Black Minorca, đàn gà chống kế hoạch của Napoleon bằng cách bay đậu trên xà nhà rồi từ đó đẻ trứng cho rơi xuống đất vỡ toé ra. Napoleon phản ứng tức thời, và quyết liệt ra lệnh ngưng khẩu phần ăn của gà, con vật nào bắt gặp lén lút tiếp tế cho gà dù chỉ là một hạt bắp cũng sẽ bị xử tử ngay. Bầy chó có nhiệm vụ thi hành lệnh này. Đàn gà mái cầm cự được năm hôm rồi đầu hàng, quay trở lại ổ. Trong lúc phản kháng, chín con gà bị chết, xác của chúng đem chôn ngoài vườn cây, tin loan ra là chúng chết vì bệnh sán lãi. Ông Whymper không hề biết gì về vụ này, và số trứng đều giao đúng hẹn, hàng tuần có một xe của chủ chợ vào trại chở trứng đi.

Trong suốt thời gian này Snowball biệt tăm. Có tin nói y đang ẩn náu ở một trong hai trại lân bang, hoặc Foxwood, hoặc Pinchfield. Mỗi bang giao giữa Napoleon và hai ông chủ trại này cũng trở nên tốt đẹp hơn xưa. Mười năm trước, khi khai quang khu đất hoang, có đốn hạ một số cây sồi, nay gỗ đã khô và xếp thành một đống ngoài sân. Whymper khuyên Napoleon nên bán số gỗ này đi, vì cả hai ông Pilkington và Frederick đều rất muốn mua. Napoleon do dự giữa hai ông này, nên chưa có quyết định dứt khoát. Có điều nên biết là mỗi khi y định bán gỗ cho ông Frederick thì tuyên bố rằng Snowball đang ẩn náu bên Foxwood. Khi y định bán gỗ cho Pilkington, thì dư luận lại đồn rằng Snowball đang ở bên Pinchfield.

Bỗng đầu Xuân năm đó, một khám phá khủng khiếp được phổ biến ra, là ban đêm Snowball thường lén lút vào trại. Súc vật sợ hãi đến độ không dám ngủ trong chuồng.

Tin còn xác định rằng hàng đêm y lén vào để gây mọi tội ác, nào ăn cắp bắp, lật đổ các xô đựng sữa, đập bể trứng, dẫm nát các luống gieo hạt giống, và gặm vỏ các cây ăn trái. Bất cứ điều gì xấu xảy ra trong trại, cũng đều đổ tại Snowball. Nếu thấy cửa kính bể, hoặc ống cống bị nghẹt, có con lại quả quyết ban đêm Snowball đã mò vào phá hoại. Khi chìa khoá căn chái dùng làm nhà kho bị mất, cả trại nhao nhao đổ cho Snowball đã ném xuống giếng. Nhưng có điều lạ là khi đã tìm thấy chìa khoá nằm dưới bao thực phẩm, chúng vẫn cứ tin là Snowball đã ném đi. Đàn bò đồng thanh báo cáo là trong khi đang ngủ trong chuồng, đã bị Snowball vào vắt hết sữa. Đàn chuột suốt mùa Đông năm đó phá phách đủ điều, cũng được gán cho là đồng minh của Snowball.

Napoleon tuyên bố là sẽ cho mở cuộc điều tra sâu rộng về các hoạt động của Snowball. Với đàn chó tháp tùng y thận trọng đi thanh tra các nhà trong trại, đàn vật cung kính theo sau cách một quãng xa. Đi vài bước y dừng lại, ngửi đất tìm dấu vết của Snowball, theo y thì chỉ cần ngửi y cũng khám phá ra được. Y đi ngửi từng góc nhà, trong nhà kho, chuồng bò, khu chuồng gà, vườn rau, chỗ nào cũng có hơi hương của Snowball để lại. Y thường cụp mõm sâu xuống đất, hít mấy hơi dài và tuyên bố bằng một giọng ghê gớm: "Snowball đã tới đây, chắc chắn tôi đã ngửi thấy hơi hám của y." Khi tên Snowball được xướng lên, đàn chó nhe răng gầm gừ như muốn ăn tươi nuốt sống tên này.

Sức vật thực sự sợ hãi, đối với chúng Snowball trở nên một ám ảnh vô hình, thấm vào không khí chung quanh, và đe dọa chúng bằng mọi tai họa. Vào buổi tối Squealer tập

hợp chúng lại và với vẻ nghiêm trang nói y cần thông báo một điều quan trọng.

“ Thưa các đồng chí “ y vừa nói vừa lưỡng cuống nhảy lên mấy bước, “ một điều tối quan trọng vừa mới khám phá ra, đó là Snowball đã đang âm bán mình cho Frederick bên trại Pinchfield. Tên này đang có âm mưu tấn công chúng ta để chiếm trại. Khi cuộc tấn công khởi đầu, Snowball sẽ đóng vai trò của một hướng dẫn viên. Nhưng còn tệ hơn thế nữa, chúng ta đã thường nghĩ rằng Snowball phản bội vì tính kiêu căng và tham vọng. Chúng ta đều nhầm các đồng chí ạ! Các đồng chí có biết lý do thực sự là sao không? Snowball đã liên hiệp với Jones ngay từ đầu. Lúc nào y cũng là tên mặt vụ của Jones, các tài liệu y bỏ lại mới được tìm ra. Theo tôi thì điều này mang nhiều ý nghĩa. Chúng ta đã chẳng thấy là y có âm mưu, nhưng tiếc thay lại không thành công, làm cho chúng ta thua, để bị tiêu diệt trong Trận Chuồng Bò đó sao ? “

Nghe vậy con vật nào cũng bàng hoàng! Điều này còn tệ hơn việc Snowball phá hoại máy xay. Mấy phút trước khi súc vật hoàn hồn để tin như vậy, chúng nhớ lại hoặc tưởng rằng đã nhớ, thấy Snowball dẫn đầu chúng chiến đấu trong Trận Chuồng Bò. Vào những khúc quanh nguy hiểm của trận chiến, cũng chính Snowball đã chinh đồn hàng ngũ chúng, cổ võ tinh thần chúng. Còn chính y thì không hề ngừng nghỉ, dù chỉ một chốc lát, cả khi đang bị thương trên lưng. Thoạt đầu khó có thể tin rằng đã chiến đấu hăng say như vậy, mà Snowball lại bị cáo buộc đứng về phe Jones. Ngay cả Boxer thường ngày rất ít thắc mắc, cũng cảm thấy hoang mang. Hấn nằm xuống và thu hai chân trước vào mình, mắt nhắm nghiền, cố gắng xếp đặt tư tưởng. Cuối cùng lên tiếng :

“ Tôi không tin điều đó, trông Trận Chuồng Bò, Snowball chiến đấu rất gan dạ, chính tôi đã mục kích. Và ngay sau đó chúng ta đã chẳng tặng y Anh Hùng Súc Vật Đệ Nhất Đẳng đó sao ? ”

Squealer cải chính : “ Chúng ta đã nhầm, đồng chí ạ. Trong các tài liệu vừa thu thập được có ghi rõ ràng rằng sự thật là y cố tình lừa chúng ta cho thua trận.”

Boxer cãi : “ Nhưng y đã bị thương! Tất cả chúng ta đều thấy y chảy mình máu đầm máu .”

Squealer hét lên : “ Đó chính là âm mưu đã xếp đặt trước. Jones chỉ bắn trầy da trên lưng y mà thôi. Tôi có thể để cho đồng chí coi tài liệu ghi bằng chính nét chữ của y, nếu đồng chí có thể đọc được. Âm mưu chính là khi trận chiến vào lúc quyết liệt, Snowball ra lệnh rút lui nhường trận địa cho địch. Và y đã gần thành công, tôi có thể quả quyết là y đã có thể thành công, nếu không có lãnh tụ anh hùng của chúng ta, đồng chí Napoleon xuất hiện. Đồng chí không nhớ là khi Jones cùng thuộc hạ đã vào tới sân, thì Snowball quay đầu chạy trốn và tất cả chạy theo y. Và đồng chí cũng không nhớ là ngay khi chúng ta đang hoảng sợ, sắp bị địch quân tràn ngập, thì đồng chí Napoleon tiến lên trước và hô SÁT LOÀI NGƯỜI, đồng thời cắn ngập răng vào chân Jones đó sao? Tôi tin là đồng chí có nhớ như thế phải không? ” Squealer vừa giải thích vừa nhảy qua nhảy lại.

Lúc này khi nghe Squealer thuật lại trận chiến linh động, lộp lang quá, đám súc vật hình như cũng nhớ như vậy. Dù sao chúng cũng nhớ rằng vào lúc khẩn trương nhất, Snowball có quay đầu chạy thật. Boxer vẫn còn thắc mắc, sau cùng nó nói:

“ Tôi không tin rằng ngay từ đầu Snowball đã phản bội chúng ta. Những gì y làm sau đó lại là chuyện khác. Điều tôi tin là trong Trận Chuồng Bò y là một đồng chí tốt .”

Squealer chậm rãi đáp bằng một giọng quả quyết: “ Lãnh tụ của chúng ta, Đồng Chí Napoleon đã khẳng định, đúng, khẳng định rằng ngay từ lúc đầu, Snowball đã là tay sai của Jones, từ ngày chưa hề có ai nghĩ đến làm Cách Mạng cơ. “

Boxer đáp : “ Nếu vậy thì lại khác, một khi đồng chí Napoleon đã khẳng định như vậy tất phải đúng. “

Squealer lớn tiếng : “ Như vậy mới là có tình thần giác ngộ đồng chí ạ.” Nhưng đồng thời y cũng ném về phía Boxer một cái nhìn bắn thiu qua cặp mắt ti hí hấp háy. Y quay bước đi bỗng chợt dừng lại gay gắt nói thêm :” Tôi báo cho mọi con vật trong trại này hãy coi chừng, tôi có đủ yếu tố nghĩ rằng hiện tại hãy còn một số mặt vụ của Jones đang nằm vùng trong hàng ngũ chúng ta.”

Bốn ngày sau, vào lúc chiều tàn, Napoleon cho tập hợp tất cả súc vật ở ngoài sân. Sau khi thấy đã đông đủ, y từ trong nhà đi ra, trên ngực đeo cả hai huy chương (vì mới đây y tự tặng cho mình Anh Hùng Súc Vật Đệ Nhất Đảng và rồi cả Anh Hùng Súc Vật Đệ Nhị Đảng). Chung quanh y có chín con chó vạm vỡ thấp tùng. Đám này vừa đi vừa sửa làm con nào con nấy ớn lạnh sương sống, và len lén ngồi tại chỗ thì thầm đoán xa, đoán gần rằng chắc sẽ có điều gì kinh khủng sắp xảy ra.

Napoleon đứng lặng quan sát bảy súc vật, rồi bật ra tiếng thét đầy giận dữ. Ngay lập tức ba con chó chồm tới, cắn tai bốn con heo lòi ra, đặt nằm dưới chân Napoleon. Bốn con vật khốn nạn này kinh hãi kêu la đau đớn. Tai chúng đầm đìa máu, lỗ chó liếm máu này và phút chốc trở

nên hung dữ lạ thường. Trước sự ngạc nhiên của đám súc vật, ba con chó lao mình tới Boxer. Khi thấy bọn chó nhào tới, Boxer bình tĩnh đưa bàn chân to lớn của mình ra tóm ngay được một con khi còn đang ở trên không rồi hạ con này xuống đất. Con vật khốn nạn kêu van xin tha rồi rít, còn hai con kia cúp đuôi chạy mất. Boxer nhìn Napoleon chờ lệnh xem có được lấy chân dí cho con chó chết đi, hay phải thả nó ra. Thái độ của Napoleon thay đổi hẳn và hạ lệnh cho Boxer thả con khốn kiếp ra. Boxer vừa nhấc chân lên, con chó vụt chạy, mình mẩy tím bầm và miệng kêu ăng ăng.

Bầu không khí dao động lúc này đã lắng xuống. Bốn con heo run rẩy chờ đợi, tội trạng như in rõ trên từng nét mặt. Napoleon kêu gọi chúng nên tự thú mọi tội ác. Chúng chính là bốn heo con trước đây đã đồng lòng đứng ra phản đối Napoleon khi tên này loan báo bãi bỏ các cuộc Biểu Tình sáng Chúa Nhật. Ngay lập tức chúng thú nhận là đã bí mật tiếp xúc với Snowball từ ngày tên này bị trục xuất, rằng chúng đã hợp tác với y để phá hoại máy đang xây, rằng chúng đã đồng tình với Snowball để bán đứng Trại Súc Vật cho ông Frederick. Chúng cũng xác nhận là Snowball có tiết lộ riêng với chúng rằng chính y đã hoạt động bí mật cho Jones từ nhiều năm qua. Sau khi tự thú xong, cả bốn con đều bị đàn chó xé họng. Bằng một giọng danh thép, Napoleon truyền lệnh cho con nào cảm thấy mình có tội thì hãy ra tự thú.

Ba con gà trước đây đã cầm đầu chống phá vụ bán trứng, và xúi nhau lên xà nhà đẻ, đứng ra thú là chính Snowball đã xuất hiện trong giấc ngủ, và xúi chúng bất tuân lệnh Napoleon. Cả bốn con đều bị xử tử. Rồi một con ngỗng bước ra thú, trong vụ mùa năm ngoái đã ăn cắp sáu

trái bắp để ban đêm mang ra ăn. Một con trưú thú đã đáí vào giếng nước do sự xúi dục của Snowball. Hai con trưú cái khác cũng ra thú là đã giết một con trưú đực già vốn là đồ đệ trung thành của Napoleon, bằng cách rượt đuổi tên này chạy vòng quanh một đồng lửa, trong khi y đang bị ho. Tất cả các con phạm đều bị giết ngay tại chỗ. Cứ như thế, màn tự thú và hành quyết tiếp diễn, cho tới khi một đồng xác chết nằm dưới chân Napoleon. Không khí đượm mùi máu hôi tanh. Từ ngày trục xuất Jones đến nay chưa hề xảy ra như vậy bao giờ.

Cuộc xử tội đã xong, trưú chó và heo, những con vật sống sót lảng lạng bỏ đi. Chúng đều run sợ, khổ sở và phân vân không biết đảng nào đáng sợ hơn. Một bên là sự phản bội của những con tự hòa mình với Snowball, một bên là hình phạt tàn nhẫn chúng vừa chứng kiến. Ngày xưa cũng có cảnh máu chảy thịt rơi kinh khủng như vậy, nhưng đối với chúng thì nay tàn nhẫn hơn vì đã xảy ra giữa chúng với nhau. Từ ngày vắng bóng Jones tới nay, trong trại chưa hề có con vật nào giết một con vật khác, ngay cả đến một con chuột cũng không bị hại. Chúng kéo nhau đi lên ngọn đồi nơi máy xay gió đang xây nửa chừng và cùng nằm xuống như muốn tìm hơi ấm bên nhau: Clover, Muriel, Benjamin, đàn bò, đàn trưú, gà, vịt, ngỗng....tất cả trưú con mèo bỗng nhiên mất rặng ngay trước khi Napoleon ra lệnh tập họp. Một lúc lâu chẳng một con nào mở miệng. Chỉ có một mình Boxer vẫn đứng, y chậm chạp đi tới, đi lui, đuôi phe phẩy hai bên mình và thỉnh thoảng thốt ra giọng ngạc nhiên. Sau cùng y nói :

“ Tôi thực chẳng hiểu gì cả! Tôi không ngờ điều đó lại có thể xảy ra trong trại của chúng ta. Có thể là chúng ta

có lỗi. Giải pháp mà tôi thấy là phải làm việc nhiều hơn nữa. Từ nay về sau, tôi sẽ thức dậy sớm hơn một giờ.”

Phát biểu xong, y chạy ngay ra hầm đá thu lượm được hai xe rồi lách kéo về địa điểm xây cất trước khi đi nghỉ đêm.

Súc vật xúm nhau lại nằm kể bên Clover không nói nửa lời. Ngọn đồi nơi chúng đang nằm cho chúng nhìn thấy quang cảnh khắp miền quê. Hầu hết Trại Súc Vật hiện ra trong tầm mắt chúng: cánh đồng cỏ trải dài tới đường cái, ruộng lúa mì, hàng đậu, giếng nước, những thửa ruộng đã phủ xanh màu lúa non, những mái ngói đỏ của các nhà trong trại ẩn hiện trong làn khói đang tỏa ra từ những ống khói. Bây giờ là buổi chiều của một ngày Xuân trong sáng, đồng cỏ và hàng đậu đang nhuộm vàng trong ánh nắng tà. Đối với súc vật chưa bao giờ trại lại trở nên một nơi mà chúng mơ ước đến như vậy, và bỗng sực nhận ra rằng trại đang thuộc về chúng. Khi nhìn xuống ven đồi, mắt Clover đắm lẹ. Nếu có thể diễn tả tư tưởng thành lời được, mụ sẽ nói rằng đây không phải là mục đích của mọi con vật nhắm tới, khi cùng đứng lên chung sức lật đổ bọn Người mấy năm trước. Cảnh hãi hùng này với những màn hành quyết không phải là điều chúng mơ ước trong đêm Lão Major khơi động tinh thần nổi dậy nơi chúng. Nếu mụ có thể vẽ ra được một hình ảnh của tương lai, thì đó sẽ là một xã hội súc vật không có cảnh đói khát, không bị đánh đập, tất cả đều bình đẳng, mỗi con vật làm việc theo khả năng của mình, con mạnh che chở con yếu, như chính mụ đã che chở cho bảy vịt con côi cút bằng chân trước trong đêm Major nói chuyện. Mụ không hiểu tại sao lại tới lúc không một con nào dám nói ra ý nghĩ của mình, khi mà đàn chó hung bạo xông xáo mọi nơi, và khi phải chứng

kiến các đồng chí của mình bị phanh thây xé thịt, sau khi đã tự thú các tội lỗi ghê gớm. Trong thâm tâm mù không hề có tư tưởng chống đối hay bất tuân lệnh. Mù biết rằng tuy có cảnh tàn sát như vậy nhưng đời sống vẫn tốt đẹp hơn thời còn Jones, và trước hết là cần phải để phòng sự trở lại của giống Người. Cho dù có thế nào chăng nữa, mù cũng vẫn một dạ trung thành, chăm chỉ, thi hành nghiêm chỉnh mọi mệnh lệnh và chấp nhận quyền lãnh đạo của Napoleon. Nhưng đầu vậy cuộc sống như ngày nay không nằm trong giấc mơ của mù và đám súc vật, cũng như công khó nhọc làm việc ngày đêm không phải để được đền bù bằng hành hạ và giết chóc. Cũng không phải vì cảnh này mà súc vật cùng nhau chung sức xây máy xay gió, và đương đầu với súng đạn của Jones. Đó là tất cả cảm nghĩ mà mù thiếu lời lẽ để nói ra. Sau cùng nghĩ rằng để thay thế cho lời mù khó tìm được, mù bắt đầu hát Súc Vật Ở Anh Quốc. Đám súc vật hát theo tới ba lần, bằng một giọng trầm ấm, chậm chạp, nghẹn ngào mà từ trước tới nay chúng chưa hề hát như vậy bao giờ. Vừa hát xong lần thứ ba, có ba con chó hộ vệ, Squealer tiến tới với một bộ điệu quan trọng, y tuyên bố do một sắc lệnh đặc biệt của đồng chí Napoleon, Súc Vật Ở Anh Quốc đã bị cấm. Từ nay về sau không được ai hát nữa.

Tất cả đều ngạc nhiên.

Muriel cất tiếng hỏi: “Tại sao vậy?”

Squealer cộc cằn trả lời: “Vì không cần thiết nữa! Đồng chí ạ. Đó là bài ca thuộc về một cuộc Cách Mạng mà cuộc Cách Mạng đó chúng ta đã thành công rồi. Việc hành quyết các tên phản động chiều nay là hành động cuối cùng. Kẻ nội và ngoại thù đã bị tận diệt. Nội dung bài ca chúng ta tỏ lòng mơ ước về một xã hội sáng sủa hơn trong

tương lai, thì xã hội đó giờ đây đã có. Dĩ nhiên là bài ca này không còn lý do để tồn tại.”

Tuy sợ hãi, nhiều con vật có thể đã lên tiếng phản đối, nhưng ngay lúc đó như thường lệ đàn trù đồng thanh hô “ Bốn chân tốt, hai chân xấu “ kéo dài tới mấy phút, tranh luận về bài ca bị chấm dứt. Từ đó không ai còn được nghe Súc Vật Ở Anh Quốc nữa. Để thay cho bài bị cấm thi sĩ Minimus đã đặt ra một bài ca khác bắt đầu như sau :

Trại Súc Vật ! Trại Súc Vật !

Ta chẳng bao giờ làm hại người.

Bài này được ca sau lễ thượng kỳ vào mỗi sáng Chúa Nhật, nhưng cả lời lẫn nhạc, theo súc vật thì không thể so sánh với bài trước được.

CHƯƠNG TÁM

Mấy ngày sau, khi nỗi khiếp sợ do cuộc hành quyết gây ra đã lắng xuống, một số con vật nhớ lại - hay nghĩ rằng chúng nhớ - là Điều Giáo Lệnh Thứ Sáu có nói: "Không giống vật nào được giết giống vật khác." Và dù không con nào dám bình phẩm vụ tàn sát vừa qua, vì sợ đến tai heo và chó, nhưng chúng cũng cảm thấy rằng việc đó không đúng với tinh thần điều này. Clover nhờ Benjamin đọc cho mẹ nghe điều sáu, và như thường lệ Benjamin từ chối, lấy cớ không muốn bị lôi thôi. Mẹ bèn đi nhờ Muriel và được nghe như sau: "Không giống vật nào được giết giống vật khác vô cớ." Dù sao thì hai chữ cuối cùng đã như biến

khỏi trí nhớ của đám súc vật. Hiện tại điều sáu không bị vi phạm, vì cuộc hành quyết đã có lý do chính đáng là để tiêu diệt những tên phản bội tự hòa theo Snowball.

Suốt năm nay súc vật làm lụng vất vả hơn năm vừa qua. Việc tái thiết máy xay gió với tường dày gấp hai trước, mà lại phải hoàn thành đúng hạn định, cộng với công việc đồng áng thường xuyên, thật là vất vả kinh khủng. Có lúc hầu như súc vật thấy rằng chúng phải làm nhiều giờ hơn, mà ăn uống thì cũng chẳng hơn gì thời Jones. Vào mỗi sáng Chúa Nhật, Squealer cầm một tờ giấy dài đọc cho chúng nghe những con số thống kê, chứng tỏ loại thực phẩm này gia tăng hai trăm phần trăm, ngũ cốc kia gia tăng ba trăm phần trăm, có loại tăng đến năm trăm phần trăm. Súc vật thấy không có lý do gì để không tin y, nhất là vì chúng không nhớ điều kiện sinh sống thời tiền Cách Mạng như thế nào. Chúng cũng có cảm nghĩ chẳng bao lâu nữa sẽ tới lúc các con số giảm xuống mà thực phẩm lại tăng lên.

Ngày nay mọi mệnh lệnh truyền ra đều qua Squealer, hay một con heo nào khác trong bầy. Napoleon chỉ ra trước công chúng mỗi hai tuần một lần. Khi y xuất hiện chẳng những chỉ có đàn chó thấp tùng, mà lại còn một con gà trống đen đi dẫn đầu đóng vai một tên lính kèn, sẽ gáy lớn lên trước khi Napoleon nói. Có dư luận nói rằng ở trong nhà Napoleon chiếm một phòng riêng ngăn cách với đàn heo, đến bữa y ăn một mình, có hai con chó hầu bàn, chén bát lấy ra từ bộ Crown Derby tìm thấy trong tủ chén. Một thông cáo khác nói rằng trong ngày sinh nhật của Napoleon sẽ có bắn súng chào mừng như hai dịp kỷ niệm kia.

Ngày nay mỗi khi nói đến y 'không chỉ gọi trống là Napoleon, mà còn luôn luôn được xưng tụng đúng nghi thức như : " Lãnh tụ của chúng ta, Đồng chí Napoleon ." Còn đàn heo lại thích sáng tác gán cho y các tước hiệu mỹ miều như : " Cha Già Của Mọi Súc Vật, Mối Đe Dọa Của Loài Người, Kẻ Bảo Vệ Loài Trừu, Bạn Thiết Của Vịt " và còn nhiều nữa đại loại như vậy. Trong các bài diễn văn, Squealer thường không cầm được nước mắt. Y đề cập đến sự khôn ngoan của Napoleon, mối từ tâm và lòng yêu thương với vợi y giành cho súc vật ở mọi nơi, đặc biệt cho những con vật đáng thương còn đang phải sống nhục nhằn, ngu dốt và nô lệ tại các trại khác. Một điều đã trở thành thông lệ là mỗi khi gặp may mắn hoặc có thành quả tốt thì y như rằng các may mắn, thành quả đó là nhờ Napoleon mà có. Một con gà mái tơ khoe với một con khác rằng " Dưới sự điều dắt của lãnh tụ chúng ta, Đồng chí Napoleon, tôi đã đẻ được năm trứng trong sáu ngày." Hoặc hai con bò đang uống nước ngoài giếng thốt lên : " Nhờ tài lãnh đạo của Đồng chí Napoleon, nước uống ngon ngọt tuyệt vời ! " Cảnh tình chung trong trại được diễn tả trong một bài thơ nhan đề Đồng Chí Napoleon do thi sĩ Minimus sáng tác như sau :

Bạn của kẻ mồ côi,
Suối nguồn hạnh phúc,
Chúa tể của máng cám! Ôi hồn tôi bừng lửa sáng !
Khi tôi chiêm ngưỡng
Anh mất dịu dàng và đầy quyền lực của Người,
Như mặt trời trên cao,
Đồng chí Napoleon.
Người là đấng ban phát

Tình yêu thương cho mọi giống vật,
Bụng no đầy, mỗi ngày hai bữa,
Và ổ rơm sạch sẽ để nằm.
Mọi loài vật dù lớn hay nhỏ,
Đều được ngủ yên trong chuồng,
Dưới con mắt săn sóc của Người,
Đồng chí Napoleon !
Nếu tôi có con nhỏ,
Trước khi nó lớn khôn để trở thành heo to,
Ngay khi còn non dại bé bỏng,
Nó đã phải ghi tạc vào lòng,
Trung thành và thực dạ với Người,
Và tiếng đầu lòng khi bập bẹ nói
Phải gọi : " Đồng chí Napoleon ! "

Napoleon chấp nhận bài thơ này, và cho viết lên tường
dãy nhà kho, đối diện với Bảy Điều Giáo Lệnh, bên trên
có vẽ chân dung Napoleon nhìn nghiêng do Squealer thực
hiện bằng sơn trắng .

Trong khi đó, qua trung gian Whymper, Napoleon vương
mắc vào những cuộc thương lượng rắc rối với ông
Frederick bên trại Pilkington. Đồng gỗ ngoài sân vẫn chưa
bán. Trong hai người thì ông Frederick muốn mua hơn cả,
nhưng lại trả không đúng giá. Cuối thời gian này có tin
đồn, là Frederick cùng thủ hạ đang âm mưu tấn công Trại
Súc Vật, để triệt hạ nhà máy, vì công trình xây cất này
làm ông ta điên lên vì ghen tức . Tin cũng cho hay
Snowball hiện đang tá túc tại Pinchfield. Vào giữa mùa
Hè, súc vật được báo động rằng ba con gà mái vừa ra tự
thú là bị Snowball xúi dục, chúng đang có âm mưu ám sát
Napoleon, cả ba con đều bị hành quyết liền tức khắc. Các

biện pháp mới bảo vệ an ninh cho Napoleon phải áp dụng ngay. Ban đêm khi y ngủ, bốn con chó canh gác bốn góc giường. Một con heo nhỏ tên Pinkeye có nhiệm vụ ném các thức ăn trước khi Napoleon dùng bữa, sợ rằng y bị đầu độc.

Cùng lúc lại có tin là Napoleon đã giàn xếp bán đồng gỗ cho ông Pilkington, và y cũng sắp bình thường hoá việc trao đổi một số sản phẩm giữa Trại Súc Vật và Foxwood. Các mối bang giao giữa Napoleon và Pilkington mặc dù chỉ qua trung gian của Whymper, nhưng hiện tại rất thân thiện. Súc vật không tin tưởng ông Pilkington, vì ông này là một Người, nhưng lại thích ông ta hơn Frederick mà chúng vừa sợ vừa ghét. Mùa Hè gần tàn, công trình xây máy cũng sắp xong. Lờn đồn đại về một cuộc bội phản tấn công trại càng lúc càng gia tăng. Tin tức nói Frederick định dùng hai mươi người võ trang súng đạn. Ông này cũng đã hối lộ quan toà và cảnh sát để một khi chiếm hữu bằng khoán của Trại Súc Vật, các cơ quan này sẽ làm ngơ. Hơn thế nữa những chuyện kinh khủng tại Pinchfield về cách Frederick đàn áp gia súc của ông ta được tiết lộ ra ngoài như đánh chết một con ngựa già. Bắt bò nhin đến chết đói. Ném một con chó vào lò lửa cho chết cháy. Mỗi buổi chiều ông thường giải trí bằng cách cho gà chọi nhau mà trên mỗi cựa gà đều có gắn một mảnh lưỡi dao cạo thật bén sắc. Súc vật tức giận đến sôi máu khi nghe những điều đó đang áp dụng cho đồng chí của mình, và mấy lần thỉnh cầu được phép cùng nhau kéo sang tấn công trại Pinchfield, đánh đuổi loài Người để giải phóng cho súc vật tại đó. Nhưng mỗi lần như thế, Squealer thường khuyên chúng đừng nên có những hành động nóng nảy và hãy tin vào chiến lược của Đồng Chí Napoleon.

trước, còn tường thì dày gấp đôi. Trừ thuốc nổ, ngoài ra không còn gì có thể làm sập được. Khi nghĩ tới những vất vả đã trải qua, những thói chí đã vượt thắng, và nhất là cuộc sống sẽ thay đổi rất nhiều, khi các cánh quạt gió bắt đầu quay làm chạy máy phát điện, khiến mệt nhọc tiêu tan hết. Chúng chạy vòng quanh máy xay nhiều lần, và thốt ra những tiếng kêu đặc trưng. Chính Napoleon có đàn chó và con gà trống tháp tùng, cũng đích thân xuống xem xét công trình đã xong. Y ca tụng đám súc vật về thành quả này, và tuyên bố máy xay gió sẽ được đặt tên là Máy Xay Napoleon.

Hai ngày sau súc vật được gọi đến dự buổi họp đặc biệt tại nhà kho. Chúng sưng sờ khi nghe Napoleon nói rằng y đã bán đồng gỗ cho Frederick, ngày mai đoàn xe của ông này sẽ vào trại để chở gỗ đi. Trong suốt thời gian giả đồ như thân thiện với Pilkington, Napoleon thực ra đã ngầm ngầm thỏa hiệp cùng Frederick.

Mọi liên hệ với Foxwood tức thời đình chỉ. Nhiều điện văn chữ rửa cũng đã gửi sang cho Pilkington. Đàn bò câu được lệnh tránh xa trại Pinchfield và khẩu hiệu “Tử hình Frederick” được đổi thành “Tử hình Pilkington”. Đồng thời Napoleon trấn an đám súc vật rằng những câu chuyện về âm mưu tấn công Trại Súc Vật đều hoàn toàn thất thiệt. Những điều bịa đặt về cách Frederick đối xử tàn nhẫn với súc vật đã bị thêu dệt quá đáng. Các loại tin nhảm đó có thể đã dọa Snowball và thuộc hạ của y tung ra. Bây giờ mới biết đích xác là Snowball không hề trú ẩn ở Pinchfield, và cả cuộc đời của y cũng chẳng bao giờ đã từng ở đó. Có kẻ nói y đang sống tương đối xa hoa tại Foxwood và những năm qua đã được Pilkington chu cấp hưu bổng.

Đàn heo rất phấn khởi về mưu mô xảo quyệt của Napoleon. Làm ra vẻ thân thiện với Pilkington y đã buộc Frederick tăng tiền mua gỗ lên mười hai Bảng. Nhưng theo Squealer thì đỉnh cao trí tuệ của Napoleon tỏ ra ở điểm y không tin một ai, kể cả Frederick. Ông này định trả tiền mua gỗ bằng chi phiếu, đó hình như là một mảnh giấy trên có viết lời hứa trả tiền. Nhưng Napoleon lại thông minh hơn, nên yêu cầu được trả bằng những đồng Năm Bảng, tiền mặt, trước khi chở gỗ đi. Frederick trả hết tiền ngay và tiền này đủ để mua động cơ cho máy xay.

Trong khi đó gỗ được chở đi thật lẹ. Ngay khi dọn sạch đồng gỗ, một cuộc họp đặc biệt tổ chức tại nhà kho để toàn thể súc vật đến quan sát các tờ giấy bạc của Frederick vừa trả. Với nụ cười tự mãn trên môi, cổ đeo cả hai huy chương, Napoleon nằm trên một ổ rơm ở bậc cao. Một sấp tiền xếp gọn gàng trên một cái đĩa lấy ra từ tủ chén bát, đặt bên cạnh. Súc vật xếp hàng một chậm chạp đi qua, con nào con nấy cố nhìn cọc tiền cho đã mắt. Còn Boxer thì dí mũi vào xấp tiền hít hà làm những vật mỏng manh màu trắng khê xao động vì hơi thở của y.

Ba ngày sau có một tiếng động lớn, Whympet mặt mày tái nhợt đạp xe vào trại, khi vừa tới sân ném đại xe xuống và hốt hải chạy vào trong nhà. Phút sau trong phòng Napoleon vang lên tiếng la hét giận dữ. Tin tức về những gì đã xảy ra loan đi khắp trại như lửa cháy. Các tờ giấy bạc chỉ là tiền giả! Frederick đã lấy không đồng gỗ!

Ngay lập tức Napoleon cho gọi súc vật lại. Bằng một giọng đanh thép, y tuyên án tử hình Frederick. Khi bắt được sẽ đem luộc sống. Đồng thời y cũng tiên đoán rằng sau vụ lường gạt phản phúc này chắc sẽ còn điều tệ hại hơn nữa. Frederick và đồng bọn có thể sẽ bắt thần thực

hiện cuộc tấn công trại mà chúng đã dự tính từ lâu. Các ngã đường vào trại đều có đặt tổ canh gác. Thêm vào đó, bốn con bồ câu được phái sang trại Foxwood với điện văn cầu hòa, hy vọng có thể nối lại mối bang giao tốt đẹp với Pilkington.

Ngày sáng hôm sau, cuộc tấn công bắt đầu. Khi súc vật đang ăn sáng, toán thám sát chạy vào báo Frederick và thủ hạ đang tiến vào cổng chính. Thừa dừng cảm, đám súc vật xông thẳng ra nghinh địch, nhưng lần này chúng sẽ không chiến thắng dễ dàng như trong Trận Chuồng Bò. Địch quân gồm mười lăm tên, trong đó có sáu tay súng, và khi mới vừa vào trong sân khoảng năm mươi thước, họ đã nổ súng. Súc vật không thể đương đầu với những tiếng nổ đinh tai nhức óc và đạn ghém bay ghim vào mình đau nhói. Dù đã có những cố gắng của Napoleon và Boxer củng cố hàng ngũ lại, chẳng mấy chốc chúng cũng bị đẩy lui. Một số đã bị thương. Chúng rút lui vào núp trong các nhà trong trại và chăm chú lên nhìn ra ngoài qua các khe hở. Toàn thể cánh đồng cỏ trong đó có máy xay gió đã lọt vào tay địch. Có lúc hầu như ngay cả Napoleon cũng đã mất tinh thần. Y đi tới, đi lui không nói nửa lời, đuổi vạy vẹo cứng ngắc. Mất hướng những tia hy vọng sang phía Foxwood. Nếu được Pilkington và gia nhân của ông này giúp, hôm nay chắc sẽ thắng. Ngay lúc đó bốn con chim bồ câu phái đi cầu hòa ngày hôm trước bay về, một con trong đàn có đem theo một mảnh giấy của Pilkington gửi, trên đó viết bằng bút chì như sau “ Đáng đời nhà mày, ráng lo lấy thân ! “

Trong khi đó Frederick và gia nhân đã dừng lại nơi máy xay. Quan sát họ, súc vật thì thầm truyền miệng cho nhau

điều chúng lo lắng. Hai người trong bọn lấy ra một cây xà beng và một cái búa lớn. Họ sắp sửa cho sập máy xay.

Napoleon kêu lên :” Vô phương! Chúng ta đã xây tường dày gấp đôi! Cho chúng cả tuần lễ cũng không thể đánh sập được. Can đảm lên các đồng chí ! “

Nhưng Benjamin lại quan sát các hành động của bọn Người một cách chăm chú. Hai tên có búa và xà beng đang đục một lỗ gần chân móng của máy xay. Chạm chập gập đầu với vẻ hài hước, lão nói :

“ Phần tôi thì nghĩ thế này, các đồng chí không thấy họ đang làm gì sao? Chỉ trong chốc nữa chúng sẽ nhồi thuốc nổ vào trong lỗ đó.”

Súc vật chờ đợi trong lo sợ. Lúc này không thể nào mạo hiểm ra khỏi nơi đang ẩn núp trong nhà. Một phút sau bọn người vùng chạy tứ phía. Tiếp theo là một tiếng nổ làm ù tai. Đàn bồ câu bay vụt lên không, trừ Napoleon, mọi con vật nằm bẹp dí xuống đất, dấu mặt đi. Khi đứng dậy, chúng thấy một cột khói đen bốc lên tại chỗ có máy xay. Từ từ gió cuốn khói tan đi. Không còn thấy máy xay đâu nữa !

Trước cảnh đó, lòng dũng cảm của súc vật trở lại. Phần nộ về hành động đề tiện thấp hèn này đã làm tiêu tan hết sợ hãi và thất vọng chúng vừa có trước đây. Một tiếng hét trả thù nổi lên và không cần chờ lệnh, chúng đồng loạt xông vào kẻ địch. Lần này chúng không còn sợ những làn đạn bay vào chúng như mưa đá. Thật là một trận chiến dã man, tàn khốc. Quân thù khai hoả liên tục, và khi súc vật tiến lên cận chiến lại bị đẩy lui bằng gậy đinh và gậy gộc. Một con bò, ba con trư và hai con ngỗng bị tử thương, còn hầu hết đều bị thương. Ngay cả Napoleon chỉ huy trận chiến từ đằng sau cũng bị đạn cắt mất một mồm đuôi. Bọn

Người cũng không thoát khỏi tổn thất. Ba tên trong bọn bị Boxer đá bể sọ. Một tên khác bị bò húc lũng bụng. Một tên nữa bị Jessie và Bluebell cắn rách nát cả quần. Khi đàn chó chín con hộ vệ của Napoleon di chuyển nấp sau hàng dâu, đột nhiên xuất hiện bên sườn địch quân, sửa inh ỏi làm bọn Người hoảng sợ. Nhận thấy đang bị bao vây nguy hiểm, Frederick hô lệnh rút lui khi lộ trình còn thuận lợi. Trong phút chốc quân thù hèn nhát hò nhau chạy thực mạng. Súc vật đuổi họ đến tận cuối cánh đồng. Khi bọn Người đang cố chui qua hàng dâu gai góc còn bị đá thêm những cú cuối cùng.

Chúng đã thắng, nhưng mệt lả và phải đổ máu. Chúng chậm chạp khắp khiêng lê bước về trại. Cảnh những đồng chí tử trận nằm phơi xác trên cỏ làm một số cảm động không cầm được nước mắt. Chúng dừng lại một lúc, yên lặng mặc niệm nơi máy xay đã từng ngao nghễ đứng. Squealer trong lúc giao tranh đã vắng mặt một cách khó hiểu, khi thấy súc vật tiến lại gần trại, liền chạy nhảy về phía chúng, đuôi vẫy vèo, miệng mỉm cười khoái trá. Từ trong trại vọng ra tiếng súng.

Boxer cất tiếng hỏi :” Bắn súng để làm gì thế ? “

Squealer trả lời :” Để mừng chiến thắng của ta ! “

“ Chiến thắng nào ? “ Boxer hỏi lại trong khi chân còn đang rỉ máu, mất một đế sắt, móng chân bị nứt và hàng chục mảnh đạn ghim vào chân sau.

“ Còn chiến thắng nào nữa hả đồng chí? Chúng ta đã chẳng đánh đuổi kẻ thù ra khỏi đất đai thiêng liêng của Trại Súc Vật đó sao ? “

“ Nhưng chúng đã triệt hạ nhà máy mà chúng ta đã mất những hai năm dòng dãi mới hoàn thành.”

“ Như vậy có sao đâu! Chúng ta sẽ xây nhà máy khác. Nếu chúng ta muốn, chúng ta sẽ xây sáu máy xay. Đồng chí không hoan nghênh chiến công hiển hách của chúng ta sao? Quân thù đã chiếm được chính chỗ chúng ta đang đứng đây, và nhờ tài lãnh đạo của đồng chí Napoleon, chúng ta đã chiếm lại từng phân tấc. “ Boxer cãi :” Như vậy chúng ta chỉ chiếm lại những gì chúng ta đã có từ trước .”

“ Đó là chiến thắng .” Squealer trả lời.

Chúng cùng khập khiễng đi vào trong sân. Những mảnh đạn nằm dưới lớp da chân Boxer làm nó đau nhói. Nó nhìn thấy trước công việc rất khó nhọc khi xây lại máy xay từ chân móng, và trong trí tưởng tượng, nó đã xếp đặt cho mình công việc sẽ phải làm. Đây cũng là lần đầu tiên nó sức nhớ là đã mười một tuổi, và có lẽ những bắp thịt vạm vỡ không còn mạnh mẽ như xưa.

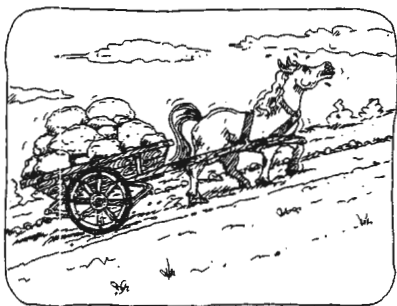
Nhưng khi súc vật nhìn thấy lá cờ xanh phất phới trên cao, nghe bầy tiếng súng và bài diễn văn của Napoleon ca ngợi tinh thần chúng. Cuối cùng tất cả cũng đều như cảm thấy rằng chúng đã đại thắng thực sự. Những con vật bị tử trận được chôn cất một cách trọng thể. Boxer và Clover kéo một cỗ xe dùng như xe nhà đòn, Napoleon đi dẫn đầu đám tang. Hai ngày tròn giành ra để liên hoan. Có ca hát, có diễn văn và thêm cả bắn súng nữa. Một món quà đặc biệt là một trái táo thưởng cho mỗi con vật. Gà, vịt ngỗng mỗi con một lạng bắp. Mỗi con chó ba bánh ngọt. Một thông cáo nói rằng trận này đặt tên là Trận Máy Xay Gió. Một huy chương mới cũng vừa được Napoleon thiết lập gọi là Thanh Kỳ Bội Tinh để truy tặng cho chính mình. Trong niềm vui chung, nỗi bất hạnh về các tờ bạc giả bị quên lãng. Mấy ngày sau vụ này, đàn heo tìm ra một

thùng rượu dưới hầm mà từ ngày tiếp thu trại đến nay không con nào để ý tới. Đêm đó từ trong nhà vọng ra tiếng ca tiếng hát inh ỏi, mọi con vật đều ngạc nhiên khi bài Súc Vật Ở Anh Quốc cũng vang ca lộn xộn. Vào khoảng chín giờ ba mươi, súc vật thấy rõ ràng Napoleon đầu đội chiếc mũ quả dưa cũ của ông Jones, từ trong nhà ra bằng lối cửa sau. Y chạy một vòng thật lẹ quanh sân, rồi lại biến mất vào trong nhà. Sáng hôm sau, khu nhà chủ trại im vắng, không một con heo nào xuất hiện làm náo động. Mãi đến gần chín giờ Squealer mới lộ mặt, bước đi chậm chạp, khật khưỡng, cặp mắt lơ đãng, đuôi bỏ thõng phía sau, dáng điệu coi như đang đau nặng. Y gọi tất cả súc vật lại và nói có một tin khủng khiếp cần loan báo. Đồng Chí Napoleon đang thập tử nhất sinh !

Có tiếng kêu khóc thảm thiết nổi lên. Bên ngoài các cửa nhà đều có trái rơm và súc vật khi đi phải nhón gót để khỏi gây tiếng động. Với những cặp mắt đăm lệ, chúng hỏi nhau rằng nếu một khi Lãnh Tụ có mệnh hệ nào chúng sẽ sống ra sao? Tin đồn ra khắp trại rằng cuối cùng Snowball đã thành công trong âm mưu đầu độc Napoleon. Vào lúc mười một giờ, Squealer lại xuất hiện với một thông báo khác. Hành động cuối cùng của Đồng Chí Napoleon trước khi qua đời là ban hành một sắc lệnh quan trọng: Kẻ nào bắt gặp uống rượu sẽ bị phạt tử hình. Dù vậy đến chiều tối, bệnh tình Napoleon đã có phần khá hơn. Sáng hôm sau Squealer đã có thể cho chúng hay là Lãnh Tụ đang trên đà hồi phục. Buổi tối Napoleon trở lại làm việc được. Sáng ngày kế tiếp có tin y đã chỉ thị cho Whymper mua trên tỉnh Willingdon một ít sách dạy cách nấu rượu. Một tuần sau Napoleon ra lệnh cho cấy mảnh đất trước đây định giành ra để làm nơi dưỡng già cho các

con vật về hưu. Lệnh cũng ban ra là cỏ ngoài đồng đã tàn lụi, cần phải gieo hạt giống lại, nhưng lần này Napoleon có ý trồng lúa mạch.

Vào thời gian này xảy ra một sự việc khó hiểu. Vào đêm trăng sáng, khoảng mười hai giờ, ngoài sân có một tiếng động lớn. Súc vật ủa nhau ra khỏi chuồng. Ngay dưới chân tường cuối nhà kho, nơi có viết Bảy Điều Giáo Lệnh, một chiếc thang gẫy làm đôi. Squealer nửa tỉnh nửa mê nằm sóng xoài bên cạnh. Gần đó có một đèn bão, một cọ sơn và một lon sơn trắng đổ tung tóe. Ngay lập tức đàn chó vây quanh Squealer, chờ cho tên này có thể bước đi được liền đưa y trở vào nhà. Không con vật nào có thể suy nghĩ để hiểu sự việc vừa xảy ra, trừ lão Benjamin đầu gật gù ra chiều biết và hiểu hết nhưng chẳng thém nói ra. Vài ngày sau Muriel một mình nhắm đọc Bảy Điều Giáo Lệnh thấy rằng lại có một điều nửa tất cả đã nhớ sai. Chúng tưởng rằng điều năm nói: " Không giống vật nào được uống rượu ", theo đây thì có hai chữ chúng đã quên . Hiện tại điều này là: " Không giống vật nào được uống rượu nhiều quá."

CHƯƠNG CHÍN

Móng chân bị nứt của Boxer phải lâu mới lành hẳn. Ngay sau ngày liên hoan mừng chiến thắng, công việc tái thiết máy xay lại bắt đầu. Boxer không hề nghỉ lấy một ngày, và còn tỏ ra cao thượng, bằng cách dấu diếm những đau đớn của mình. Chỉ vào ban đêm, nó mới tâm sự riêng với Clover rằng móng chân bị thương làm nó đau đớn lắm. Clover nhai cỏ đắp vào chân Boxer rồi cùng Benjamin khuyên Boxer nên làm việc ít thôi. Mụ nói với Boxer rằng: " Phổi của một con ngựa không khỏe mãi đâu." Nhưng Boxer đâu có nghe. Nó còn nói tham vọng độc

nhất của nó, là được nhìn thấy máy xay gió hoàn thành tốt đẹp, trước khi nó tới tuổi về hưu.

Ngày đầu khi luật lệ của Trại Súc Vật mới thiết lập, tuổi về hưu của ngựa và heo ấn định là mười hai, bò mười bốn, chó chín, trư bảy và gà, ngỗng, vịt là năm. Mức hưu bổng cũng ấn định, nhưng thực ra chưa có con nào được ăn lương hưu trí. Sau này vấn đề lại đem ra thảo luận càng ngày càng nhiều. Bây giờ thửa ruộng nhỏ bên kia khu vườn cây ăn trái, đã giành để trồng lúa mạch rồi. Dư luận lại đồn rằng sẽ ngăn một góc cánh đồng cỏ rộng lớn lại để làm nơi dưỡng nhàn cho những con vật về hưu. Đối với ngựa, tin nói rằng lương hưu trí sẽ là hai ký rưỡi bắp mỗi ngày, về mùa đông bảy ký rưỡi cỏ khô, trong các dịp lễ còn có thêm một củ cà-rốt hoặc có thể là một trái táo. Cuối Hè năm tới sẽ là ngày sinh nhật thứ mười hai của Boxer.

Lúc này đời sống thật khó khăn. Mùa Đông lạnh lẽo giá buốt như mùa Đông năm trước còn thực phẩm so ra thì ít hơn. Lại thêm một lần nữa, trừ heo và chó, mọi giống vật khác đều bị cắt giảm khẩu phần. Squealer giải thích rằng một sự quá đồng đều về khẩu phần, sẽ đi ngược các nguyên tắc của Chủ Nghĩa Súc Vật. Trong bất cứ trường hợp nào, y cũng dễ dàng chứng minh cho các con vật khác thấy rằng chúng thực sự không thiếu ăn. Nhưng hiện tại, hiển nhiên là trại thấy cần phải điều chỉnh lại khẩu phần (Squealer luôn luôn gọi đó là " điều chỉnh " chứ không bao giờ cho đó là " giảm "). Dù vậy nếu đem so sánh với thời còn Jones, khẩu phần gia tăng rất nhiều. Bằng một giọng the thé, liến thoắng, Squealer đọc lên những con số chứng minh từng chi tiết, rằng ngày nay chúng có nhiều lúa mì, nhiều củ cải, nhiều cỏ khô hơn thời Jones, rằng giờ làm

việc ít hơn, và ngay cả phẩm chất của nước uống nay cũng tốt hơn, rằng đời sống thọ hơn, rằng số trẻ chết yếu cũng ít hơn, và rằng trong chuồng chúng có nhiều rơm hơn, và ít phải chịu cực vì bộ chết hơn. Sức vật tin từng lời của y. Nói thực ra, Jones và tất cả những gì thuộc về ông này, đều đã phai nhòa trong trí nhớ của chúng. Chúng biết rằng đời sống hiện tại khổ cực và thiếu thốn. Chúng thường chịu đói rét, và thì giờ ngoài giấc ngủ là làm việc không ngưng nghỉ. Nhưng chúng cho rằng trước kia đời sống còn khổ hơn nhiều. Chúng vui vẻ tin Squealer. Hơn nữa ngày xưa chúng sống trong ách nô lệ, nay được tự do. Điểm khác biệt là ở đó như Squealer không bao giờ quên nhắc nhở chúng như vậy.

Trong trại hiện có nhiều miếng phải nuôi hơn. Vào mùa Thu, bốn con heo nái cùng nằm ổ một lượt, sinh ra một đàn ba mươi mốt heo con. Đàn heo sữa này đều có những vết lang đen trắng giống nhau, vả lại trong trại chỉ có một mình Napoleon là heo nọc, cho nên việc truy tầm phụ hệ cũng dễ thôi. Tin loan ra rằng sau này khi mua được gạch và gỗ, sẽ dựng một trường học trong khuôn viên trại. Hiện tại đàn heo con được chính Napoleon dạy dỗ trong nhà bếp. Chúng tập luyện ngoài vườn, và cấm không cho chơi với đám trẻ của những con vật khác. Cũng vào thời này, có một luật lệ mới, là mỗi khi một con heo và một con vật khác di chuyển trái chiều nhau trên cùng một lối đi, thì con vật kia phải đứng né sang một bên nhường đường. Cũng còn một luật lệ nữa, là mọi con heo dù bất cứ ở cấp bậc nào, đều có đặc quyền đeo một chùm ruy-băng màu xanh lá cây ở đuôi trong các ngày Chúa Nhật.

Trại đã trải qua một năm khá thành công, nhưng tiền bạc vẫn thiếu. Nào là gạch, cát, vôi để xây trường học

phải mua, ngoài ra cũng phải bắt đầu dành dụm để sắm cơ phận cho máy xay gió. Rồi lại còn dầu thắp đèn, đèn cầy dùng trong nhà, đường để riêng cho Napoleon dùng (y cấm các con heo khác không được ăn đường với lý do sợ chúng mập). Trại còn phải mua sắm thay thế các dụng cụ hư cũ, những nhu yếu phẩm như đinh, giấy nhợ, than, giấy thép, sắt vụn và bánh bích-qui cho chó. Một đụn cỏ khô và một phần khoai thu hoạch đã phải bán đi. Giao kèo trứng cũng tăng lên sáu trăm trái mỗi tuần, cho nên năm đó đàn gà chỉ ấp cho nở số gà con đủ túc số. Hồi tháng Chạp khẩu phần đã bị giảm, sang tháng Hai lại giảm nữa. Để tiết kiệm dầu, các chuồng đều cấm đốt đèn. Nhưng riêng đàn heo, chúng vẫn sống sung túc thoải mái và còn lên cân nữa. Vào một buổi chiều cuối tháng Hai, một mùi thơm tho ấm áp gợi thêm mà chưa con vật nào đã từng ngửi thấy, tỏa ra sân từ một căn nhà nhỏ đối diện với nhà bếp. Nhà này xưa kia là nơi để nấu rượu, nhưng đã bị bỏ hoang từ thời ông Jones. Có con nói đó là mùi lúa mạch nấu chín. Đám súc vật con nào con nấy hít hà hương thơm trong gió với vẻ thèm thuồng. Chúng kháo nhau không biết món cháo ấm áp đó có phải nấu cho chúng ăn tối không. Nhưng đợi mãi chẳng thấy cháo. Vào ngày Chúa Nhật tiếp theo, có thông báo rằng từ nay về sau, lúa mạch chỉ dành riêng cho heo mà thôi. Thừa ruộng bên kia khu vườn cây ăn trái cũng đã gieo lúa mạch. Chẳng bao lâu sau đó, tin tiết lộ ra ngoài là hiện tại mỗi con heo được chia phần một nửa lít rượu bia mỗi ngày. Riêng Napoleon nửa ga-lông, khi uống rót vào một chén ăn súp hiệu Crown Derby.

Nếu có những khổ cực phải chịu, thì một phần nào chúng cũng đã được đền bù, bằng sự kiện là ngày nay

chúng có phẩm cách hơn trước. Có nhiều bài ca, bài hát hơn, nhiều diễn văn, diễn hành hơn. Napoleon đã ra lệnh hàng tuần phải tổ chức một cuộc Biểu Dương Tự Phát, mục đích là để mừng những đấu tranh và chiến thắng của Trại Súc Vật. Vào giờ nhất định, tất cả súc vật đều ngừng công việc, để đi vòng quanh trại bằng đội hình quân sự. Dẫn đầu là đàn heo, tiếp theo là ngựa, bò, trư, sau rốt là đám lau nhau gà, vịt, ngỗng. Đàn chó đi hai bên sườn. Đi tiên phong là con gà trống đen của Napoleon. Boxer và Clover lần nào cũng khiêng một biểu ngữ có vẽ một móng chân và một cái sừng, với hàng chữ " Đồng Chí Napoleon Muôn Năm! " Sau rốt là màn ngăm những bài thơ sáng tác để ca tụng công đức của Napoleon, và một bài diễn văn do Squealer đọc, tường trình những đặc biệt về gia tăng sản xuất thực phẩm. Dịp này cũng có bắn một phát súng. Đàn trư có tinh thần cao nhất trong những cuộc Biểu Dương Tự Phát. Nếu có con nào than phiền (khi không thấy bóng dáng heo và chó thì cũng có con dám mở miệng kêu ca), rằng làm như vậy chỉ mất thì giờ vô ích mà còn phải đứng chịu lạnh, tức thì bị đàn trư chặn họng ngay bằng cách hô lớn " Bốn chân tốt, hai chân xấu ". Nói chung đa số súc vật khoái những cuộc biểu dương này. Chúng cảm thấy như được vỗ về khi nhắc nhở rằng sau rốt, chúng đang làm chủ chính mình, và những gì chúng làm đều cho quyền lợi của chúng. Cho nên bằng những lời ca tiếng hát, bằng những cuộc diễn hành, những danh sách đầy đặc con số của Squealer, tiếng súng nổ ầm vang, và lá cờ phát phới tung bay, chúng đã có thể quên đi bụng trống rỗng đói, ít ra cũng trong chốc lát.

Trong tháng Tư, Trại Súc Vật tuyên cáo nền Cộng Hòa, và vì vậy cần phải bầu một vị Tổng Thống. Chỉ có một

ứng cử viên duy nhất là Napoleon, nên đã đắc cử với đa số phiếu tuyệt đối. Cùng ngày đắc cử của Napoleon, một tài liệu mới nhất vừa được khám phá ra, cho biết thêm chi tiết về sự cấu kết của Snowball với Jones. Bây giờ rõ ràng là Snowball đã chẳng những chỉ có âm mưu làm thua Trận Chuồng Bò, bằng chiến thuật dụ địch như nhiều con vật trước đây đã tưởng. Thực ra, y đã công khai đứng về phe với Jones để chiến đấu. Đúng ra chính y mới là lãnh tụ của các lực lượng loài Người, và xông pha trận mạc với khẩu hiệu “ Nhân Loại Muôn Năm “ trên cửa miệng. Các vết thương trên lưng Snowball, mà nhiều con vật còn nhớ đã trông thấy, là do răng Napoleon gây ra.

Giữa Hè năm đó, con quạ Moses đột nhiên tái xuất hiện trong trại sau nhiều năm vắng bóng. Nó chẳng có gì thay đổi, vẫn chẳng làm việc, và vẫn nói dông dài về Đường-Sơn. Nó thường đậu trên một gốc cây cụt ngọn, vỗ cặp cánh đen, và thao thao hàng giờ nếu có con nào muốn nghe. Nó cao giọng với vẻ trịnh trọng, mỏ chỉ lên trời :” Trên cao tít kia, các đồng chí ạ, ngay bên kia tầng mây đen mà các đồng chí thấy, đó là Đường-Sơn. Miền đất hạnh phúc, nơi những con vật khốn nạn như chúng ta, sẽ được nghỉ ngơi vĩnh cửu, để đền bù cho những công lao khó nhọc ! “ Nó còn rêu rao là trong những chuyến bay cao, đã một lần bay lạc vào đó, và đã tận mắt thấy những cánh đồng bao la trồng tiên thảo. Còn bánh hạt dẻ và đường cục thì mọc ê hề trên các hàng đậu. Nhiều con vật tin nó. Chúng lý luận rằng đời này đói khát và khổ cực không lẽ ông trời lại chẳng công bằng, để cho có một thế giới tốt đẹp hơn ở đâu đó sao? Điều khó hiểu là thái độ của đàn heo với quạ Moses. Chúng đồng thanh nói rằng, những chuyện về Đường-Sơn đều là dối trá, hoang đường.

Nhưng chúng lại vẫn cho phép Moses cứ ở trong trại, không phải làm việc, mà còn được hưởng phụ cấp mỗi ngày một lon bia.

Sau khi móng chân đã lành, Boxer ra sức làm việc hơn trước. Thực ra năm đó tất cả súc vật làm việc như nô lệ. Ngoài công việc thường xuyên trong trại và công tác tái thiết máy xay gió, trường học cho đàn heo con cũng đã bắt đầu từ tháng Ba. Đôi khi phải nhịn đói khát trong nhiều giờ, là một sự chịu đựng thật khó khăn, nhưng Boxer chẳng nản lòng. Trong lời nói cũng như trong việc làm, không hề có dấu hiệu tỏ ra sức lực của nó kém xưa. Chỉ có dáng dấp bề ngoài trông có vẻ như thay đổi, nước da kém bóng bẩy hơn trước, và cặp móng vĩ đại ngày xưa giờ đây như co nhỏ lại. Nhiều con khác nói “Boxer sẽ lại sức vào vụ cỏ mọc xanh tươi mùa Xuân”. Nhưng Xuân đã tới mà Boxer chẳng mập thêm được chút nào. Nhiều khi trên triển dốc dẫn tới đỉnh hầm đá, nó gồng mình kéo những tảng đá to lớn nặng nề lên. Lúc đó hầu như chẳng có gì giúp nó chân cứng đá mềm, ngoài ý chí quyết tâm tiếp tục. Những lần như thế, nhìn cặp môi của nó như đang uốn thành câu “Tôi sẽ làm việc chăm hơn”, nhưng không còn sức để nói thành lời! Thêm một lần nữa Clover và Benjamin lưu ý Boxer là phải giữ gìn sức khỏe, nhưng nó chẳng bận tâm. Ngày sinh nhật thứ mười hai của nó sắp tới. Nó chẳng cần để ý đến việc gì sẽ xảy ra, một khi đã chất được một đồng đá đầy trước khi về hưu hưởng phụ cấp.

Một chiều mùa Hạ, trời đã nhá nhem tối, khắp trại xôn xao đồn nhau về chuyện chẳng lành cho Boxer. Nó đã một mình ra ngoài kéo xe đá tới địa điểm xây máy xay. Tin đồn quả là tin thật. Vài phút sau, hai con bồ câu bay vội

về báo “ Boxer đã bị té đang nằm nghiêng về một bên và không gượng dậy nổi !”

Một nửa súc vật trong trại chạy ra ngọn đồi nơi có máy xay, và thấy Boxer đang nằm giữa hai càng xe, cổ vươn dài ra mà không nâng nổi đầu lên, cặp mắt lơ đãng, hai bên sườn ướt đầm mồ hôi. Một dòng máu rỉ ra từ miệng. Clover quì xuống bên cạnh Boxer, meo mào :

“ Boxer ! Bạn có làm sao không ? “

“ Phối tôi, “ Boxer trả lời bằng một giọng yếu ớt. “ Nhưng không sao! Tôi nghĩ các đồng chí có thể hoàn thành máy xay mà không cần đến tôi. Đá đã gom góp được một đồng lớn. Dù sao tôi cũng chỉ còn một tháng nữa. Thú thực với chị, tôi đang mong mỏi được về hưu. Và Benjamin cũng đã lớn tuổi, có lẽ họ sẽ cho hắn cùng về hưu một lượt với tôi, cho có bầu có bạn.”

Clover nói:” Chúng ta phải gọi cấp cứu ngay! Đồng chí nào đó đi báo cho Squealer biết.”

Tất cả súc vật cùng chạy về trại báo tin cho Squealer. Chỉ còn Clover ở nán lại và Benjamin thì nằm sát cạnh Boxer, không nói một lời, đuôi phe phẩy đuổi ruồi cho bạn. Khoảng mười lăm phút sau, Squealer xuất hiện với vẻ quan tâm đầy nhiệt tình. Hắn nói Napoleon đã được thông báo. Đồng chí ấy bày tỏ tấm lòng đau đớn sâu xa về tai nạn đã xảy ra cho một trong những trại viên cần mẫn nhất, do đó đã dàn xếp để đưa Boxer ra một nhà thương trên tỉnh Willingdon chữa trị. Tất cả súc vật đều cảm thấy một chút gì áy náy. Trừ Mollie và Snowball, chưa một con vật nào khác đã từng ra khỏi trại. Chúng cũng không muốn nghĩ là một đồng chí bệnh hoạn của chúng, lại phải nằm trong tay bọn Người. Dù vậy Squealer cũng thuyết phục chúng rằng, vị bác sĩ thú y trên tỉnh sẽ chữa cho

Boxer hiệu quả hơn ở trại. Khoảng nửa giờ sau Boxer đã tạm hồi phục và cố gắng đứng dậy, khập khiễng gượng bước về chuồng. Tại đây Benjamin và Clover đã trải cho nó một ổ rơm êm ái.

Hai ngày sau Boxer vẫn còn phải nằm trong chuồng. Đàn heo đã đưa xuống một chai thuốc lớn màu hồng tím thấy trong tủ thuốc ở nhà cẩu. Clover cho Boxer uống mỗi ngày hai lần sau các bữa ăn. Ban đêm mụ nằm lại với Boxer để trò chuyện với nó, trong khi Benjamin phe phẩy đuôi ruồi. Boxer nói không ân hận gì về tai nạn xảy ra. Nếu qua khỏi, nó hy vọng sống thêm ba năm nữa, và mong thấy được những ngày thanh bình, để có thể nghỉ dưỡng già ở góc cánh đồng cỏ. Lúc đó sẽ là lần đầu tiên trong đời, nó có thì giờ rảnh rang để học hỏi và trau dồi trí tuệ. Ý định của nó là suốt quãng đời còn lại, sẽ tận tụy để học nốt hai mươi hai chữ cái còn lại.

Dù sao Benjamin và Clover cũng chỉ có thể ở bên cạnh Boxer sau những giờ làm việc. Vào một buổi trưa, có một cỗ xe đến trại chở Boxer đi. Toàn thể súc vật đang ở ngoài ruộng nhổ củ cải dưới quyền coi sóc của một con heo, bỗng chúng thấy Benjamin từ phía nhà trại lững tới hốt hoảng la lớn tiếng. Đây là lần đầu tiên Benjamin tỏ ra hốt hoảng và cũng là lần đầu tiên thấy hắn chạy, miệng gào thét: “ Lẹ lên! Lẹ lên! Về ngay! Chúng đang đem Boxer đi! “ Chẳng cần đợi lệnh của heo, đàn súc vật bỏ việc chạy ùa vào trọng trại. Đúng rồi, trong sân trại có một cỗ xe bít bùng do một cặp ngựa kéo. Hai bên thân xe đều có những hàng chữ. Ngồi tại ghế xà ích là một gã có khuôn mặt láu lỉnh, đầu đội mũ trái dưa. Gian chuồng Boxer trống trơn.

Đàn vật chen lấn nhau quanh cỗ xe, nhao nhao:” Tạm biệt Boxer! Tạm biệt nhé! “

Benjamin với bàn chân nhỏ bé, chạy đập nhịp chung quanh đàn vật, miệng la lớn:” Điên, điên hết ! Các đồng chí không thấy trên hông xe có viết gì sao ? ”

Tất cả ngừng lại lặng thinh. Muriel bắt đầu đánh vần từng chữ. Nhưng Benjamin gạt ả sang một bên, và giữa bầu không khí yên lặng chết chóc, y đọc to :” Lò Giết Ngựa Và Nấu Da Keo Alfred Simonds, Willingdon. Đại Lý Da Thuộc Và Thực Phẩm Gia súc. Chuyên Cung Cấp Các Sản Phẩm Dùng Cho Chó. Các đồng chí có biết như vậy là gì không ? Chúng đang đem Boxer bán cho lò giết ngựa để làm đồ ăn cho chó đấy.”

Mọi con vật đều khóc lóc thảm thiết. Ngay lúc đó tên xà ích ra roi cho cặp ngựa kéo cỗ xe chạy nhanh ra khỏi sân. Đàn vật chạy theo xe, kêu la thất thanh. Clover cố chạy lên trước. Cỗ xe cũng bắt đầu tăng tốc độ. Clover ráng phi nước kiệu nhưng chỉ đạt tới nước chạy nhỏ. Mụ cố gọi lớn tiếng:” Boxer! Boxer! Boxer ơi! “ Lúc này hình như nhận ra tiếng ồn ào ở bên ngoài. Bộ mặt có một đốm trắng dài trên sống mũi của Boxer xuất hiện nơi cửa sổ nhỏ sau cỗ xe. Clover lại lớn tiếng kêu với: “ Boxer! Boxer ơi! Ra đi! Ra khỏi xe đi! Chúng đem bạn tới chỗ chết đó ! “ Đám súc vật cũng hòa theo :” Boxer ơi! Boxer ra đi “, nhưng cỗ xe lúc này chạy quá nhanh và vượt hẳn chúng. Không biết chắc Boxer có nghe hiểu gì không, một lúc sau không còn thấy mặt nó trên cửa sổ nữa, và có tiếng chân đạp mạnh trong xe. Nó đang cố gắng dùng chân phá vỡ xe để thoát thân. Đã có thời chỉ cần vài cú đá của Boxer, cỗ xe chỉ còn là củi vụn. Nhưng hỡi ơi! Sức lực đã hết, và chỉ một lúc sau, tiếng chân đá yếu dần rồi im bật. Trong vô vọng,

đàn vật bắt đầu kêu gọi hai con ngựa kéo xe nên ngừng lại:” Các đồng chí ơi! Hãy ngừng lại. Đừng đem anh em mình đến chỗ chết chứ ! “ Nhưng hai con vật ngu si này dẫn độn đến nỗi chẳng biết điều gì đang xảy ra, cứ cúp tai chạy miết. Khuôn mặt của Boxer không còn tái xuất hiện trên khung cửa nữa. Muộn quá rồi, có con đã nghĩ phải chạy thật nhanh ra đóng cổng lại. Nhưng ngay lúc đó cỗ xe đã thoát khỏi cổng, và biến mất ra đường cái. Không bao giờ còn thấy được Boxer nữa!

Ba ngày sau, có tin Boxer đã chết tại nhà thương trên tỉnh Willingdon, mặc dầu đã được chạy chữa đủ cách giành cho một con ngựa. Squealer ra loan tin cho mọi giống vật và nói rằng y đã ở bên cạnh Boxer trong những giờ phút cuối cùng. Vừa lấy chân gạt nước mắt, y vừa nói:

“ Thật là một cảnh vô cùng sầu thảm mà tôi chưa từng thấy trong đời tôi! Tôi đã ở bên giường bệnh với đồng chí ấy cho đến giây phút cuối. Sau cùng vì kiệt sức quá, không nói nên lời, đồng chí ấy thì thào vào tai tôi rằng điều ân hận độc nhất của đồng chí ấy, là bị chết trước khi thấy được máy xay hoàn thành. Đồng chí ấy cũng thều thào rằng: Tiến lên các đồng chí! Nhân danh cuộc Cách Mạng, các đồng chí tiến lên! Trại Súc Vật muôn năm! Đồng chí Napoleon muôn năm! Napoleon luôn luôn đúng! Đó là những lời trần trối cuối cùng của Boxer các đồng chí ạ.” Tới đây thái độ của Squealer bỗng thay đổi. Y đứng lặng yên một lúc và cặp mắt ti hí đảo những tia nhìn ngờ vực từ bên này, qua bên kia trước khi bỏ đi.

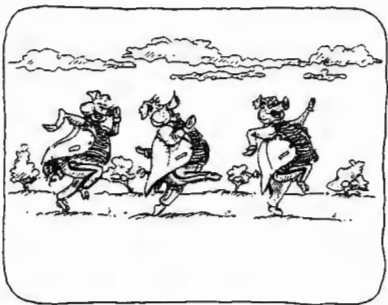
Y nói thêm rằng y đã được biết có dư luận ngu dốt và đầy ác ý loan truyền trong trại khi Boxer được chở đi. Một số con vật đã thấy trên cỗ xe có hàng chữ Lò Giết Ngựa, rồi kết luận vội vàng rằng Boxer bị bán cho lò sản xuất

thực phẩm cho chó. Thật không ngờ rằng lại có những con vật dốt đến như thế! Y giận dữ la lên, đuôi vẫy vẹo, nhảy tới, nhảy lui, “ Chắc chắn chúng phải hiểu là lãnh tụ thân yêu của chúng ta, đồng chí Napoleon độ lượng lắm chứ !” Tiếp đó câu giải thích giản dị như sau: cỗ xe trước kia là của công ty làm đồ ăn cho chó thực, nhưng ông bác sĩ thú y đã mua lại, mà chưa kịp sơn bảng hiệu cũ đi, do đó mới có sự hiểu lầm .

Khi nghe giải thích như vậy, đám súc vật cảm thấy an tâm rất nhiều. Và khi Squealer tiếp tục tả tử mĩ cái giường Boxer nằm khi chết. Những cách chữa trị nó đã được hưởng. Các thứ thuốc đắt tiền Napoleon đã mua không đếm xỉa đến giá cả, những tia ngời vực cuối cùng của đám súc vật cũng tiêu tan. Lòng thương tiếc cho một đồng chí bị chết, được thay thế bằng cảm nghĩ rằng ít ra đồng chí đó cũng đã chết sung sướng. Đích thân Napoleon xuất hiện trong buổi họp vào sáng Chúa Nhật tiếp theo để đọc một bài diễn văn ca ngợi Boxer. Y nói rất tiếc không thể đem thi hài của đồng chí bạc mệnh đó về chôn cất tại trại. Nhưng chính y đã ra lệnh cất hoa trong vườn kết thành một vòng lớn, đem đặt trên phần mộ Boxer. Và đàn heo dự định sẽ tổ chức cỗ bàn ăn uống mấy ngày để tưởng niệm Boxer. Napoleon chấm dứt diễn văn bằng cách nhắc lại hai câu châm ngôn bất hủ của Boxer là: “ Tôi sẽ làm việc chăm hơn” và “ Đồng chí Napoleon luôn luôn đúng “. Y khuyên mọi giống vật nên cố gắng hấp thụ lấy châm ngôn này làm của mình.

Trong ngày tổ chức tiệc tùng, các xe từ Willingdon chở vào trại nhiều thùng gỗ lớn. Đêm đó có nhiều tiếng ca, tiếng hát và lại hình như có tiếng cãi nhau ỏm tỏi. Tiệc tan vào khoảng mười một giờ, với tiếng ly tách va chạm loảng

xoảng. Ngày hôm sau mãi đến trưa cũng vẫn chưa có con heo nào xuất hiện trong nhà. Có đư luận đồn rằng đàn heo đã kiếm đủ tiền ở đâu đó để mua cho chúng một két rượu mạnh nữa.

CHƯƠNG MƯỜI

Nhiều năm qua mau. Bốn mùa đều đặn tuần hoàn. Những con vật có cuộc đời ngắn ngủi cũng không còn. Đã tới lúc ít con vật còn nhớ được những gì của thời tiền Cách Mạng, trừ Clover, Benjamin, con qua Mose và một số heo.

Muriel đã chết, Bluebell, Jessi, Pincher cũng đã lần lượt ra đi. Jones cũng đã qua đời, ông này chết trong một viện giành nuôi những người nghiện rượu ở một nơi xa xôi. Snowball đã bị quên lãng. Boxer cũng bị lãng quên, trừ một số rất ít từng thân thiết quen biết. Clover ngày nay hoàn toàn là một mụ ngựa già nua sỗ sể, các khớp xương cử động khó khăn, và hình như có triệu chứng bị bệnh

chảy nước mắt. Mụ đã quá tuổi về hưu hai năm, nhưng thực ra trong trại chưa có con vật nào được về hưu. Việc bàn cãi giành một góc cánh đồng cỏ để làm nơi hưu dưỡng cho những con vật già, đã từ lâu không còn nhắc tới. Napoleon ngày nay trở thành một con heo nọc phì nộn, nặng tới hai trăm bốn mươi kí lô. Squealer cũng mập mạp đến híp cả mắt, khi nhìn phải rất khó khăn. Chỉ có lão Benjamin là vẫn như xưa, trừ phần lông trên mặt đã ngả muối tiêu. Từ sau ngày Boxer chết, lão trở nên bản tính và trầm lặng hơn bao giờ.

Trong trại ngày nay nhiều súc vật hơn. Tuy nhiên sự gia tăng này cũng không đáp ứng sở nguyện của những năm xưa. Nhiều con vật mới được sinh ra, và với chúng cuộc Cách Mạng chỉ là một huyền thoại được truyền tụng. Còn những con mua về thì trước ngày nhập trại, chúng chưa bao giờ nghe thấy những điều như vậy. Ngoài Clover ra, trong trại ngày nay có thêm ba con ngựa. Chúng là những con vật khỏe mạnh, chăm chỉ và là những đồng chí tốt, nhưng rất ngu dốt. Không một con nào tỏ ra có thể học thuộc chữ cái sau chữ B. Chúng chấp nhận mọi điều nghe được về cuộc Cách Mạng, và các nguyên tắc của Chủ Nghĩa Súc Vật, nhất là do Clover kể, vì với mụ, chúng tỏ ra một niềm kính nể đặc biệt; nhưng cũng còn phải nghi ngờ không biết chúng có thấu đáo nhiều không.

Trại ngày nay thịnh vượng hơn và tổ chức chu đáo hơn. Diện tích nơi rộng thêm nhờ tậu hai thửa ruộng của ông Pilkington. Sau cùng máy xay gió hoàn thành tốt đẹp. Trại có mua một máy đập lúa, một máy tự động chất cỏ khô. Nhiều nhà mới cũng được làm thêm. Whympers đã mua cho mình một xe nhỏ do chó kéo. Máy xay gió dù vậy không dùng để chạy máy phát điện, mà chuyên để xay

bấp thu vào khá nhiều lợi tức. Súc vật lại đang cố công xây thêm một nhà máy nữa, và nghe là khi nhà máy này xong, sẽ có gấn đi na mô để phát điện. Nhưng những xa xỉ mà Snowball đã từng dạy cho súc vật mơ tới, như mỗi chuồng có gấn đèn điện, có nước nóng, nước lạnh, một tuần lễ chỉ làm việc ba ngày....đều không được nhắc tới nữa. Napoleon đã cảnh cáo rằng tư tưởng như thế là đi ngược lại tinh thần Chủ Nghĩa Súc Vật. Chân hạnh phúc, theo y, nằm trong sự lao động tốt và sống đạm bạc.

Dẫu gì đi nữa thì hình như trại có giàu thêm, nhưng không làm cho súc vật khá hơn chút nào, dĩ nhiên trừ đàn heo và đàn chó. Có lẽ một phần vì nhiều heo và chó quá. Không phải là những con vật này không làm lụng gì theo chức phận của chúng. Như Squealer vẫn không ngừng giải thích rằng việc trông coi và tổ chức trại không bao giờ hết. Chẳng hạn khi hán nói đàn heo phải mất nhiều công lao hàng ngày, để làm những việc nói ra nghe rất bí hiểm như “ hồ sơ, báo cáo, biên bản, văn thư “. Đó là những tờ giấy lớn phải viết kín chữ vào đó, và khi đã kín chữ rồi, thì lại phải cho vào lò lửa đốt đi. Công việc này quan trọng bậc nhất cho sự phồn thịnh của trại. Nhưng cả heo và chó đều không hề sản xuất lương thực bằng sức lao động của chúng, mà chúng lại đông, còn tính hấu ăn thì luôn luôn nhất.

Về phần những giống vật khác như chúng đã thấy, cuộc sống vẫn như xưa. Vẫn đói khát, vẫn ngủ trên ổ rơm, uống nước giếng, và làm lụng ngoài đồng, mùa Đông chịu lạnh, mùa Hè khổ vì ruỗi nhặng. Nhiều khi những con già cả trong bọn cố moi trí nhớ mờ nhạt, để so sánh xem sau Cách Mạng, khi Jones vừa bị trục xuất khỏi trại, đời sống sương hay khổ hơn hiện nay, nhưng chúng không nhớ nổi.

Chẳng có gì để căn cứ vào đó mà so sánh với cuộc sống hiện tại. Cũng chẳng có gì để mà tin, ngoài danh sách đầy đặc những con số của Squealer, luôn luôn chứng tỏ rằng mọi thứ càng ngày càng tốt hơn. Đám súc vật không tìm ra lối thoát. Trong bất cứ trường hợp nào, hiện tại chúng cũng chẳng có nhiều thì giờ để mà suy tính, nghĩ ngợi về những điều như vậy. Chỉ có lão Benjamin thú nhận là còn nhớ hết từng chi tiết trong cuộc sống lê thê của mình. Lão cho rằng tự ngàn xưa cho tới ngàn sau, đời sống chẳng bao giờ sướng hơn, và cũng chẳng bao giờ khổ hơn - đói khát, khổ cực, thất vọng - đã nằm trong định luật bất biến của cuộc đời.

Dù vậy bấy súc vật không hề từ bỏ hy vọng. Hơn nữa chúng không bao giờ để mất, dù chỉ trong chốc lát, vinh dự và đặc ân là những thành phần trong Trại Súc Vật, một trại độc nhất trong toàn quốc - trong khắp nước Anh - do loài vật làm chủ và điều hành. Không một con nào trong trại, ngay cả những con còn trẻ nhất, kể cả những con mới mua về từ những trại xa xôi mấy chục cây số, cũng không ngớt ca tụng điều đó. Và khi nghe tiếng súng nổ, khi thấy lá cờ xanh tung bay trong gió, lòng chúng dâng lên một niềm kiêu hãnh tuyệt vời. Trong câu chuyện với nhau, lại xoay quanh về những ngày oanh liệt xa xưa, cuộc trục xuất Jones, việc viết Bấy Điều Giáo Lệnh, những cuộc đại chiến đánh bại bọn Người xâm lăng. Không một giấc mơ xưa cũ nào bị lãng quên. Nền Cộng Hòa Súc Vật mà Major đã tiên đoán, khi các cánh đồng xanh tươi ở Anh Quốc không còn in dấu chân loài người vẫn còn được tin tưởng, ấp ủ. Một ngày nào đó sẽ xảy ra như vậy. Có thể không phải nay mai, cũng không thể xảy ra trong cuộc đời của đám súc vật hiện đang sống, nhưng có điều chắc chắn

ngày đó sẽ đến. Ngay cả điệu nhạc Súc Vật Ở Anh Quốc có lẽ vẫn còn được ngân nga vụng trộm đâu đó. Vì thực ra con vật nào ở trại cũng thuộc bài này, nhưng không dám hát to lên mà thôi. Có thể là cuộc đời chúng khổ sở và chẳng một hy vọng nào đã được thành hình, nhưng chúng biết rằng chúng không giống như những con vật khác. Nếu chúng có đói, thì cũng chẳng là vì thực phẩm đã phải giành để nuôi bọn Người tàn bạo. Và nếu chúng có làm việc vất vả, ít ra chúng cũng làm cho chính chúng. Không con nào trong đàn đi bằng hai chân. Không con nào phải gọi con khác là “ CHỦ “. Tất cả mọi con vật đều bình đẳng.

Vào một ngày đầu Hạ, Squealer ra lệnh cho đàn truừ theo y ra một miếng đất ở cuối trại có cây hoang mọc um tùm. Đàn truừ ở đó ăn lá cây suốt ngày dưới quyền coi sóc của y, ban đêm y về trại một mình và vì là những đêm Hè ấm áp, cho nên y bảo đàn truừ ở lại ngoài đó. Cuối cùng tính ra đã hai tuần lễ không con vật nào thấy bóng dáng truừ. Hàng ngày Squealer ra sinh hoạt với chúng trong nhiều giờ. Y nói rằng y đang dạy chúng một bài ca mới, vì vậy cần phải sống riêng biệt.

Ngay sau ngày đàn truừ về lại trại, vào một buổi tối mát mẻ, súc vật đã xong một ngày lao động, lục tục kéo nhau trở về. Bỗng trong sân vang lên tiếng ngựa hí. Sừng sốt, đàn súc vật ngừng lại trên lối đi. Đúng là giọng Clover. Mụ lại hí nữa và đàn súc vật hồi nhau chạy ủa vào sân. Chúng thấy điều mà Clover đã thấy.

Đó là cảnh một con heo đang đi bằng hai chân sau ! !

Nhìn kỹ thì chính là Squealer. Với một chút ngượng nghịu như chưa hoàn toàn quen giữ được thân mình nặng nề trong tư thế thẳng đứng, nhưng cũng rất thẳng bằng, y

đang đi qua sân. Chập sau, từ cửa nhà chủ trại, một lũ heo xếp thành hàng dọc đi ra bằng hai chân sau. Một vài con đi giỏi hơn những con khác, có mấy con lại bước lạng quạng, trông như cần phải chống gậy, nhưng tất cả đã đi trọn được một vòng quanh sân. Sau cùng có tiếng chó sủa inh ỏi và giọng gáy the thé của con gà trống đen nổi lên. Napoleon xuất hiện, trông rất chững chạc với thân mình thẳng đứng. Y đảo mắt ném những tia nhìn kiêu hãnh từ bên này qua bên kia, chung quanh có đàn chó nháy cõn thấp tùng.

Kẹp giữa hai móng chân của Napoleon là một ngọn roi .

Một không khí yên lặng, chết chóc bao trùm cảnh vật. Ngạc nhiên pha lẫn sợ hãi, đàn súc vật quan sát một hàng dài toàn heo, đang diễn hành chậm chạp quanh sân bằng hai chân sau. Trái đất hầu như đã đảo lộn! Giây phút ngỡ ngàng ban đầu rồi cũng qua đi. Khi đáng lẽ phải khiếp đảm trước đàn chó hung tợn, đáng lẽ vì thói quen chịu đựng trong nhiều năm không than thở, không chỉ trích, không quan tâm đến bất cứ chuyện gì sẽ xảy ra, và đáng lẽ đủ thứ khác nữa...đàn súc vật đang định dùng lời phản đối. Nhưng đúng lúc đó hầu như theo một mệnh lệnh, bọn trư đồng thanh hô lớn:

“Bốn chân tốt, hai chân tốt hơn! Bốn chân tốt, hai chân tốt hơn! Bốn chân tốt, hai chân tốt hơn....!”

Cứ như vậy tới năm phút tiếng hô mới ngừng, và khi đàn trư im tiếng, cơ hội để phản đối không còn nữa, vì đàn heo đã lẹ chân vào trong nhà mất rồi.

Benjamin cảm thấy như có con nào cọ mũi vào mình, quay lại xem thì đó là Clover, cặp mắt già nua của mụ trông u uất hơn bao giờ hết. Chẳng nói chẳng rằng, mụ khẽ kéo bờm Benjamin và dẫn y ra cuối dãy nhà kho nơi

trên tường có viết Bấy Điều Giáo Lệnh. Đôi bạn đứng lặng mấy phút nhìn những nét chữ màu trắng trên nền tường sơn đen. Sau cùng mụ nói “Mất tôi kém rồi, nhưng ngay cả khi còn son trẻ, tôi cũng chẳng đọc được gì viết trên đó. Có điều hình như trông có vẻ khác phải không? Benjamin bạn nhìn xem Bấy Điều Giáo Lệnh có gì thay đổi không! “ Lần này thì Benjamin phá luật lệ của mình và đọc cho Clover nghe những gì còn viết trên tường. Tất cả đã biến mất ngoài một điều đọc nhất như sau:

**Mọi giống vật đều bình đẳng
Nhưng có một số giống vật còn bình đẳng hơn những
giống khác.**

Sau vụ đó chẳng lấy gì làm lạ, khi ngày kế tiếp, đàn heo trông coi súc vật làm việc ngoài đồng, con nào cũng kè kè một cây roi nơi chân. Cũng chẳng thấy gì lạ, khi đàn heo đã mua cho chúng một máy vô tuyến, và đang xin gắn điện thoại. Chúng cũng đã đặt mua dài hạn các báo như John Bull, Tit-Bits và Daily Mirror. Cũng chẳng có gì lạ, khi Napoleon đi dạo ngoài vườn miêng có ngậm ống vếu. Cũng chẳng có gì lạ nữa khi đàn heo lục lọi áo quần của ông Jones trong tủ đem ra mặc. Napoleon diện áo vét đen, quần bó ống và đi ủng da. Trong khi mụ heo nái sùng ái nhất của y mặc y phục bằng lụa của bà Jones thường lên khung trong những ngày Chúa Nhật.

Một tuần sau, vào một buổi chiều, có nhiều xe do chó kéo chạy vào trong trại. Các đại diện điển chủ trong vùng được mời đến tham quan nông trại. Họ được hướng dẫn đi khắp nơi và tại đâu cũng đều tỏ lòng ngưỡng mộ những gì họ thấy, nhất là máy xay gió. Toàn thể súc vật đang nhỏ

củ cải ngoài ruộng, chúng chăm chú làm việc, không dám ngẩng mặt lên nhìn, giữa heo Chủ và quan khách Người không biết nên sợ bên nào hơn.

Tối hôm đó ồn ào giọng nói, tiếng cười, tiếng ca nổi lên trong căn nhà chủ trại. Những âm thanh ồn ào đó bỗng gợi óc tò mò của đàn súc vật. Chuyện gì có thể đang xảy ra trong đó? Phải chăng đây là lần đầu tiên súc vật và loài Người đang gặp nhau trong tình thân bình đẳng? Chúng cùng nhau lên bước thật nhẹ nhàng vào vườn kiếng nhà chủ trại.

Khi chỉ mới tới cổng, chúng dừng lại, nửa như sợ hãi không dám vào, nhưng Clover cứ dẫn đầu tiến lên. Chúng nhón chân đi tới gần nhà, còn những con vật cao hơn lên nhìn vào qua cửa sổ phòng ăn. Bên trong ngồi chung quanh một cái bàn dài là sáu ông chủ trại, và sáu con heo đáng dấp bệ vệ hơn. Napoleon ngồi ở ghế danh dự ngay đầu bàn. Đàn heo tỏ ra hoàn toàn thoải mái trên các ghế của chúng. Chủ khách đang vui chơi bằng các ván bài, rồi bỗng đứng ngừng lại, rõ ràng là để chạm ly chúc mừng nhau. Một bình lớn đầy rượu bia được chuyển quanh bàn. Không ai thấy các bộ mặt ngơ ngác của đám súc vật bên ngoài đang nhìn vào qua cửa sổ.

Ông Pilkington bên trại Foxwood đứng lên, tay cầm ly. Ông nói trong chốc nũa, ông mời tất cả quan khách hiện diện nâng ly uống mừng. Nhưng trước hết ông thấy mình có bốn phận phải nói lên ít lời.

Ông nói cá nhân ông rất hài lòng, và chắc tất cả các vị khách hiện diện cũng vậy, đều cảm thấy rằng một thời hiểu lầm và thiếu tin tưởng nhau nay đã đến lúc chấm dứt. Đã có thời - không phải ông hoặc các vị khách hiện diện chia sẻ quan điểm đó - nhưng đã có thời các vị chủ khả

kính của Trại Súc Vật đã bị coi như , ông không nói là thù nghịch, nhưng đã bị coi như rất đáng ghét bởi các lân bang. Nhiều vụ đáng tiếc đã xảy ra, nhiều điều hiểu lầm đã đồn thổi đi. Đã có người tin rằng một trại do heo điều hành và làm chủ, dù sao cũng là điều bất bình thường và sẽ có ảnh hưởng xấu lan sang các trại chung quanh. Rất nhiều chủ trại cứ tin mà không chịu tìm hiểu rằng một trại như thế, thì tinh thần tự do quá trớn và vô kỷ luật sẽ không tránh được. Họ lo sợ sẽ có ảnh hưởng xấu đến gia súc của họ, hoặc có thể đến cả các gia nhân của họ nữa. Nhưng tất cả các nghi ngờ đó nay đã tiêu tan. Hôm nay ông cùng các bạn chủ trại khác đến tham quan Trại Súc Vật, xem xét từng phần tắc bằng chính mắt mình và đã được thấy gì ? Chẳng cần nói đến những phương pháp hiện đại nhất của trại, nguyên kỷ luật và sự gọn gàng ngăn nắp, cũng đủ để làm gương cho các chủ trại khắp nơi. Ông tin mình có lý để nói rằng, ngay cả những con vật thấp hèn nhất trong Trại Súc Vật cũng làm nhiều hơn, và ăn ít hơn bất cứ con vật nào trong toàn quận. Thật vậy ông và các quan khách bạn đã quan sát được nhiều điều, và họ có ý định sẽ đem những hiểu biết này về áp dụng tại trại của mình ngay.

Ông muốn chấm dứt lời phát biểu, bằng một lần nữa nhấn mạnh đến tình hữu nghị sẵn có và cần phải có giữa Trại Súc Vật và lân bang. Giữa heo và Người chưa bao giờ có, và cũng không cần phải có, bất cứ một sự va chạm quyền lợi nào. Những đấu tranh và những khó khăn của cả hai bên đều chỉ là một. Chẳng phải là các vấn đề lao động ở đâu cũng giống nhau cả sao ? Đến đây thì hình như ông Pilkington muốn nói vài lời khôi hài đã soạn trước, nhưng vì buồn cười quá, ông không thốt ra được. Sau khi gắng nhin cười làm bộ mặt phì nộn tím bầm, ông

lựa lời nói ra:” Nếu quý vị phải đương đầu với lớp súc vật hèn kém, thì chúng tôi cũng có giai cấp bản cổ để đối phó! “ Cậu nói khôi hài này làm cả bàn tiệc phá ra cười. Ông Pilkington lại một lần nữa ca ngợi đàn heo về chính sách cho ăn ít, bắt làm việc nhiều. Còn công bằng và khoan hồng thì tuyệt nhiên không hề có trong Trại Súc Vật.

Ông nói: “ Bây giờ mời tất cả chủ khách đứng dậy và đừng quên rót đầy ly.” Ông Pilkington kết luận như sau :” Thưa quý vị, tôi xin gửi đến quý vị một lời chúc như sau - Chúc mừng sự thịnh vượng của Trại Súc Vật.”

Có tiếng la hét vui vẻ, có tiếng đập chân. Napoleon sung sướng đến nỗi y ra khỏi ghế ngồi và đi đến chỗ ông Pilkington để cụng ly với ông này, trước khi uống một hơi cạn. Khi không khí vui vẻ náo nhiệt lắng xuống, Napoleon vẫn đứng, chậm rãi nói y có vài lời cùng tất cả thực khách.

Cũng như những bài diễn văn của y, Napoleon nói ngắn và đi ngay vào điểm chính. Y nói y cũng rất sung sướng thấy giai đoạn hiểu lầm nhau đã chấm dứt. Đã có một thời khá lâu, bên ngoài đồn đại rằng, y và tập đoàn của y đã có thái độ bạo động và có thể là quá khích. Chúng bị mang tiếng là đã xúi giục súc vật tại các trại lân bang nổi loạn. Không gì có thể đi xa hơn sự thực! Ước vọng độc nhất của chúng, hiện tại cũng như quá khứ, là được sống trong hòa bình và duy trì các mối liên hệ bình thường với lân bang. Trại này mà y có vinh dự được điều khiển là một tổ hợp. Bằng khoán do y đứng tên là tài sản chung của đàn heo.

Y thêm rằng y không tin những nghi ngờ trong quá khứ vẫn còn tồn tại, nhưng gần đây có một số đối mới trong

các sinh hoạt hàng ngày tại trại đã có tác dụng gây thêm lòng tự tin. Cho tới nay súc vật trong trại có thói quen rất ngu xuẩn cứ gọi nhau là “ đồng chí “. Điều này phải dẹp bỏ. Cũng có thói quen rất lạ lùng, không biết xuất xứ từ đâu, là cứ mỗi buổi sáng Chúa Nhật tất cả súc vật lại sắp hàng diễn hành qua một xương sọ của một con heo nọc, đã được đóng đinh vào một cái cọc trong vườn. Điều này cũng phải dẹp bỏ, và xương sọ đã đem chôn rồi. Quan khách chắc cũng đã có dịp nhìn thấy một lá cờ xanh bay trên cột cờ. Nếu vậy thì các vị đó cũng nhận ra rằng hình cái sừng và một cái móng trước đây vẽ trên đó không còn nữa. Cờ từ nay chỉ còn một màu xanh mà thôi .

Y nói y có một điều phê bình về bài ứng khẩu tuyệt vời và đầy thân thiện của ông Pilkington . Ông này luôn nhắc đến tên Trại Súc Vật trong khi nói, tất nhiên ông không biết, vì đây là lần đầu tiên chính Napoleon tuyên bố, tên Trại Súc Vật đã bị xoá bỏ. Từ rầy về sau sẽ được gọi là Trại Manor mà y tin rằng đó mới là tên chính thức từ nguyên thủy.

Napoleon kết thúc như sau :” Thưa quý vị, tôi xin chúc quý vị như trước, nhưng có khác một chút. Xin tất cả rút đầy ly. Thưa quý vị đây là lời chúc của tôi : “ Chúc Trại Manor thịnh vượng ! “

Lại có tiếng la hét vui vẻ như trước, và ly nào ly nấy cạn đến đáy. Nhưng từ bên ngoài nhìn vào, đám súc vật nhận thấy như có điều gì lạ lùng sắp sửa xảy ra. Có gì đã thay đổi trên nét mặt đàn heo? Đôi mắt kèm nhèm của Clover đảo từ khuôn mặt này qua khuôn mặt kia. Một số mặt mập ú có đến năm cằm, một số có bốn, một số có ba. Nhưng có điều gì hình như đang thay đổi vậy? Rồi những tiếng vỗ tay im bặt. Chủ khách lại cầm bài lên tiếp tục tổ nhau sau

khi đã bị gián đoạn. Bên ngoài đám súc vật lẳng lặng bỏ đi.

Nhưng chúng đi chưa đầy hai chục thước bỗng chợt ngừng. Nhiều giọng nói ồn ào nổi lên trong nhà. Chúng vội vàng trở lại và nhìn vào qua cửa sổ. Đúng rồi, một màn cãi cọ dữ dội đang diễn ra. Có tiếng la hét, có tiếng đập bàn, có những tia nhìn sắc sảo đầy nghi ngờ, có những câu khẳng khẳng chối cãi. Nguyên nhân của cuộc cãi lộn là cả ông Pilkington lẫn Napoleon đều chơi tháu cáy một lượt, khi cùng trình làng con Xi Cơ.

Mười hai giọng giận dữ la lối như nhau. Bây giờ mới vỡ lẽ ra tại sao trên nét mặt đàn heo lại có vẻ thay đổi. Đám súc vật bên ngoài nhìn vào heo, rồi lại nhìn sang Người, nhìn Người rồi lại nhìn heo, rồi lại từ heo sang Người, cứ như thế mà chẳng phân biệt được đâu là heo, đâu là Người.